

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును
Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

సంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ మార్చి నెల 6-వ తేది గురువారము } సంచిక ౨౨౨
Vol. 17 } MADRAS, THURSDAY, 6th MARCH 1930. } No. 282
శ్రీ శుక్లనామసంవత్సర శాల్వాణమాస శుద్ధ పక్షి

ఆమృతాంజనము

అన్ని విధములగు నొప్పులకు
నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల
కాపును. పాఝపునొప్పుల కారదోలును.
బొట్ల బొగొట్టును. బెబుకుల భేదించును.
కాపుల రూపుమాపును. దగ్గనుతగ్గించును
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

AMRUTANJAN

BEST INDIAN PAIN-BALM.

నొప్పిగొప్ప చాలితే

వేలనవేలు యోగ్యతా

వత్తములు పొందియున్నది

వంచభాష చీటి చూచి కొనిన

మోనము గలుగదు.

చక్కని డబ్బితో నభూ సీసా 1-4 0-10-0

డబ్బా 1-4 రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింటి ముఖ్యముగా నుండవలసింది.

ఆమృతాంజనం డిపో

6, 7 తంబుకెట్టినిగి, నూత్రాను

109, ఫ్రేరిరోడ్డు, భట్ట, బొంబాయి.

సా॥ 6-30 X॥ బెజవాడ శ్రీ దుర్గాకళామందిరము హాలులో సా॥ 9-30 X॥

కోహినూరు ఫిల్ము కంపెనీవారిచే నూతనముగా తయారుచేయబడిన

7-3-30 తేదీ మాత్రము "దొంగపడతి"

11 భాగముల కథ. జమ్నాకన్యయును, చౌదరిగారును, ఖిలీలుగారును ప్రధానపాత్రధారులు.

8, 9, 10-3-30 తేదీలందు

యూనివర్సల్ ఫిల్ము కంపెనీవారిచే తయారుచేయబడిన

"గొప్ప ఉపాయ శాలి"

వేదము వేంకటరాయ శాస్త్రిగారి
గ్రంథములు

మేఘసందేశము వ్యాఖ్యతో రు. 2-8-0

ఆముక్తమాల్యద వ్యాఖ్యతో ,, 8-0-0

శృంగారరత్నము ,, ,, 6-0-0

ప్రతాపరుద్రయనాటకము ,, 1-4-0

నాగానంద నాటకము ,, 1-0-0

కావ్యాలంకార చూడామణి 9 ఉల్లాసములు ,, 1-0-0

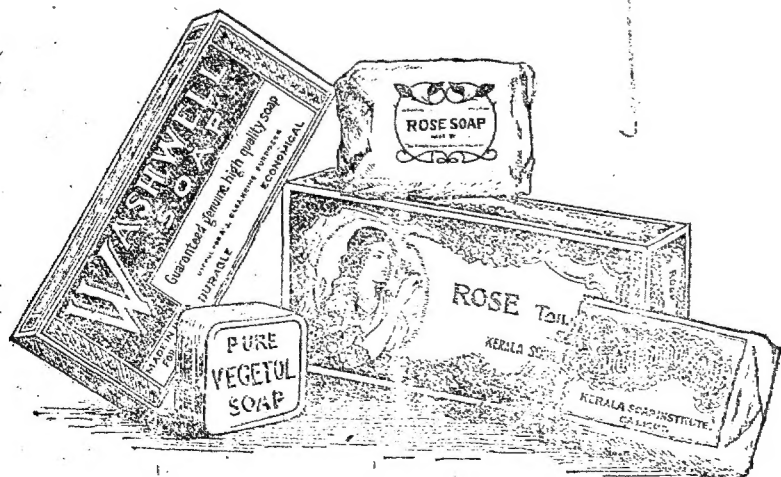
కథానతిత్సాగరము 8 వాల్యూములు ,, 6-0-0

కేటాగునలయునాట: వేంకటరాయశాస్త్రి. 4 మల్లి కేక్య
రవీధి. జి. టి. మద్రాసు. ఆని వ్రాయవలెను.

కేరళ సబ్బులు

మురికిని పోగొట్టి ఆరోగ్యమును, సంతోషము నివ్వగలవు.

గుణము—అనమానమైనది. వెలు—మిక్కిలి స్వల్పము. స్వచ్ఛతకు పూచీ నివ్వబడును.

కేరళ సోప్ ఇన్స్టిట్యూట్, కల్లికోట.

(మద్రాసు గవర్నరుగారికి సబ్బుల తయారుచేసి యిచ్చువారు)

LOANS FROM
Rs. 50 to Rs. 2500

Obtainable by all registered mem-
bers of the Relief Loan and Provision
department of the

Metropolitan Industrial
Bank, Ltd.

172, Bowbazar St., Calcutta.

WANTED

Competent organising Inspectors
in every District and Taluk
on Rs. 100 p. m. plus Rs. 50 as T.A.

Apply—with references to—

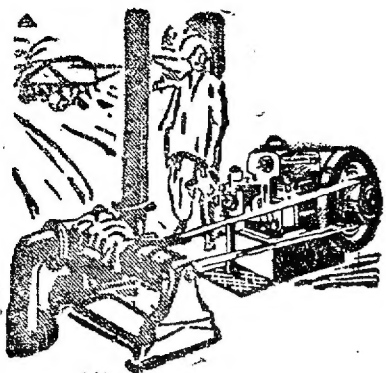
The Managing Director.

రోజాపుష్ప లేహ్యము 1583

మలబరమును పొందించుటలో శ్రేష్ఠమయినది. కాల్
విశేషమును చక్కగాగలిగించును, రుచికరమయినది. పళ్ళకము
తేను, 15 రు॥ డబ్బి రూ. 0-10-0.

క్షయారిష్ట లేహ్యము 4

దగ్ధ, ఉబ్బనము, కఫము, అల్సి, మోలరల శాస్త్రకోశ
సంబంధమును వ్యాధులను హరించి గుండెప బలము నిచ్చును
15 రు॥ డబ్బి రూ. 1-0-0. వి. పి. శివప్రసాదు, ప్రత్యేకము.
పి.సి.పి. అండు కో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిదేసి, నల్లూరుజిల్లా.

మా ప్రత్యేక ప్రేమనది, పోర్టబుల్ పంపింగు పెట్టుకొనిన ప్రాధాన్యత ఎంజినులతో గలవు.

ప్రాచీనరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు

ప్రాయము:-

ఆర్కివియన్ వీధి, మద్రాసు.

ప్రదర్శనగదులు ఈ దిగువ స్థలములందు గలవు:

కొత్తతరగుపేట, బెంగళూరు.

పెట్టుమెయిన్ వీధి, మధుర.

అననాపిరోడ్డు, కోయంబుత్తూరు.

వాల్ కాట్టు బదర్న, ఏజెన్సీ, బెజవాడ.

నేషనల్ యిండియన్ లైపుయిన్స్ట్రా రెన్యుకంపెని లిమిటెడ్.

సామాన్య రేట్లతో స్థిరమైనట్టియు అభివృద్ధిచెందునట్టి కంపెనీ.

మానేజిమెంటు క్లుప్తముగను

తెలివిగను చేయబడును బలమైనట్లైతే.

నేషనల్ యిండియన్ పాలిస్ట్రా సులభమైనది. ఆకంపెనీమీద ఆద్యక్షులన్నిటిని యిచ్చును. మీరు ప్రేమములు మాత్రం కట్టుకుంటేవలెను. పాలిస్టీ తీర్మానముకాగానే మీకు గానీ, చనిపోయినప్పుడు మీసంతతి వారికిగానీ ఇన్సూరెన్స్ యొక్క ముఖ్యమైన యిచ్చి నేయును. కష్టమైన నిర్బంధములతోపు తక్కువ యిచ్చబడును.

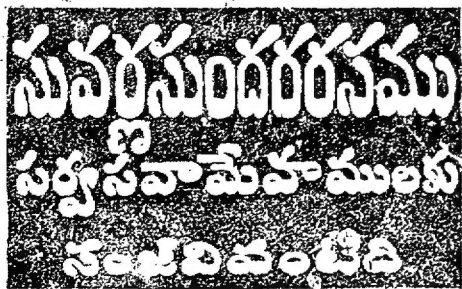
భీమాచేయదలచినవారున్నా ఏజెంట్లుగావుండుటకు పలుకుబడిగల పెద్దమనుష్యులన్నా అప్లికేషన్లు ఈ క్రిందివారికి ప్రాసూకొనడు.

టి. వి. రాఘవయ్య యస్కాన్, యస్కాన్,

హైదరాబాద్ కలకత్తా చీఫ్ ఏజెంట్లు, 82-2 నార్తర్న్ సర్కారు, బెజవాడ.

కృష్ణాపార్వతి-బెజవాడ

ఇందు దాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారిచే వ్రువస్తాయున్న దావ్యములు తయారుచేయబడుచున్నది. అతి చాక. కోరినవో వీ.సి.గ పంపబడును. కేటలాగ్ పనితమ

ఎటువంటి సహాయములనైన గురువును. ఇక శిక్ష నులు అనవసరం. నోరుపట్టుట మొదలైన దుర్మణములు లేవు. అనేకులు వాడిమెచ్చియున్నారు. 60 ఏండ్లు వైద్యమున అనుభవముగల డి|| శ్రీ|| నేటూరిసుందరశాస్త్రి గారిచే కనిపెట్టబడినది. వారు విధము మందుతో పంప బడును.

4 చల: 50 మాత్రం రు 5-0-0, ఆర్డర్ సాయనశాల, ముక్త్యాల. (కృష్ణా)

భరతశాస్త్రి

(రా—మె—శి)

సంపదతో జెప్పి, మెలకువతో మెలంగినను, పరిస్థితుల వైచిత్ర్యములన నొక్కొకపరి మనము నిరాధారములమై పోవుచుము. కొన్ని సంవత్సరములక్రిందట నొక యశశ్వికార్యసంధగ్ధమున నేను కానినడకను దీర్ఘప్రయాణము చేయవలసివచ్చెను. ఎండల్లో తేచేతను బడలికవలనను నామొగ మెట్టువాటి, నేనైన బిందువులందుండి జలజలాలయించెను. మాగ్ధమగ్ధమున చిన్న కోనే రొక్క కానవచ్చెను. అంటినుండి వీతెంచుచు నిగాలి మోమునసోకుచే హాయిగనుండి, గట్టుననైచదిలించితిని. నే బోలెసినయూ రచటికి రెండుక్రొసులని చెప్పిరి. ఇప్పుడుబద్ధకింపక పట్టుదలతో నడచినవో నొకటిరెండుగంటలలో గమ్యస్థానముచేరి అచటనే భోజనముచేసి పనులు చక్క పెట్టుకొనవచ్చునని యెంచి లేచి, కోనేట నొకపుడిపెడునీరుద్రాచి యొడ్డెక్కుచుండగా చేరువను మొగమున పడుపురాసికొని జలకమాడిన యొక స్త్రీ పరగడుపున నీరెంచుకు త్రాగితిని? నాయనా ఏమోర వైతేదవు ఆని నన్నడిగెను. నేను ప్రశ్నోత్తరమిచ్చి కాట్టుకుడిచి కొనుచుండగా ఆ యిల్లాలు నీళ్లబిందె బుజమునూడ తెట్టుకొని మెట్టెక్కి-తైత్తెపుండలో ప్రయాణముచేయుకు నాయనా! మొగము తిరుగుతుంది. ఈ ప్రాంతాల్లో ఆగి భోజనముచేసి మధ్యాహ్నము ప్రయాణమునాగినరాదా! అని నాకుబోధించెను. యావన బలగర్భమున నానుడితో-తో ముకులూన నవ్వుకొనుచు ఈ మాత్రముమార్మెంతిపునడుస్తానమ్మా! అనిపలికి-రల గమనోన్ముఖుడైతిని. పడువనున నెన్నడు వెలుపులేని నాకేలనో యూరవెలుపల పదియడుగులు పడగనే పొదములు తడబడెను! కనులు చూపుడెను! నిలుచుండియే నేలకొరగి పోతిని! పిమ్మట వెనువెంట జరిగినదేమయు నాకు జ్ఞపిలేదు. చున్నికెలుపు నీళ్లలో-జెలికొండ్రతో నేను చల్లులాడునట్లుచు నానోట నొకరు నేడినీళ్లు పోయగట్లును నేను కల్గని మేల్కొంచితిని. కనులు విప్పిచూడగా, నే నొకయరుగుమీద పండుకొనియుంటిని! మొగము తడిసిపోయెను. ఎవరో పొంగునీళ్లతో నాగొంతుక తడుపుచుండిరి. నీరెవరని చూడగా, కోనేటి యొడ్డున నన్ను బలుకరించిన వనిత నక బి.బి.యు గానయ్యెను! అంత బాగుగ స్పృహవచ్చి, లేచి నూర్చుడి “ఇదిఏమిటి?” అని అడిగితిని. దస్సిననేను మరల నెండలో పయనముచేయబూని గ్రామమున కనతిదూరమునకనులు తిరిగిపడిపోవుట, ఇది కనిపెట్టినవారు నన్ను లేవదీసి యూరు చేర్చుట, గ్రామమున భర్తాత్మురాలని పేరు నందిన బానకమ్మ గారియంట నా కంతవిడిది యొర్పడుట, వారి యరుగుమీద నాకపుడు శిశుత్వోపచారములు జరుగుట, వేవేగమే బానకమ్మ చిట్టుడుకునీళ్లు గాచి నాగొంతులో-బోసి నన్ను గాచుట - ఈ చిత్రకళన మంతయు నాకపుడు వినిపింపబడెను!

వటునాటి యుదయమువలకు నే నాగ్రామమున నిలిచి యుంటిని. అప్పుడైనను నే నెడలిపోవుట బానకమ్మగారి కిష్టము లేదు. నేనింకను నీరసముగ నుండినవియు, ఆదినముగూడనవల నుండినవో శరీరము గుఱువడుననియును, ఆప్రూణతి పలికెను. వెంటనే నేను బయలుదేరి పోయినను, నేనుండిననాడే, నన్ను గాపాడిన బానకమ్మగారి పూర్వోత్తరములు తెలిసికొంటిని. ఇటు నామెపలి గానరాకుండుటవలన, “శాస్త్రులవారు గ్రామాంతరము పోయిరా?”

అని నేడడుగగా బానకమ్మకంట నీరు తెచ్చిపెట్టుకొనెను. దీనికి గారణమేమనగా, పెనుమిటి యామెను విడిచిపెట్టెననుడుఖనర్త, యామె తల్లి చెప్పలేక చెప్పెను. ఆ సుగుణవతి కీకష్ట మాపాదిల్లుటకు నాకనుల నీరు గ్రమ్మెను. ఆగ్రామనివాసులు బానకమ్మ యెడల నభివృద్ధి గౌరవములు గలిగియున్నారు. గజ్జుల కిటి శోధన తలచుని వనట జెంటిని. అదయాస్వాంత వత్త గమగొని, చేయగల యువకృతి యేమైన జేయ నుద్దేశమున నామెను “తల్లి మీకు గలిగిన యీ యవజ్ఞ కెంతో విచారపడుచున్నాను మీకీ వివత్తుప్రాప్తిందుటకు గారణమేమి” అని యడిగితిని. అంతట నొక పూర్వవతియును, దుఃఖాతిరేకమన నామె పలుక నేరనపుడామె నెనరియును, వినుపించిన స్మృతాంత మతిఘోరముగ నుండెను.

(2)

సుకేశ్య సోమయాజులగారి నీ ప్రాంతముల నెఱుంగని వారెవరు? ఆ హితాగ్నియగు సోమయాజులు సర్వజనుల మన్ననల నందిన సత్పురుషుడని లోక మెంచుచున్నదె గాని, కులకాంత న కారణముగ విడనాడిన క్రూరచిత్తుడని యెబ్బరిచెలియును! చిన్ననాడు బానకమ్మ యుత్తరాంబుల గాపురము చేయు దినములందు, ఆకుందరిమీద మాహామేచే జన్మ యాడుబిడ్డ చెప్పిన చాడిమాటపాటించి, సోమయాజులని పర్యోకించెను. ఏ హామెఱుంగని యాలేను తాను నిర్దోషినియని చెప్పుటయే యామెనేరమును నిరపటమ చున్నదని సోమయాజి కీధాంతము చేసికొని, ఆప్రూణతని-భుట్టినిండి కంపిసేసెను! యనదేశమున పురుషుడు నిరంకుశ ప్రభువు.

పెనుమిటి కొదిగియుండి, అతని మాట జననా క పనులు నిర్వర్తించెడి దానియే భర్తృపత్ని! నకల శాస్త్రములు గుడ్డుబను, ఈ న్యాయమునే సమర్థించుచున్నది!

సుకేశ్యకుండ సర్వేశ్వరుడ! ఆయన శాసనము - స్వగుటుంబముననెకాడు, సంఘముంతటను నిర్మాణముగఁజేల్లవలసి నదే; కానినో, నిరపరాధినిని నిర్దేశకముగ విషదించెనని మూలముల గునుసనలు చెప్పకొను పురుషుడలలో ఆతఁడు చేసిన పని యక్రమము, ఆధర్మము, ఆశాస్త్రీయమునని యాతని మొగ మెదుటజెప్పగల ధీరులుండిరా! ఆభిగొంతుకుకొసిన యా బ్రాహ్మణుని యింటి కాటునెలలలోనె పిలిచిచెప్పవని తిగిగడి పెద్దమనుష్యుల నేమనవచ్చును? అంత సుకేశ్యుండు మర:ముసిముసినవ్వులు నవ్వుముట్టు పెండ్లికొడుకయ్యెను! విద్యుక్తముగ వివాహకాండ జరుపుటకు విప్రోత్తములును, వధూవరం నాశీర్వదించుటకు వృద్ధజనులును, వారి గృహమునకు రాకపోకలుపలికిరి. కొమరులు కొమార్తెలుగలిగి సర్వేశ్వరుని కుటుంబము తామరతంపరయై పరిల్లెను. సోమయాజుల నిష్ఠానియును ములు, నిరసంపదలు సంతానమునుజూచి జనులాయనను మెచ్చుచుండురే కాని, అతని యుగము పోసుకొని, దూరగ్రామమున దినములు పుచ్చుచుండి యబలమాట నెవరును తలపెట్టరు!

ఇటు, పాపము, బానకమ్మ పుట్టినంటికి నెడలిపోయి జలము లింకిపోయిన సరోవరము రీతిని, గ్రహనవక్రము లప్రమించిన గగనతలమువలెను, కళాపహీనముగ జీవనము జరుపుకొనుచుండెను. పుట్టినంటివారు పెట్టెడిపెట్టెడన్ను పదివేలని భావించుచు, శక్తికొలది పరోపకారకార్యములుచేయుచు, ఆలేమ బుజుమార్గమున జీవిక గడపు కొనుచుండెను. ఆ సుగుణవతి సవతి ద్వైత్యగ్రమున కీర్త్యులెందక, మీదుమిక్కిలి, ఆగృహస్థుల శ్రేయమును గోరుచుండును. లోకోపకార కార్యా సరణమానను లోకేశ్వరాధానాతత్వరతను, గృహస్థాశ్రమమున దళకు జేకూరని సౌఖ్యసంపదల ప్రసక్తియై యాయుత్తమాంగన వ అచిహియెను! సుజనల మనములు, తూటంసరములను లోకపరిస్థితుల యొడుగుదుకులలో బడక సుస్థిరమార్గమునె చూచుకొను చుండును!

“బానకమ్మగారి సంగతి సోమయాజులుగారిపుడు బొత్తిగ తలపెట్టరా?” అని నేనడిగిన ప్రశ్నకు, ఆమె తల్లి, బానకి యోగుబాగు వారికింకెందుకు నాయనా! ఆమధ్య సుకేశ్యరశాస్త్రి చేయుచుండిన యజ్ఞము చూచుటకు డారివారు పలువురు పయనమగుచుండగా, “నీవుమాడా నెళ్లము! అని నాకుఱును మేము బలవంతపెట్టి పంపితిమి. అచటివారివలన నెటులో సవతి రాకనెటిన సోమిదేవమ్మ, ఏహాప మొఱుగని మాపిల్లను బట్టుకొని, ‘మేరుంతా బాగా ఉండడము నీకు కన్నెట్టిగా నున్నదా? లేకపోలే, మొగము పెట్టుకొని తగుడునమ్మా అని యివటికి వేంచేసినావు?’ అని లిట్టిపోసి, సాగ నంపిన నది. చిరునవ్వుతో సోమయాజి యంతయు దూరమునుండి చూచుచుండెనట. ఇంక సవతుల కయ్యాయి సంధర్పించడమునకు అమ్మ లక్కలు అక్కడ చేరి, తగవులు దిద్దుటకు తయారై నారట. నలుగురిలో కలిగిన యీ యవమానమునకు మా బానకి యిప్పటికి తలయెత్తుకోలేకున్నది. మేముండబట్టి కాని, మా పిల్ల దాని ఆ తిగిలి యెవరికి కాఫలెను నాయనా” అని దీనత్యయతో జెప్పెను. ఇంతనేపుడు బానకమ్మకంటినుండి కన్నీరు నెలయేటి ధారవలె ప్రవించుచునే యుండెను.

(3)

నేనిల్లు చేరినపిమ్మట, ఎన్ని పనులుండినను, బానకమ్మ సమాచారము మ అచి పోలేదు. ఆ మానవతి పొందిన యవ మానము కన్నతల్లికి గలిగినట్లుగ నేను గనలి, సోమయాజులనెపు డు గట్టిగ దులుపుదునామని చూచుచుంటిని. ఎట్లకేల కొక నాడు వారి గ్రామమున కేగితిని. ఉభయకులలోపరి, వారితో నేను కొన్ని రహస్యములు చెప్పగోరగా గదిలోనికి నన్నాయ న కొనిపోయెను. మేమిరువురము తప్ప ము తెలవరు నచట లేరు కాని, యాయన కమారుడు, తొమ్మిది పది యేండ్ల పిల్లవాడు సొమ్మని యెన్నిసారులు వారింపినను మమ్ము విడువ కుండెను. వాడుండినను భయములేదని సోమయాజులకుటచేత, నాభారతము నేను విప్పితిని, నెజుని నమ్మినది పలుకుట కేసభ యందును గొంకని న్యాయవాదివను నాకు, ఆఘాదమునతో మోమాటము విడిచి మాటాడుట కేమి యాటంకము? మేమిల్లు సంభాషించితిమి:— నేను “విద్యాధికుడవు. వేదాధ్యయన తత్పరుడవు. అగ్నిసాక్షిముగ పెండ్లాడిన యా సుగుణవతి బానకమ్మ యెడల గావించిన యపరాధమునకు, నీవుచేసిన యజ్ఞయాగాదులన్నియు పరిహారములు గానేరవు! మనుష్యుల కనులలో మమ్ము గొట్టజూచితివిగాని, పగలు రాత్రులను వివక్ష లేక పుడమి సంతయు పరికించెడి భగవంతుని మోసగింపలేవు గదా! ఈ మహాపరాధమునకు నీవు తరవాది! దీనికి చెప్పనమాధానమేమి?” సోమయాజులు: “చెప్పటకేమున్నది? అనాడు ఆగ్రహాపార వశ్యమున నేజేసినపని యక్రమముని నిలుకడ మీద, నాకు చెలిసి నది. కాని, గతించినదాని కేవలమి చేయగలరు?”

సేను:—“తనను ప్రహరించువారి నాసికకు మఱింత గుంగంధము నిచ్చు మంచిగంధపు చెట్టువలె జానకమ్మ, తనకీకష్టములు తెచ్చిపెట్టిన పెనిమిటికిని, ఆయన కుటుంబమునకును, ముమ్మాటికి మేలే కొలుచున్నది నుమి! ఆమహనీయురాలు, కష్టముల పాలైన దీనులను జయార్ద్రబుద్ధితో గాంచుచున్నది. సత్యమిట్లుండగా, ఇట్టివల మియింటజరుగు యజ్ఞమునుజూడ వచ్చిన మాత్రాన, మిభార్య జానకమ్మ నెంతో తూలనాడుట యను, మిరూరక మండహాసము చేయుచుండుటయును, నిమిగ్ధ ర్మము?”

సోమయాజులు సమాధాన మియలేక నీర్లుచులుచుండెను. ఆనవ్రతయున సతని విడనాడి, పాపకృత్యమునకు పశ్చాత్తాప ముండుటకు మారుగా, ఆపుణ్యపరితను పరాభవించిన పతి నిష్ఠానియుములు, లోకమును మోసగించుట కాతమానిన వట్టి వేషధారణమె యని నొక్కిచెప్పి, ఇట్టిమునుజుని యింట సిరిసం పడలు స్థిరముగ నుండజాలవని వ్రాశుచు, గిరుక్కున తిరిగి సేనింటికి వెడలి వచ్చితిని!

(4)

సేనింటికి వచ్చిన కొంతసేపటి వఱకును నాచిత్రము కాంతి నొందలేదు. అంత సేను మెల్లగ నాటించితిని. సత్యధర్మముల పక్షమునట శ్లాగునీయవెనాని, ఒకరును న్యాయ మార్గమునకు ద్రిప్పునప్పు డిట్టి యాగ్రహావేశమునకు లోనగుట యుక్తము గాదు. నా ప్రయత్నము దీనియగు జానకమ్మకే లాభమును జేకూర్చిన, సంజయ రాయభారమయ్యెను గదా! తుదకు సోమయాజి ముందలి కర్తవ్యమైన నూచింప నైతిని! సతినమ్మతించినవో, ఆతని యింట దాసిగనుండి సనులుచేయ దినకీకష్టముని చెప్పిన జానకమ్మ కొరికనైన సోమయాజులకు చెలపని నానుంఠాంగమున, ఆమానిని వ్యవహారములు మఱింత చెడునేమో! ఇట్లు తలపాసి, నన్ను సేను నిందించుకొంటిని.

పరంపరలో, అంత నావ్యాపారకార్యమన్నదనై, జానకమ్మ సమాచారము బొత్తిగ మఱచిపోతిని. ఒకనాడు పనిలో మునిగియుండగా, అతిజరారుగ నన్ను జూచుట కొక పెద్ద మనుష్యుడు వచ్చెనని తెలిసి, వారిని లోనికి రమ్మంటిని. చెవులకుండలములు శ్రేలాడు నొకని స్థాపరుడంత లోనికివచ్చి, తనకుమారుని వృత్తాంతము చెప్పడొడగెను. ఈ యనముఖము సేనపుడో చూచినటులుండెను. తండ్రిసంగతి జ్ఞప్తికేరక తొట్టిలు నాకు, కుమారుని బాలశ్రీడల గాథ తలకెక్కునా? మాటలభారణిని కొంతవడి కాయన నుకేళ్ళర సోమయాజులని జ్ఞప్తికి దెచ్చుకొని, కురల తనవృత్తాంత మెఱిగింపుడనగా, ఆయన చరిత్రచర్యణమునకుఁ బూసెను.

సోమయాజులు, “అనాడు తమరు మాయంటికి వచ్చి రహస్యము మాటాడుచుండగా, వలదని యెంతచెప్పినను వినక మనయొద్దఁ గూర్చుండిన నా పెద్దకొడుకు భరతశాస్త్రిని, జూచి నాడగదా?”

సేను: “చూచినాను. తెలివిగలవాఁడు.”

సోమ: “ఏమి తెలివి లెండి, తండ్రిని బాములుపెట్టు బాలకుని తెలివి యొకతెలివా? వాడు వట్టి పెంక పిల్లవాఁడు!”

సేను: “ఐతే, అతివివదలి నేసిన ఆబ్రువంటివాడేనే!” అని లోన ననుకొంటిని.

సోమ: “నన్ను ముప్పులిప్పులా పెట్టుచున్నాడు. ఆ నాఁడు పొంచుని మనసంభావన అంతయు విన్నాడు గదా. వానికంతట, ఏదో వెట్టి యావేశము గలిగినది. “ఉత్తమురాలైన మా సవతితల్లిని (నీవు ఊరక హింసించుచున్నావే! నిన్ను సేను అదేవిధమున విడిచివేసి, హింసించెదను చూచుకో!” అని వాడు నన్ను చెండుచూడుకోజాలు తెడరిచినాడు. ఆ మాటలకు మొదట సేను భార్యయు నవ్వుకొంటిమి కాని, పిమ్మట, పిల్లగాని ఆగడమునకు విసిగి, వానిమీద కోపపడితిమి. అనిఅని వాడే మరచిపోతాడని మే మనుకొంటిమి. కాని, మాడనాటినుండి వాడు మాకు కనబడడమే లేదు!”

సేను: “చిత్రముగా నున్నది! నా దగ్గరకు అతండు వచ్చెనని యనుమానించుచున్నారా?”

సోమ:—“మీమీద ఎందు కనుమానము ఉంటుంది? పిమ్మట, మేమెంతో ఆలజితో వానికొకట ఊరువాడలంతా చెడకి నాము. ఎక్కడా కనబడదు. ఏదైనా అగాత్యము జరిగెనేమో యనుకొని, మాటులు గోతులు వెదకించి నాము. వానిజాడ యెందును లేదు. ఏమి జరిగినదాయని మేము తల్లడిల్లుచుండగా, ఒక కూలివాడు మా పిల్లవానిని వెంటబెట్టుకొని వచ్చి మా కొప్పగించి, ఉత్తరమొకటి మా చేతనుంచెను. మా పిల్లవాడు తన సవతి తల్లి జానకమ్మ యూచచేరి అక్కడనుండి రానని పట్టుపట్టగా, వారీమనిపితో పిల్లవానిని బలవంతముగ మాయంటికి పంపి వేసివారు.”

సేను: “ఎట్లో మీపిల్ల వాడు మాయంటికి సురక్షితముగా వచ్చినాడగదా?”

సోమ: దానివల్ల మాత్రము లాభమేమీ లేకపోయెను. అప్పటినుండి తల్లిదండ్రులమగు మామీద వైరమును సవతితల్లి మీద వైరముయును, ఏకాగ్రణముచేతనో పిల్లవాని మనస్సున పాతుకొనిపోయినవి; వాడు మరలమరల వాళ్ల గ్రామమునకు ప్రయాణములు సాగిస్తూ, నూచేత తరుచు అక్కడను రాకపోకలు చేయస్తూ, కీడిమిస్తూడు.

సేను: సరే, పర్యవసానము కేల్పుందీ? మీ రేమనుకొంటారు? ఏమిచేస్తారు?

సోమ:—“ఏమిచేయుటకు తోచక, బుద్ధిలో బృహస్పతులగు మిసలహా పుచ్చుకోవలెనని, మీదర్శనమునను వచ్చినాను.

సేను:—“సోమయాజిండిపిల్ల నాడేతల్లి దగ్గరనుంటేమి. సవతి తల్లి ఆతనికేమైనా లోపము చేస్తుందా? ఈబాలకుని మూలమున మరల జానకమ్మగారికి మీకు పొత్తుకలిసే చైవసంఘటన యున్నదేమో.

సోమ:—“దానినిగట్టించియె నాకును నాభార్యకును భయము పట్టుకున్నది. తెగిపోయిన సంబంధము తెగిపోకుండా, తిరిగి యీ అతు కెందుకాయని యుభయాలము భయపడుచున్నాము! ఇంతటితో కుదరలేదు. పిల్లవాని కెందుచేతనో, సవతితల్లిమీద తగనిప్రేమ కుదిరి, ఆ మెయ్యెద్దనుంచి మాదగ్గరకు రాననియే చెప్పివేస్తున్నాడు! చల్లకు వచ్చి ముంతదాపనేల? ఆ మాయలాడి జానకమ్మ, మాపిల్లవాని మీద ఏమిత్తుమందో చల్లెనని మా ఆడవాళ్ల అనుమానము!” అని నాచెవియొద్ద సోమయాజి మెల్లగనెను.

ఈ వ్యాఖ్య నాకు విశ్వదసీయముగ లేదు. లోకమున విపరీత వ్యామోహమును గలిపింపగల మత్తుమందు లన్నవనుకొన్నను, యెన్నడుగాని వీరి గుమ్మును త్రొక్కి చూడని జానకమ్మ ముందుగ పిల్లవానిమీద మండెల్లు ప్రయోగంప సాధ్యమగును? ఇదియంతయు సంతిమీద సోమిదేవమృత్యుగల యార్ద్రవలన బయలుపడదన యనుమానమని సేను జెప్పివేసితిని.

అంత, సోమయాజులు మరల నందుకొని, “వినండి. సేను ఇట్టివల యజ్ఞముచేయు దినములందు, పిలువని పేరంటముగ జానకమ్మ మాయంటి కొకప్పుడు వచ్చి, మాపిల్లలను జూచి, భరత శాస్త్రిని కొంతసేపు తనదగ్గఁ గూర్చుండబెట్టుకొని వానితో ముచ్చటించినదట. ఇది తెలిసి నాభార్య సవతిని మందలించి, తరిమివేసెను. ఆలోచన జానకమ్మ మత్తుమందు పిల్లనిమీద ప్రయోగించియుండునని సోమిదమ్మ సందేహము! నాకుమాడ అనుమానము లేకపోలేదు. మాపిల్లవానిని మా గ్రామము తీసికొని వచ్చుటకై సేను వారి యూచు పోయియుండగా ఈమధ్య నాకండ్ల యెదుటనే యొకసంగతి జరిగినది!”

సేను:—“సందేహించక, అదియేదో చెప్పండి!”

సోమ:—“మరేమీలేదు— ప్రాద్దుకనే పిల్లవానిని సేను పయనము చేయింపబోగా, జానకమ్మ వానికి కురులుడువ్వి, ముస్తాబుచేసి, కంచములో అన్నముపెట్టి, పెరుగుపూసెను. ఎదురుగ సేనుగూర్చునియుంటిని. అంతట జానకమ్మలోనుండి చేత నేవో తెచ్చి అది మిగడయని చెప్పి, పెరుగున్నములో గలిపి, పిల్లవానికి పెట్టెను. ఏమాయా మర్మములు లేనియెడల, ఇంతటి యెరువుల తల్లిని విడిచి రానని పిల్లవాడెందుకు పట్టుపట్టును? బలవంతముగ నినటికి దీసికొని వచ్చినపుడు, వాడు జానకమ్మ గొరకేల దెంగకెట్టుకుంటాడు? పిల్లవాని యెడల జానకమ్మకు కన్నతల్లి ప్రేమను మించినప్రేమ యేల యుండవలెను? దీనిలో నేదో గొప్పమాయ యున్నది. జానకమ్మ అసాధ్యురాలు. దేవీ పూజ చేస్తుండట. ఏమంత్ర తంత్రముల వల్లనో పిల్లవాని నీవిధముగా వశముచేసికొని ఆలలాడిస్తున్నదని సోమిదేవమృత్యుకోకిస్తున్నది. దీనిని గురించి మీ యాలోచన నాకు కావలయును.”

ఈ విచిత్రవృత్తాంతమునుగట్టించి నాకేమియు పాలుపోలేదు. ఒకటి స్పష్టము. ఏమాయమంత్రములు ప్రయోగించుటకును సోమయాజులు సోమిదమ్మయును బాల్కుడుదు రేమకాని, స్ఫటికమనంటి నిర్మలహృదయమున భాసిల్లు పావనమూర్తియగు జానకమ్మయొడవవదు! కావున, ఆడయార్ద్రాహృదయ మాయావినియని యనుమానించు నీ దంపతులమీద మరల నాకు కోపాద్రేకము గలిగెను. ఈతని ద్విర్విప్రసంగము నా వ్యవహారములకు భంగము గలిగించెనే యనిమాడ కనలుచుంటిని. ప్రహంతసయములగాక, మక్కాకల గ్రాసునపుడె నాయత్మ వైర్యోత్సాహములతో డిష్టతదాల్పియుండును, కోపాద్రేకముననేనంతసోమయాజిని సాగనంపుటకు లేచి “అయ్యో! దీనిలో మాయలు మర్మములు నా కన్నులకేమియు గానిపించుటలేదు. మీ వనసున విపరీతమున ననుమానములు పెట్టుకొని, మంచివారలకు మాయ లాకోపించుచున్నారు. పిన్నవారిమనసు లతికోమలములు, నిమగ్నలృపములు. మీ మూలమున నుగ్ధతకి వచ్చిన జానకమ్మ ముఖారవిందము గాంచి, ఆసాధ్యుని గుఱించి నాటి మనసంభావనాను వినినవృత్తినుండియూ, మీపుత్రుని కోమలహృదయము కళవేళ పడకొచ్చెను. మనమెన్నిమారు లానాడు వారింపినను

ఆబుడుతడు మన ప్రసంగమును వినుట మానకుండెను. తన తల్లి దండ్రులవలననే యీ కుసుమతీ కనరము లాపాదిల్లుట కాబాలకుడు కనలి, తాను దీర్ఘబాలని భాషను దీనులతో గలసి యనుభవించుటయొ న్యాయుని భావించి, అనీతిగరుడు సవతితల్లి యొద్దకు వెడలిపోయెను. పుష్కలాలకు జానకమ్మ కవనములు లాకోపించెడి బిచ్చా యగ్ని చోగ్రునికి నేచ్చుటనైన నర్హమే. అడయామయకు మత్తునుంగలు ముత్రతంత్రములు గావలయునా? మీ గడ పెరుగు మీ మించిన దయతో మీగడ పెరుగుతో మీ బాలకుని పెట్టుటయే యనగమయ్యెనా? ఆనవయవృద్ధయ పెట్టెమీగడ తీయనము పొంగునీళ్లలోనే నానాలుక కానాడు గానవచ్చెను! ఆపావని యపారదయా మాధుర్యమెంతటి కఠినవిస్తైన నవశముచేసికొనగలదు. నిమగ్న పటుడగు నీచిన్ని కొమరు డా ప్రేమామాధుర్యమున బొక్కి, జనని యని యామెను భావించుటయందేమి యాశ్చర్యము! పుత్రుని జూచియైన నీవు నీహృదయ కార్యమునకు వెళునొంది మాటు మనసు గలిగి నీయజ్ఞవలన దురవస్థలపాలైన యాకుశిల సేలుకొని, యాగాదిక్రతువు లాడ గూర్చుని శాంతిసౌఖ్యము లనుభవింపుము” అని పలికి, పంపివేసితిని.

(5)

మొన్న మొన్న సే సోమయాజుల గృహమునకేగి వారిదర్శనముచేసి వచ్చితిని. మోటువారిని మోటుతనముననే సాధింపవలయును. సవతికొమరుని పట్టుదలమూలమున సత్యదరణమునకు బాత్రమైన జానకమ్మ మరలపెనిమిటియింట నడుగుపెట్టి యిప్పుటికి నూమాయ పదివత్సరములైనది. ఇప్పుడా గృహము, సకలభయల కాకరమైయున్నది. ఇరువురు గృహిణులును అక్కచెలియండ్రని రెలంతు రెగాని ఎవరును వారు సవతులనుకొనరు. నుపుత్రపుత్రులకు బడసిన జానకమ్మ సకలైశ్వర్యము లభివించుచున్నది. విద్యాగికుడు ప్రయోజనుడునైన భరతశాస్త్రి యాయుల్లాలి పెద్దకొడుకనియే ప్రజలనుకొనుచున్నాడు. ఇంతియేకాదు, సోమిదమ్మపెంపుసాంపు చిత్రమేమి యొగాని ఆమెసంతానమునకు కన్నతల్లిమీదకంటె సవతితల్లిమీదనె ప్రేమయధికము.

లోకజనసులుగాదగు నిట్టిలేమలెందఁడెంతో భర్తకకారణముగ జనించిన యాగ్రహమున వాహుకులై భరతఖండమున మూలమూలలనె పొక్కుచున్నారు. వారికీర్తియుక్తులు సౌమ్యశీలములను లోకమున కంతగ నుపకరింపక, ఆడవిని గాచిన వెన్నలలై పోవుచున్నవి!!

ఇనాం! రు 5!!
ఎస్. టి. చారి సకల మేహ కారక

పాడసంహరిణి సకలమైన పాడలు 8 దఫాలులవ యోగముతో పూర్తిగా మానును. లేనివో ద్వి, 5 లు ఇనాం. బుడ్డి 1 కి రు. 0-6-0. వి. పి. ఖర్చు నేరు. ఎస్. టి. చారి అందు కో, 11 తేరుపిల్లి, చై నాబజారు, మద్రాసు.

“వశీకరలేహ్యము” న 5

గంటకు పీర్లము గట్టిపరచును. సింహముతో పోరాడ గల కీక్తినిచ్చును. సంసారసౌఖ్యమును చక్కగ అనుభవంపిలగును. రక్తము కుభ్రపరచును. గోద్రాండ్రుకు సంతానముకలిగించును. స్త్రీపురుషులకు అనందము కలుగజేయును. హిమాలయపర్వత వనమూలికలతో, బంగారుతో చేయుబడెను. గుర్రము లేదన్నవారికి డబ్బు వాపను అంపెదము. దీనిసూము వర్షించుటకు దొరతన మొప్పదు. వాడితీరుడు. డబ్బా 80 రు రు 8, 60 రు. 5-8. జర్మనుక్యాపు యొల్లుగ నేరియాకు 80, రు 2/8 1980-వ సం॥ డ్రెరిక్యాలండరు 8 అణాలు. డాక్టర్ A. S. మూర్తి, చికాకోల్ సిటీ.

గోల్డుటానిక్ పిల్లు.

గ్లో! శుక్రాయుష్షం బలంపుంసాం! బలాయుత్రంహి జీవసం. అనునటుల జీవనమునకు ప్రధానాధారమే శుక్లము. అట్టి శుక్లముచేడిన బలము తగ్గి, నపుంసకత్వము, స్వప్నస్థనమాది, గాగల రోగములకు నిలయుచును. అట్టివారలు యామాత్రలను నేవించిన అచ్యుతకీర్తి కనరచి అనందమును కలుగజేసి స్త్రీపురుషులకు తేనివినొందించును. యామాత్రలను ఆసేకులు నేవించి అనేక యోగ్యతాపత్రములను వొసగియున్నారు. గుర్రములే దన్న పైకము నావను చేయబడును. 40 దినములకు సరిపోవు మాత్రలు రు. 5-0-0. వాడువిధము అప్రమధముతో అంపబడును.

రామకృష్ణ వైద్యశాల, శ్రీకాకుళం. గంజాంజిల్లా

సవరణను వోటునకు బెట్టగా సభవారిచే సంగీకరింపబడినది. అంతటితో నాటికి సభ విరమింపబడినది.

(ఒకవిలేఖరి)

గాంధీ మహాత్ముని స్వరాజ్య సత్యాగ్రహము

ఈ నెల 12 వ తేదిని ప్రారంభింపబడును

సత్యాగ్రహ మొనరించుటకు పురుషులు మాత్రమే పంపబడుదురు

అంత్యలేఖను రాజప్రతినిధి ఇండియా మంత్రికి పంపుట -

రాజప్రతినిధి తన కార్యనిర్వాహక సంఘ సభ్యులతో నాలోచించుట

మహాత్ముని ప్రకటన 12 వ తేదిని సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించుట

నిన్న రాత్రి ప్రారంభము కాగానే సత్యాగ్రహమును గూర్చి మహాత్ముని ప్రకటనను చదివెను.

“ఈ నెల 12 వ తేదీ బుధవారమునాడు ఉదయమున వేకువజాముననే మొదటి దళమువారితో నేను కాలినడకను సత్యాగ్రహస్థానమునకు తోడ్కొని పోయెదను. పురుషులనేగాని స్త్రీలను తీసికొని వెళ్లెను. ఆశ్రమములో ముఖ్యముగా నుండవలసిన కొంతమంది పురుషులను స్త్రీలను ఆశ్రమము నందుంచి వెళ్లెదను.”

ఒకరు - “నలుగురైనను స్త్రీలను గూడ తీసుకొని వెళ్లగోరవలెను.”

మహా: - “స్త్రీలుగూడ నిపుడే రణరంగమునకు రానక్కరలేదు. వారుగూడ రణముఖమున నిలుచుటకు మిక్కిలి అధికమగు నవకాశమే వారికి ముందు కలుగగలదు. హిందువులు గోవులను చంపుటకెట్లు నంగీకరింపజాలరో అట్లులే ఆంగ్లేయులు సాధ్యమయినంతవరకు స్త్రీలను తాకుట కంగీకరింపజాలరు. హిందువులు సమరమున కేగునపుడు గోవులను ముందు నిలుపుట భీరులక్షణముగా భావింపబడుచున్నది. అటులే స్త్రీలను గొనిపోవుటగూడ పిరికితనముగానే భావింపబడును. ముందుముంది సమరమున బిడ్డలుగూడ వధింపబడుదురని నే నెరుగుదునుగాని ఆ కారణమున మన మిప్పుడు బిడ్డలను వెంటనిడుకొని పోవుట నముచితముకాదు. ఈ సమర మొకనెల రోజులలోనే ముగియవలెనని నేను కోరెదను గాని అది చాలకాలమువరకు ముగియదు” అని మహాత్ముడు ప్రకటించెను.

11 వ తేదీ మంగళవారముతో రాజప్రతినిధి కియ్యబడిన గడువు ముగియును.

సర్దారు వల్లభాయిగారి సంచారము

సత్యాగ్రహ మొనరించుట కెందరు పూనుకొందురో ఘరిగా గ్రహించుటకు బోర్డు, కెయిరా తాలూకాలలో వల్లభాయి పటేలుగారు సంచారము చేసెదరు. కెయిరామండల కౌన్సిల్ సంఘమువారు చాలమందిని సత్యాగ్రహదళమున చేర్చిరి. ఆయా ధులందునుగూడ సత్యాగ్రహ ప్రమాణము చేసిరి. తాము పూర్తిగా తోడ్పడదమని వారు వల్లభాయిగారికి వాగ్దానముచేసిరి.

(ప్రీ. ప్రె.)

రెజిస్ట్రార్లు రెయిన్బాల్డుగారు తెలిపిన విషయములు
రెయిన్బాల్డుగారు ఢిల్లీలో జమయిలి ఈనిలో దేవదాసు గాంధీగారి బసలో నొకదినము పనిచిరి. రెయిన్బాల్డుగారి వయసు 24 ఏండ్లు. కాలికీ జోను తోడిగిన రి అడుగులు పొడుగుండును. ఇతడు కఠినప్రశ్రమ చేసినందున మంచి దృఢమైన కఠినమును కలిగి వస్త్రాదువలె నుండును. ఇతని ముఖము చాల తేజోవంతుగాను ఆకర్షకముగాను సుందరముగాను నుండును. ఇతడు కేండ్రిక్స్ స్టేజు పార్టును గాంధీబోపిని ధరించెను.

“గాంధీమహాత్ముని అహింసానిధానము ననుసరించి క్రిటికు పరిపాలనమును తొలగించుటయే నా సంకల్పము. నేను 1929 అక్టోబరులో భారతదేశమునకు వచ్చితిని. భారతదేశోద్ధారణముకొరకు జరుగుచున్న కృషియే నన్నినటికి లాగుకొనివచ్చినది. నేను సబర్బరీ ఆశ్రమమునాటి నియమముల నన్నిటిని సరిగానే నెరవేర్చుచున్నాను.

“నీవు బహుబ్రాహ్మణ్యమును పనిచేయువలెను. ఈ లేఖను గొనిపోయి రాజప్రతినిధి కిచ్చిరమ్ము” అని యీ నెల 2-వ తేదీని మహాత్ముడు నా కాసతి యొనగెను. మొదట నీ లేఖను స్టేడు కన్వేచర్ పంపవలసిగాని ఆమె యిప్పుడు కేవలము భారతాంగనగానే మారిపోయినది. దీని నొక ఆంగ్లేయునిచేతనే పంపవలెనని వాదనిశ్చయించుటచే నిందులకు నన్ను నియమించిరి,” అని రెయిన్బాల్డుగారు ఢిల్లీలో విలేఖరుల కెరిగించిరి.

(ప్రీ. ప్రె.)

ఢిల్లీలోను ఆహమదాబాదులోను సత్యాగ్రహ యోధులను చేర్చుట

ఆహమదాబాదులో చాలమంది సత్యాగ్రహ ప్రమాణముల వ్రాసరిచిరి. ఢిల్లీలో నిన్నటివరకు 200 మంది ప్రమాణములు చేసిరి.

ప్రీ. ప్రె.

రాజప్రతినిధి తన కార్యనిర్వాహక సంఘ సభ్యులతో నాలోచించుట

ఈ నెల 4 వ తేదీ మధ్యాహ్నము మహాత్ముని అంత్య లేఖ చేరినది. వాటిరాతియే కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులతో రాజప్రతినిధి దానిని గూర్చి ఆలోచించెనని రూఢిగా తెలియుచున్నది. ఏమియును నిర్ధారణ చేయబడలేదు. మహాత్ముని సంకల్పి. రమ్య నూనగానే వారేమియును తెలుప వీలులేదని యీ నీక మహాత్ముని కోరికలను నెరవేర్చుట కేల మనంభవమే యనియును నిర్ణయింపబడినది. వ్యాధికాస్త్ర నిబంధనల ప్రతిష్ఠను నిలువజేయుటకు యెట్టి పద్ధతి నవలంబింపవలయు ననునది యొక్కటియే ఇండియా ప్రభుత్వమువారి కిప్పుడాలోచనీయాంశముగా నేర్పడినది. ఇప్పుడు మహాత్ముని ఆశ్చర్యచేసినచో సత్యాగ్రహము మరింత ప్రబలమగుటయేగాక భారతదేశ నాయకులు, రాండుచేబియినభలో పాల్గొనవలయుంకను మిగిలినవన్న అవకాశములుగూడ తొలగిపోగలవు. “గాంధీజీని అరెస్టుచేసి నచో సత్యాగ్రహము చాలప్రబలమగును. అందువలన యితర కాంగ్రెసు నాయకులగుట నరెస్టుచేయవలసినవచ్చును. అటుల జరిగినచో ఆస్థితిలో బాధ్యతగల యే భారతీయ నాయకుడును ముఖ్యముగా లిబరలు నేషనలిస్టు పక్షములవా రెవ్వరునుగూడ రాండుచేబియినభలో పాల్గొనజాలరు. అప్పుడు దొరతనము వారాసభను నిలిపివేయవలసినవచ్చును లేదా సంస్థానాధిపతులు స్వార్థపరులు మున్నగువారితోనే దానిని జరుపవలసినవచ్చును. లేదా భారత నాయకులు ఢిల్లీలోచేసిన ప్రకటనలోని మరతుల నన్నింటిని చెల్లించవలసినవచ్చును. అని కొందరిది మరక రాజప్రతినిధికి స్పష్టముగా తెలియు జేసియున్నారగాన ఇండియా దొరతనమువారిపుడు సందగ్ధ మనస్కులై యున్నారు.

ఇండియా మంత్రికి తెలియజేయుట

మహాత్ముడు పంపిన అంత్య లేఖలోని విషయములను రాజప్రతినిధి ఇండియా మంత్రికి తెలియజేసెను. కార్యక ప్రభుత్వమువారు శేషధర్మిని నిశ్చయించెనచో ఆపద్ధతినే రాజప్రతినిధి అనుసరింప గలడు. వెంటనే గాంధీమహాత్ముని అరెస్టు చేయగూడదు. కొంతకాలము ఉపేక్ష బూనుటయే సముచితము” అని రాజప్రతినిధి భావించుచున్నాడు గాన యిందులకు కార్యక ప్రభుత్వమువారు గూడ సమ్మతించినచో మహాత్ముడు సత్యాగ్రహము మొనరించినను గూడ ప్రస్తుతము దొరతనమువారు శిక్షిచర్యను జరుపరు. కనీసము ప్రస్తుతము జరుగుచున్న భారత కానసభాసమావేశము పూర్తియగువర కైనను దొరతనమువారిపద్ధతినే అనుసరింప వచ్చునని తెలియుచున్నది. (ప్రీ. ప్రె.)

కొందరు మిత్రులు ఢిల్లీ నుండి ఆహమదాబాదు వెళ్లుట

మహాత్ముడు సత్యాగ్రహమును ప్రారంభింపక పూర్వమే మహాత్ముని సందర్శించుటకు బిర్లాగారు మన్నగు మిత్రులు పలువురు నిన్న 5 వ తేదీ రాత్రి ఢిల్లీ నుండి ఆహమదాబాదు వెళ్లిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

మహాత్మునకు ప్రత్యుత్తరము పంపబడవచ్చును
ఇండియా మంత్రికడనుండి ప్రత్యుత్తరము రాగానే భారత ప్రభుత్వమువారు దానినిగూర్చి ఆలోచించెదరు. అందులకు శేపు 7 వ తేదీ శుక్రవారమునాడు రాజప్రతినిధి కార్యసంఘ సభ జరుగగలదు. 18 వ తేదీతో గడువు తీరిపోవును గాన యీలోగానే రాజప్రతినిధి మహాత్మునకు ప్రత్యుత్తరమును పంపవలసియున్నది. ఇండియా మంత్రి లేఖనలన కార్యక ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయము ఇండియా దొరతనమువారికి తెలియగలదు. దాని ననుసరించి వారు గాంధీమహాత్మున కేదో యొక ప్రత్యుత్తరమును పంపెదనయే తెలియుచున్నది. అలేఖ మహాత్మునికి చేరినచో దొరతనమువారి సంకల్పమును మహాత్ముడుగూడ గ్రహింప వీలగును.

సత్యాగ్రహ సన్నాహము

ఉప్పునుగూర్చి వెంటనే సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించుటకు మహాత్ముడు సంసిద్ధుడైయున్నాడు. భారతకాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ జరుగుటకు ముందే సత్యాగ్రహము ప్రారంభమగునని గూడ తెలియుచున్నది. ప్రస్తుతము 20 మంది యోధులు మహాత్మునిచేత నున్నారు. వీరు మొదటిదళముగా వెళ్లెదరు. వీరందఱును ఆశ్రమవాసులేగాన అహింసానిరతులే. కాన వీరిలో నెవ్వరునుగూడ నెట్టి దౌర్జన్యమునకును గడంగరు. ఈ రీతిగా కావినడకను బయలుదేరుటవలన పరిసర గ్రామములవారు చాలమంది వీరి ననుసరించెదరు. అప్పుడు వారికి బోధించుట కడు సులభము. వెనుక దక్షిణాఫ్రికాలో గూడ నీ పద్ధతినే మహాత్ముడు వలంబించెను.” అని క్రిమరీ సరోజినీదేవిగారు తెలిపిరి.

ఉప్పును తయారుచేయుట

“ఏవ్వకీగాని ఉప్పును తయారుచేయుట నేర మగు నా కాదా? అటుల తయారుచేసినవారు వెంటనే శిక్షిద్దులగుదురా? అను విషయమునగూర్చి కొన్ని రోజులనుండి న్యాయ కాస్త్రనేత్ర లభికముగా నాలోచింపసాగిరి. దొరతనమువారి అభిప్రాయముమాత్రము నిర్ధారణగా తెలియలేదు. దౌర్జన్యము ప్రబలముగా కలిగినయెడలతప్ప లేనిచో ఉప్పును తయారుచేసి నంతమాత్రమున వెంటనే దొరతనమువారిపక్షినిగూడ అరెస్టుచేయవలయునని లేదనియే రూఢిగా తెలియుచున్నది. కావున పలువురు భావించుచున్నటుల వెంటనే మహాత్ముని నిర్బంధించుట తటస్థింపదు. దాని కింకను కొంతకాలము పోవలెను. మహాత్ముని ఆశ్చర్యచేయుగానే సర్దారువల్లభాయిగారిని నేనాధిపత్యమున కభిషేకించుట నిశ్చయము. అటుపిమ్మట నైన చాలకాలమువరకు ఆహమదాబాదు ఆశ్రమవాసులే ఒకరికరవాత. నొకరు వాహినీపతులగుచుండురుగాన పండిత మోతీలాలు జవహరలాలు గార్లకుగూడ అనతికాలములో నైన్యాధిపత్యము చేయవచ్చును. వారిరువురునుగూడ నెన్నటికైన ముందుకు రావలసినవారే.

వెసిడెంటు పటేలుగారు

పండిత మోతీలాలుగారు 4 వ తేదిని వెసిడెంటు పటేలుగారితో అంత్య లేఖను-దానిఫలితమునుగూర్చి నొకగంట నేపు సంభాషించిరి. పటేలుగారి అభిప్రాయ మెట్లుల నున్నదియును తెలియ నవకాశము లేదుగాని యిది యిరిగిగా పరిణమించినందులకు పటేలుగారికి చాల ఆందోళనము కలిగినదనిమాత్రము తెలియుచున్నది. 25 వ తేదీ వరకును భారత కానసభ ముగియదుగాన సంతకమును పటేలుగారికి తీరుబడి యుండదుగాని తీరుబడి కలిగినవెంటనే పటేలుగారికి రొకసారి ఆహమదాబాదు వెళ్లెదరనిమాత్రము స్పష్టముగా తెలియుచున్నది.

(ప్రత్యేకవిలేఖరి)

పెనుకొండ డి॥ ము॥ కొర్టువో

S. C. 150/29-

వాదులు:—1. కట్ట వెంకటయ్య, 2. కట్ట రామయ్య.

ప్రతివాదులు:— 1. పాల్వాడి నాగయ్య, 2. గొట్టె రత్నము.

వాదులుపరం నోటీసు

గుంటూరుజిల్లా వినుకొండలో పాల్వాడి నాగయ్య, గొట్టె రత్నము అను కమాయసిండియారు వాదుల కమిషన్ ఆంగడిలో లేవాదేవి జరిగిన బాబుకు బాకీఅయ్యె యొక్క త్రము రాబట్టుకొనుటకు పై కొర్టులో నంబరు దాఖలుచేర్చబడినది. సదరు నంబరు 25-3-30 తేదీ ప్రతివాదుల ఆశ్రయముగాను, వాయిదా వేయబడినది. ప్రతివాదుల అక్షేపణయొందినయెడల సదరు వాయిదానాటికి అనగా 25-3-30 తేదీయ కొర్టువారి యెదుట ఖుద్దుగాని పక్షిలుద్యారాగాని హాజరై మనవిచేసుకో వలెనని ఇందునల్లు తెలుపడ మైనది.

డి. శ్రీరాములు బి. వ. యల్. యల్. బి. వాదుల పక్షము.

గుంటూరు మండలకాంగ్రెసు

సంఘ సభ

ఈనెల 4 వ తేదీని జరుగుట

ఈ నెల 4 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 8 గంటలకు గుంటూరులో స్వరాజ్యవార్తాలయమునందు ఉపాధ్యక్షుడగు శ్రీ యుత మల్లాది యజ్ఞవారాధునిగారి ఆధ్వర్యమున మండల కాంగ్రెసు సంఘసభ జరిగినది. మండలమునందలి కాంగ్రెసు ప్రముఖులందరూ చాలవరకు సభకువచ్చిరి. సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించుటకు గల అవకాశములనుగూర్చి రాష్ట్రీయ సంఘము వారు పంపిన ప్రశ్నను కార్యదర్శి శ్రీయుత నల్లపల్లి పున్నయ్య శాస్త్రిగారు సభలో చదివి వినిపించిరి. ఆంధ్రదేశపు టంగుటూరి ప్రకాశంగారు చెన్న పురి వెళ్లుదు నిచట దిగి యీ సభకువచ్చిరి. పిమ్మట సత్యాగ్రహోపకాశములను గూర్చి సభ్యులందరూ యిష్టానుసారముగా సాధక బాధకములను గూర్చి చర్చించిరి. ఇదివరకు సత్యాగ్రహయోధుల పట్టికలో సంతకమును చేసినవారి తోపాటు శ్రీయుత మల్లాది ప్రకాశం, నడింపల్లి వెంకటలక్ష్మీ నరసింహారావు, శిరం నువ్వారావు వారు, గుళ్లపల్లి పున్నయ్య శాస్త్రిగారు గూడ సంతకము చేసిరి.

శ్రీయుత ప్రకాశంగారు నాయకత్వమును వహించుట

నేనే మొట్టమొదట సత్యాగ్రహ మొనరించెదను. నేను ఆంధ్రదేశమునకు నాయకత్వమును వహించెదను" అని ఆసభలో ప్రకాశంగారు తెలిపిరి.

ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరములు

- 1. ఉప్పునుగురించి సత్యాగ్రహ మొనరించుటకును సారా దుకాణములవద్దను విదేశీబట్టల దుకాణములవద్దను విక్రయనిరోధము (సిక్రెటింగు) ను కలిగించుటకును దొరతనమువారిచే నిషేధింపబడిన పుస్తకములను విక్రయించుటకును యీసభవారేక గ్రీమముగా సంగీకరించిరి.
2. మొట్టమొదట ఉప్పు సత్యాగ్రహమునే ప్రారంభింపవలెననియును తక్కినవానిని క్రమముగా ప్రారంభింపవలెననియును యీసభవారు నిశ్చయించిరి.
3. 500 రూపాయలను వసూలుచేయవలెనని యీసభవారు నిర్ణయించిరి.
6. 500 మందికి తక్కువలేకుండ సత్యాగ్రహ యోధులను చేర్చవలెనని దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్య, నడింపల్లి నరసింహారావుగారు నూచించినందున యీసభవారు రెండులకు సమ్మతించిరి.

రహస్యాలొచన

నేడు 6 వ తేదీ ఉదయమున దేశభక్త వేంకటప్పయ్యగారి గృహమున కాంగ్రెసు ప్రముఖులు కొందరు రహస్యాలొచన సలిపిరి.

(స్వకీయవిలేఖరి)

తం తి వార

* * * *

లాహోరు మార్చి 5:—అహమ్మదునగరు లైల్వే డెకాయటి కేసులోని ముద్దాయి లందరిపై పీఠలుకొడు 895-897 సెక్షనుల ప్రకారము సేరాలోపణ గావించబడెను.

కనిగిరి డి॥ము॥ గారి కోర్టులో

O. P. No. 6/1930.

పిటివనరు:—అనుమాల శెట్టి, వెంకట సుబ్బన్న.
వేటు అనుమాల శెట్టి వెంకటేశ్వర్లుకు పిటివనరు తానుభార్యయన్నా వార్సున్నా అనిన్ని ఆయన తాలూకు బాకీలు రాబట్టుకొనుటకుగాను తనకు సక్సవను సర్టిఫికేటు యిచ్చించమనిన్ని పిటివను పెట్టుకొనినందుకు 19-3-1938 వాయిదావేయబడి యున్నది. ఆవిషయమయి ఆక్షేపణపున్న వారు ఆరోజున హాజరయి కోర్టువారితో మనవిచేసుకోవలెను.

కనిగిరి, } వెన్నెలగంటి గోపాలరావు,
23-2-1930. } పిటివనరు వకేలు.

పూజ్యమైన వివాహబహుమతులు

మావద్ద యుండు నేర్పులైన జనివారలచే తయారుగాబడిన స్వచ్ఛమైన పెండ్లి, బంగారు, మణులచే పొడగబడి, మా పూర్ణబాధ్యతగలిగిన అమూల్యవగలను కొనుడు. అవి మీ యాకృతిని వృద్ధిపొందించి, గృహమును యలంకరించగలవు

సురాజ్ మల్ లల్లాభాయి అందు కో.

హిందూ దేశము, బర్మాలోను వజ్రములు, నగలవర్తకులు,

313 ఎస్ డెన్స్ డ్,

మద్రాసు.

మీరటు కుట్ర కేసు

ముద్దాయిలకు గ్రంథముల నియంతుడుట

మీరటు, మార్చి 5:—మీరటు కుట్రకేసు నేడు తిరిగి విచారించబడెను. నిన్నను మహమ్మదీయుల పండుగదినమగుటచే విచారణ జరుగలేదు. నేడు డిఫెన్సు వకేలు కె. సి. చక్రవర్తిగారు ముద్దాయిలను జూడగోరినందున విచారణ ఆలస్యముగ ప్రారంభమయ్యెను. లాంగుఫర్లు జేమ్సుగారు ప్రాసిక్యూషను వకేలు నిన్ననే వచ్చెను. డి. పి. సిన్హాగారు నేడు ముద్దాయిల తరపున వాదించిరి. డిఫెన్సువారికై పోస్టులో వచ్చిన కొన్ని గ్రంథములుగల పార్సెలును చక్రవర్తిగారు జడ్జిగారి కొసంగిరి. బ్రాడ్లీ గారా గ్రంథములు డిఫెన్సు వాదము కొరకు వ్రాసి తెప్పించితి ననెను. వాటిని జిల్లామేజిస్ట్రేటునకు పంపి ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువు జూచుకొని బ్యూడాజేయుట నని జడ్జిచెప్పెను. కేసు వాయిదాబడెను. (అ. ప్రె.)

దేవాలయధర్మకర్తలకు లేఖ

బొంబాయి అస్పృశ్యులు దేవాలయములందు ప్రవేశించనెంచుట.

బొంబాయి మార్చి 4:—అస్పృశ్యతా నివారణసంఘ గౌరవకార్యదర్శి బాబుల్లా దుమ్రాదేవి, మాధవహాగ్, భులే శ్వరు, జవబాసు, రామమండిరు, అత్మరాయభూపాసు రామ మండిరముల (బొంబాయిలోనివి) ధర్మకర్తలకు లేఖవ్రాసిరి. తానమార్చి 9 వ తేదీనకొందరు నిమ్మకాయలతోగూడ యీదేవాలయములకువచ్చి దేవదర్శనమునకు తమకుగలహక్కును రూఢి పరచుకొనెద రనియు, తలుపులుమూసినచో కాంతముగ సత్యాగ్రహము జేయుటనుగూర్చి ఆలోచించుకొందురనియు తెలియజేసెను. (ప్రీ. ప్రె.)

సింధు ప్రజల సంఘసంస్కారము

జయరామదాసు దౌలతరాముగారి శ్రద్ధ

నగరపార్లమెంటు, మార్చి 5:—సింధులో ఏడాదిప్రాంతములందును కోలీ భిల్లు, మెఘరు జాతులప్రజలు సుమారు లక్షమంది గలరు. వీరియందు గొప్పసంఘసంస్కారము ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి. జయరామదాసు దౌలతరాముగారి ఆహ్వానముపై కోలీలు గాగరపార్లమెంటునందు సమావేశమయి, భారత సేవాసంఘ సభ్యులను ఆమృతాలు తాగుదురగును స్వామీ కృష్ణానందుగారు, ప్రసంగము మల్కానిగారు సభకువచ్చిరి. కోలీలు 14 గురు సభ్యులగుల పంచాయతీని యేర్పాటుజేసిరి. మాంసము తినరాదనియు, చనిపోయినవస్తువులను తినరాదనియు, పెండ్లిండ్లభర్తలు రూపు 120 మించరాదనియు, తీర్మానించిరి. ఈనిబంధనలను ఉల్లంఘించినవారికి జరిమానావేయటకు నిశ్చయించిరి. కోలీపంచాయతీ తిరిగి ఏప్రిలులో జరుగును. (ప్రీ. ప్రె.)

కల్లుదుకాణముల ఏలంపాటులు

ధర్మవరంలో బహిష్కార ప్రచారము

ధర్మవరం, మార్చి 6:—ధర్మవరం తాలూకా కల్లుదుకాణముల ఏలంపాటులు నిన్నను జరిగెను. ఈపురమునందు రెండు పక్షముల వారును చేరి బయటకుండి వచ్చిన వారినిగూడ ప్రాత్యహించి బహిష్కారప్రచారము సాగించిరి. విశేషావప్రచారకులుగూడ సహాయపడిరి. కల్లుదుమీద ఒక్కదుకాణమును మాత్రము తక్కువవరకు అధికారాలు చెల్లించగలిగిరి. తక్కిన పాటులు 17 వ తేదీని కదిరలో జరుపుటకు వాయిదావేసిరి అచ్చటగూడ బహిష్కారించు ఝత్తుములు జరుగును. (ఒకవిలేఖరి)

బొంబాయి గవర్నరుగారి

యుపన్యాసము

జావాహర్ చందార దిగుమతిచేయవద్దు

బొంబాయి, మార్చి 5:—బొంబాయి చర్రకసంఘము వారి సాంవత్సరికసభయందు బొంబాయిగవర్నరుగారు రుపన్యాసించుచు నిట్లు చెప్పిరి:—ఈ దేశములో చెరువపంట వృద్ధిచేసి మన దేశములో పంచదార విరివిగా ఉత్పత్తిచేసినయెడల జావా ద్వీపమునుండి యీ దేశమునకు దిగుమతియగు జొన్న 15 కోట్ల పిలువగల పంచదారకు వ్యయముచున్న యీ దేశద్రవ్యము నిలువయుండగలదు.

ప్రపంచముంతటను వ్యాపారపరిశ్రమలు కొంచెము మందగించినవి. అందువల్ల బొంబాయి వ్యాపారముగూడ మందగించినది. త్వరలోనే వ్యాపారమునకు మంచిరోజులు రానున్నవి.

ప్రతిపరిశ్రమను యీ దేశములో సంగ్రహించుటకై విదేశీవస్త్ర సుంకము హెచ్చింపబడుచున్నది. కాబట్టి యీ సాకర్యలాభమును బొంబాయిచర్రకులు సద్వినియోగ పరచుకొని తమ మిల్లులను మంచి దశలోనికి తెచ్చి, కార్మిక సంఘములను కూడ బాగుచేయగలరని ఆశించుచున్నాను.

భారతదేశమునకు ప్రపంచములోని యితర దేశములయందు పరపతి ఉండవలయున్నచో బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యమునందొక ఆంతర్జాగముగా భారత దేశమునవలయును. బ్రిటిష్ దేశీయులను భారతదేశీయులకు అన్యోన్య సహృద్ధాభిము అన్యోన్య విశ్వాసము పెంపొందవలెను. (ప్రీ. ప్రె.)

ఆంధ్రరాష్ట్రోపాధ్యాయ మహాసభ

15-3-30 తేదీని బెజవాడలో ప్రథమసభ జరుగును

విద్యాశాఖ డైరెక్టరు డబ్లియం. ఇ. స్మిత్తుగారు

ఈ ప్రారంభోత్సవమును జరిపెదరు

బెజవాడ, మార్చి 6:—కృష్ణాజిల్లా ఉపాధ్యాయుల సంఘమునకు అధ్యక్షులయిన ఏ. గురుమూర్తి గారిట్లు తేలివారసందిరి:—

ఆంధ్రరాష్ట్రోపాధ్యాయ మహాసభయొక్క బెజవాడలో యీనెల 15 తేదీ నివారముచాడు జరుగును. పల్లెకు ఇన్స్పెక్టరు డైరెక్టరుగారును డబ్లియం. ఇ. స్మిత్తుగారు యీ సభకు ప్రారంభోత్సవము జరుపుటకు దయతో సంగీకరించిరి. ఆంధ్రరాష్ట్రములోని అవి మోసూర్లనుండియు కళాశాలలనుండియు ప్రతి నిధులు విరివిగా వచ్చి యీసభకు జయప్రథముగా నొసర్చుటకు కోరుచున్నాను. ప్రత్యేకముగా ఆహ్వానపత్రములకు పంపబడును. వ్యవధి అత్యల్పముగా నుండుటచే ఆహ్వానపత్రములు అందనియెడల అదియొక లోపముగా భావించక యీపత్రము ప్రకటనమే ఆహ్వానముగా భావించి ఉపాధ్యాయవర్గమువారు ఆత్యధిక సౌభాగ్యముగా రావలయును. (తేలివార)

కనిగిరి డి॥ము॥ కోర్టులో

O. P. 7/1930.

పిటివనరు:—వేటు మాటాగల్గ వాడేకవీరి.
రెస్పాండెంట్లు:—వేటు మాటాగల్గ నన్నేమవులా వగయిరా.
లేటు మాటాగల్గ వాడేకవీరి వేటుమాటాగల్గ వీటివనరు తాను భార్యయన్నా వార్సున్నా అనిన్ని ఆతని Oral will ప్రకారము ఆతని తాలూకు యావదా స్థితి పూర్తిహక్కు గొదనిన్ని కనుక ఆతని తాలూకు బాకీలు రాబట్టుకొనుటకుగాను తనకు సక్సవను సర్టిఫికేటు ఇచ్చించమనిన్ని పిటివను పెట్టుకొనినందుకు 19-3-1930 వాయిదా వేయబడివున్నది. ఆవిషయమయి ఆక్షేపణ పున్నవారు ఆరోజున హాజరయి కోర్టువారితో మనవిచేసుకోవలెను.
కనిగిరి } వెన్నెలగంటి గోపాలరావు,
22-2-30 } పిటివనరు వకేలు.

శ్రీ శంకరులవారి పూజదేశములు

వైరాగ్యము నేమి?

శ్రీ. ఎర్రపల్లి వ్రాసినది

సంకారములను పూజించుట అనేది ప్రాచీనముగా నున్నది. పూజించుట అనేది ప్రాచీనముగా నున్నది.

శ్రీ శంకరులవారి పూజదేశములు. శ్రీ శంకరులవారి పూజదేశములు. శ్రీ శంకరులవారి పూజదేశములు.

వైరాగ్యము నేమి?

వైరాగ్యము, సర్వసంపదాభిరామము. వైరాగ్యము, సర్వసంపదాభిరామము. వైరాగ్యము, సర్వసంపదాభిరామము.

“మాయా” వాదము

“మాయా” వాదము. “మాయా” వాదము. “మాయా” వాదము.

నీచుక మలములు

మిక్కిలి శ్రేష్ఠతరమైనవి

న్యాయమైన ధర

కంసి చబిల్ దాన్ అందు నన్య

కర్నూలు, బంగారు, చెంబీమల వర్తకులు. కర్నూలు, బంగారు, చెంబీమల వర్తకులు.

కర్నూలు, బంగారు, చెంబీమల వర్తకులు. కర్నూలు, బంగారు, చెంబీమల వర్తకులు.

అపరాధమును కనుగొనుట యన నేమి? అపరాధమును కనుగొనుట యన నేమి?

అధ్యక్షులు సర్ వేపా రామేశ్వరమూర్తిగారు మాట్లాడుచు విడిచియు లే శంకరులవారి యుపదేశములపట్ల సంతోషి

నాకాదళ నిర్ణయసభ

(వైరస్)

చగ్గి, మార్చి 5: జలాంతరగామలను రద్దుజేయుటను గూర్చియు దయాదాక్షిణ్యములతో న్యాయయుద్ధమును సల్పు

ధర్మవరము

(స్వీయవిలేఖరి)

కాంగ్రెసు ప్రచారము

శ్రీమంత కల్లూరి ముప్పారావుగారు 2-8-30 వ తేది నాడు భజనరండిర ప్రాంగణమున ‘కాంగ్రెసు, సంపూర్ణస్వా

పాగబండ్లు

రాకపోకలలో ప్రాత్ర జరిగిన మార్పులమేరకు మై నూరు సికందరాబాదు ప్యాసెంజరు ఎక్స్ప్రెస్ కు రెండున్నర

“భారతమే అంగ్లేజ్ రాజ్”

అలహాబాదు ప్రాజెక్టువారు వైశిష్ట్య గ్రంథముపై నిషేధపు టు తెరువును గట్టుజేయుమని గోరుచు ప్రచురణకర్త

బాపట్ల నల్ల జడ్డి కోర్టులో

I. P. 5 of 1930.

పిటిషనర్లు:—(ముణదాతలు) దామెర్ల బసవయ్య వల్లరా.

రెస్పాండెంట్లు:—(ముణగ్రస్తులు) గుండ్రెడ్డి కొండయ్య కొమార్లు:—

- 1. గుండ్రెడ్డి సుబ్బయ్య
2. బ్రహ్మయ్య
3. చినబ్రహ్మయ్య
మైనది లయినందున తల్లి గార్డయను.

అదేమ తెలగులం, వ్యవసాయదారులు, యజ్ఞలి, రెవల్లె తాలూకా.

1920 సెలెరం 5 వ ఆక్టు 19 (2) సెక్షన్ ననుసరించి వైని తెలుపబడిన పిటిషనర్లు, రెస్పాండెంట్లను బుణగ్రస్తులుగ

In aid of the Tondaimandalam T. V. High School Building Fund and the T.T.V. High School Scout Troop

Under the distinguished patronage and in the immediate presence of Rao Bahadur.

K. VENKATARAM NAYUDU GARU, D. T. S. M. & S. M. Ry.

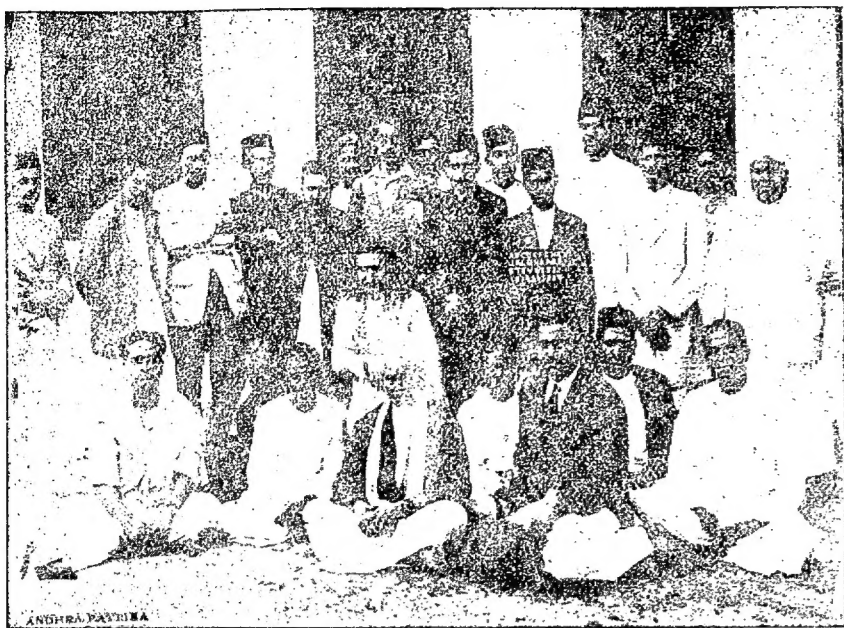
The Scouts of The T. T. V. High School Troop WILL PUT ON BOARDS

PRAHLADA (IN TAMIL) At the WALL TAX THEATRE on Friday, the 7th March, 1930 at 5-30 p. m.

Table with 2 columns: Category and Price. Rows include Rates of Admission, Sympathisers Rs. 5, Reserved - Rs. 2-8, 2nd Class - As. 12, 1st Class - Re. 1-4, Gallery - As. 6.

Tickets can be had at the T. T. V. High School, 361, Mint Street, Madras, on all days and at the Theatre on the day of the performance.

సిద్ధపురుష శ్రీ సద్గురు మెహారు బాబాజీ - నాసిక

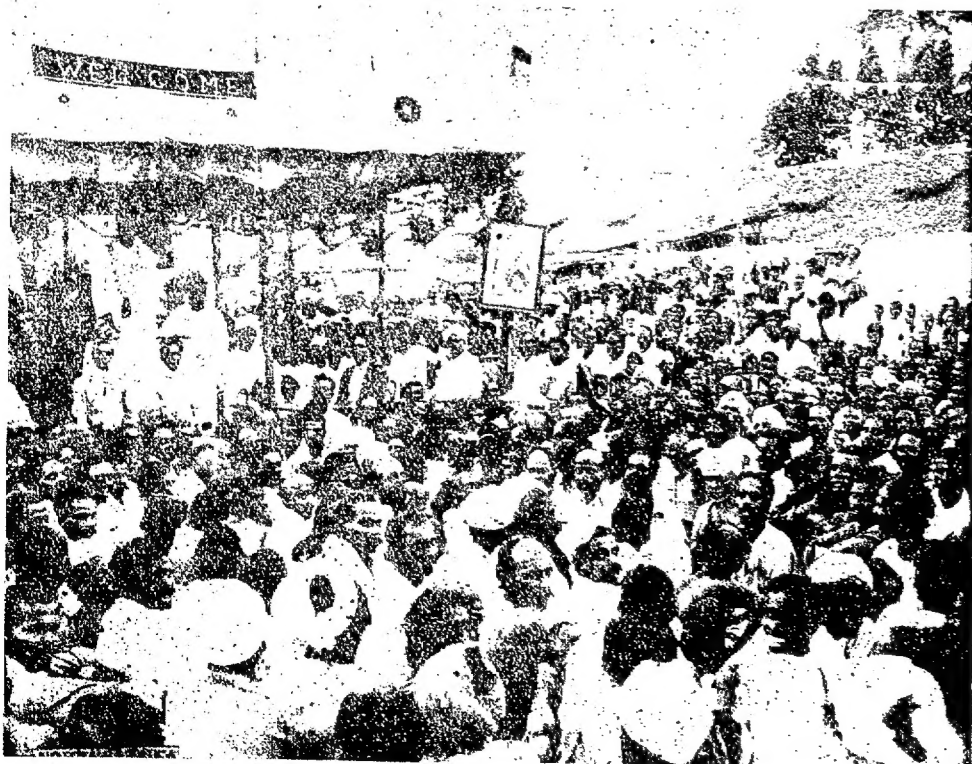

కల్యాణములో బాబాజీ మఠ్యగనున్నారు

సద్గురు మెహారు బాబాజీ గొప్ప సిద్ధపురుషులు. వీరికి భారతదేశమునందును ఇతర దేశములందును వేలకొలదిగా శిష్యులును శిష్యురాలియు కలరు. హిందువులు, మహమ్మదీయులు, పార్సీలు, క్రైస్తవులు, బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరులు, ప్రాగ్జేతులవారు పాశ్చాత్యులు, అగ్రవర్ణములవారు అస్పృశ్యులు, మున్నగు సన్నిభాదులవారును అన్ని వర్ణములవారునుగూడ వీరిశిష్యులలోగలరు. వీరిది ప్రేమమతము. "మహాపాపముల నొనరించినవారి నధరించుటయే నాముఖ్యకర్తవ్యము" అని బాబాజీ ప్రకటించెను. వీరికి జాతిభేదవర్ణభేదములు లేవు. వయస్సు రిరి వత్సరములు. వీరు ప్రస్తుతము నాసికలో నున్నారు. వీరిబోధనలు మెహారు మేనేజ్ అను నాంగ్ల మాస పత్రికలో వెలువడుచుండును. చెన్నపురిలో నున్న శిష్యుల కోరికపైని వారి నుదరించుటకు వీరు యీ నెల 2 వ తేదీ ఆదివారమునాడు ముఖ్య శిష్యులతోగూడ నాసికనుండి చెన్నపురికి వచ్చిరి. వీరి శిష్యులలో నొకరును గుంటూరు సబార్డినేటు జిడ్జియునగు శ్రీమాన్ సంపత్రయ్యంగారు మున్నగువారు పెక్కుమంది స్త్రీలును, పురుషులును గొల్లెను చోలలో వీరికి ఘనమగుస్వాగతము నొసగి వీరినిపూజించి ప్రసాదమును గ్రహించి భజ్యలైరి. బాబాజీకి 2 వ తేదీ సోమవారమునాడు ఉదయమున చెన్నపురినుండి కూనూరు వెళ్లిరిని తెలియుచున్నది.

సర్ కూర్మా రెడ్డినాయుడుగారికి బొసటో హోటలునందు మదరాసు పారు లొసంగిన వీడ్కోలువిందు, శ్రీ నాయుడుగారు రాబర్తసను దంపతులు, సర్ ఆణ్ణామలై చెట్టిగారు, గోపాలస్వామిగారు (రెడ్డినాయుడుగారి కమారులు) వరు సగ నిలిచియున్నారు. (రె. ఫో. బి.)

మదరాసు కార్మికసంఘ వార్షికోత్సవము:- ఎల్. ఎం. జోషిగారు, రాయలుకమిషను సభ్యులు ఉపన్యసింతురు. (రె. ఫో. బి.)

మదరాసు శిశుప్రదర్శనము

ప్రదర్శన మంతటిలో అత్యుత్తముగ నెంచబడిన శిశువు. ఈమెకు గవర్నరుసతి ప్రత్యేకబహుమతి నొసంగెను.

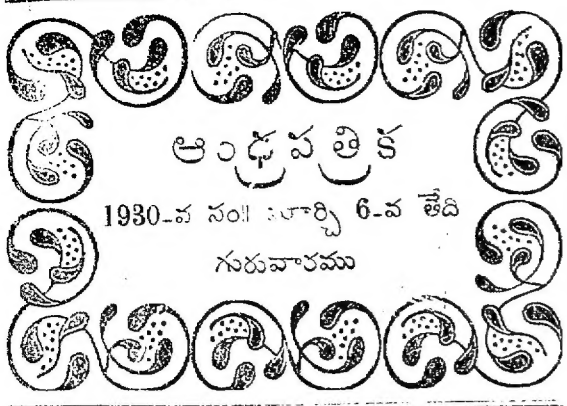

యూరపియను తరగతిలో ప్రథమబహుమతిని బడసిన బిడ్డ.

ఆంగ్లో ఇండియను సంఘములో ప్రథమ బహుమతి బడసిన బిడ్డ. (ఫోటోలు - రె. ఫో. బి.)

ప్రభుత్వ వ్యయము

—(10)—

ప్రభుత్వపు మితిమీరిన వ్యయము, హిందూ దేశ దుస్థితికి కారణమగుచున్నదని, భారత శాసనసభలో బిల్లాగారును, తదితర సభ్యులును నిన్నటిదినము తేటపరచిరి. కాంగ్రెసు నాయకులను నిందించుటకన్నను, ఘట్టరు ప్రభుత్వము తమ లోపములను కనిపెట్టి, వానిని నివారించుకొనుచో, కాంగ్రెసువలన ఎట్టి యుపద్రవము గలుగజాలదు. బిల్లాగారు సూచించినటుల హిందూ దేశపు టార్కిక స్థితి కడు దుర్బలముగ నున్నది. ఎక్కవ పన్నులను విధించుటవలన, తాత్కాలికపు యిబ్బందులు తొలగినను, మూలకారణము తొలగజాలదు. పిల్లింగు ఆరు పెన్నీల రూపాయి మారకము నెన్నటికిని మార్చ వీలులేదని, ఘట్టరుగారు చెప్పిరి. కాని దేశనష్టమును గ్రహించి గూడ వీరిటుల పలుకుటలో ప్రతివ్వను కాపాడుకొను తలంపు మాత్రమే గనుపించును. ఇప్పుడున్న నోట్లను, రూపాయిల నిచ్చి బంగారము నీయవలయునని కోరుచో, రూపాయికి 9 పెన్నీలకన్నను ఆర్థిక సభ్యుడు చెల్లించజాల దని, బిల్లాగారు చెలిపిన విషయము అతిశయోక్తి కాజాలదు. రూపాయిమారకమును మార్చ వీలులేనిచో, బిల్లాగారు చెలిపినటుల, ప్రభుత్వవ్యయమును పూర్తిగ తగ్గించుట దప్ప వేరు మార్గము గానరాదు. సివిలు పరిపాలనపు ఖర్చును, మిలిటరీ ఖర్చునుగూడ చాలవరకు తగ్గించుచో, దేశాభివృద్ధికి వలయు వ్యయములకు సొమ్ము మిగులును. ఘట్టరుగారిందుకు బదులు జెప్పుచు, క్రొత్త సంస్కరణములు లభించువరకు వ్యయమును తగ్గించ వీలు లేదనియు, అంతవరకును వేచియుండవలెననియు, స్పష్టపరచిరి.

నూతనసంస్కరణము లెటు లుండునో, చెప్ప వీలులేదు. కాని యివి స్థాపిత మయినపిమ్మట నయినను, ప్రభుత్వవ్యయము తగ్గింపబడు నని తలచుట తెలుల వీలగును? ఇప్పు డెట్టి ప్రతికూల నవలంబింప జాలనివారు, మున్నందు మాత్రము సరియగు చర్యల వైకొందు రను నమ్మక మెటుల గుదురును? విదేశ వస్తువులపై నూటికిపది వైదుకన్నను నెక్కుడు పన్నులను విధించుటకు కారణము గనుపింపదని, ఘట్టరుగారు చెలిపిరి. అటులచో, బ్రిటీషేతర వస్తువులపై వీరు ఇరువదిచొప్పున పన్ను విధించి, ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్స్ పద్ధతి నేల ప్రవేశపెట్ట నలచిరో తెలియదు. ఆర్థికపు సలహాసంఘమును నియమించిన మాత్రాన, పరిస్థితులు చక్కబడునని తలచుట న్యర్థము. సలహా సంఘముల సూచనల కెట్టి విలువ యుండదని తెలిసిన విషయమే. దేశపు టార్కిక స్థితి గూర్చి విచారము నొందవలసిన యవసరములేదని, ఆర్థికసభ్యుడు పలికెను. కాని, ప్రజలకు గల విచారము వీరికెటుల నుండగలదు? వీరు ప్రజలకు బాధ్యత

వహింపజోరు. దేశీయపు కిరసనాయలుపై విధించెడి ఎక్సైజు పన్నును పెంచుట, దేశీయ పరిశ్రమకు మిగుల నష్టపాతువగు నని బర్మా యూరసియను ప్రతినిధి యగు లాంబుగారుగూడ చెప్పిరి. సభ్యులు పలువురు మిలిటరీ బడ్జెట్టును విమర్శించుట వింత గాదు. ఇట్టి విమర్శనము ప్రతిసంవత్సరమునను జరుగుచునేయున్నది. కాని, అనుకూలఫలము గనుపింపదు.

ప్రభుత్వవియమితసభ్యులగు కే. సి. రాయగారు, సివిలుఖర్చును తగ్గింప వీలులేదని చెప్పి, ఘట్టరుగారిని బలపరచిరి. కాని వీరయినను, మిలిటరీ ఖర్చును తగ్గింపవలయునని సూచింపవలసివచ్చెను. 1890 సంవత్సరమునందు మిలిటరీఖర్చు ఇరువదియొక్కకోట్లండగ, ప్రస్తుతసమయమున ఏబది యైదుకోట్లకు పెరిగెను. ముప్పదికోట్లకు బైగ పెరుగుట కెట్టి కారణము గనుపింపదు. దీనివిషయమై వివరములు శాసనసభకు తెలుపబడవు. దీనిపైని వోటుజేయుటకుగాని, ఖర్చును తగ్గించుటకుగాని, భారతశాసనసభ కెట్టియధికారములేదు. సభ్యుల మొరలు అరణ్యరోదనములక్రింద పరిణమించుచున్నవి. ప్రపంచశాంతినిమిత్రము యుద్ధ బహిష్కార లక్ష్యమును అన్నిజాతులవారును ఆమోదించినను, హిందూదేశమునందు మిలిటరీఖర్చును తగ్గించుటకు వీలు గనుపించుటలేదు. మిలిటరీఖర్చును తగ్గించుచో, హిందూదేశమున నిర్మాణకార్యక్రమాభివృద్ధికి వలయుధనము అవలీలగ లభించును. ఆర్థికస్థితి పెంపనే చక్కబడును. ప్రజలకు ప్రభుత్వము బాధ్యత వహించిన గాని, మార్పు గలుగజాలదు. రాబోవు సంస్కరణములలో నయినను, కేంద్రప్రభుత్వము ప్రజలకు పూర్తిగ బాధ్యత వహించునను నమ్మకము గలుగకున్నది. పైమను కమిషనువారిందు కనుకూలముగ సిఫార్సు జేసెదరని తోచదు. అటులగుచో ఘట్టరుగారు సూచించిన రీతిని, సంస్కరణముల పిమ్మట నయినను ప్రభుత్వ వ్యయము తగ్గును నాశి సఫలము గాజాలదు.

పండిత మనమోహన మాళవ్యాగారు చెలిపినటుల, ఇండియా బడ్జెట్టు ఏర్పాటులు, ప్రస్తుత పరిపాలనా విధానపు నిస్సారతను బయల్పరచుచున్నవి. దేశ స్వాతంత్ర్యవశ్యకతను గోచరింపజేయుచున్నవి. ప్రభుత్వవ్యయము పెరుగుచున్నది. పన్నులభారము గూడ పెరుగుచున్నది. ఆపగ్గ మయమున పన్నులు పెరుగుచో నాశ్చర్యముండదు గాని, శాంతిసమయములలో గూడ పన్నులు పెరుగవలసినచుట్ట జూడ, పరిపాలనవిధానమునం దేదియో గొప్పలోపము గలదని విదితమగుచున్నది. ఇట్టి పరిపాలనవిధాన మంతత్వరలో సంతరించినంతమే లని, మాళవ్యాగారు గంభీరముగ చాటిరి. కాని, ఇందునిమిత్తమై గాంధీమహాత్ముడు మున్నగు నాయకులు నలుపుచున్న ప్రయత్నములకు మాళవ్యాగారు తోడ్పడి, శాసనసభలో నిలిచి యుండక, వెలుపల పనిచేయునెడల, అనుకూల ఫలము త్వరలో చేకూరును. అందుకుమారుగ శాసనసభలో నిలిచి, ఎట్టివిమర్శనముల గావించినను, ఎంతటి దీర్ఘప్రసంగముల గావించినను, ఇసుమంతయు ప్రయోజన ముండదు. బ్రిటీషేతరవస్తువులపై విధింపనొందిన ఎక్కువపన్ను లాంకు మైరుకు దానమని, మాళవ్యాగారు చెలిపిన విషయము అతిశయోక్తి గాదు. భారతీయవస్తువాస్తువుల కిది లాభింపజాలదు. దీని సంగీకరింపనిచో,

రాబోవు రౌండుటేబిలు సమావేశమున బ్రిటీషు వారి దయను సంపాదించుటకు వీలుండదని, ఘట్టరుగారు చేసినబెదరింపు జూడ, ఆత్మగౌరవము గలవా రెల్లరును రౌండుటేబిలు సమావేశమును బహిష్కరించుటయే మేల్మార్గమని, విదితమగుట లేదా? రౌండుటేబిలు సమావేశము నిమిత్తము, హిందూ దేశమునకు తీరని హాని గలిగించెడి ఏర్పాటుల నామోదించుట ఆత్మహత్య యగును. బొంబాయి మిల్లు యజమానులు మాత్రము, ఘట్టరుగారు పన్నినవలలో జిక్కుకొని రని, వార్తలు చెలుపుచున్నవి. తాత్కాలికస్వల్పాధము నిమిత్తము, వీరు దేశ లాభమును విడనాడదలచుట శోచనీయము. కలకత్తా హైందవ వాణిజ్య సంఘ సభ కధ్యక్షుత వహించి, డి. పి. ఖయీటానుగారు, ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్స్ పద్ధతిని పూర్తిగ నిరసించిరి. అధినివేశ స్వాతంత్ర్యమును వెంటనే ప్రసాదించి, సామ్రాజ్య వాణిజ్యాభిమానమును జాపవలయు నని కోరినను కొంత అర్థ ముండును గాని, ప్రస్తుతపరాధీనస్థితిలో హిందూదేశమునకు నష్టము కలిగెడి రీతిని లాంకుమైరు పరిశ్రమకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు రక్షణ నొసగ నెంచుట, ఎంతవంతయో తెలుపనక్కరలేదు. హిందూదేశక్షేమమే తమకు ప్రధానమనియు, ఆర్థికస్వాతంత్ర్యము హిందూదేశమునకు గలదనియు, ఘట్టరుగారు తెలిపిన విషయములు నిరాధారము లని ఎంచవచ్చును. నిర్బంధ విద్యా విధానమునకు డబ్బు లేదని, రాష్ట్రములమంత్రులు మొరబెట్టుచున్నారు. డాక్టరు జయద్వీకగారు తెలిపినటుల ఇండియా ప్రభుత్వమువారిొకకోటి రూపాయిలను రాష్ట్రప్రభుత్వముల కొనగలచో, వారిందుకు బూనుకొనగలుగుదురు.

కాని, ఇందునిమిత్తము, ముందుగ కేంద్ర ప్రభుత్వవ్యయమును తగ్గించుట యవసరము. ఇటీవల జమ్నాదాస్ మెహతాగారి స్థానమున నెన్ని కొనబడిన మితవాదప్రముఖు లగు సర్ కాన్హి జిహంగీరుగారుగూడ, ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్స్ పద్ధతిని సమర్థింపజాల మనిరి. ఘట్టరుగారు ఆరువేలమైళ్ల దూరమునకు బోయి, బ్రిటీషుప్రభుత్వమువారితో సంప్రతించి, తుదకీ ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్స్ పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టిరి. ఇట్టివి గావించుటకు, ఆరువేలమైళ్ల దూరము పోనక్కరలేదని, జిహంగీరుగారు నచ్చబెప్పిరి. హిందూదేశపు ఆర్థికస్థితి ఇంగ్లాండు నిర్ణయించుచుండువరకు, ఆర్థికస్వాతంత్ర్య మనునది మిథ్యయనుటకు సందియములేదు. బ్రిటీషు మార్కెట్టు నిమిత్తము, హిందూదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము నొసగగూడ దను కేలు వినుపించుచున్న సమయమున, ప్రస్తుతస్థితి ఎట్టిదో బాగుగ గ్రహింపవీలగును. హిందూదేశము స్వాతంత్ర్యవిషయములందు త్వరితముగ ముందుకు బోవలసిన సమయమున, ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సును ప్రవేశపెట్టుట జూడ దేశస్వేచ్ఛ గోరువారెవరి యినను నిరాశి గలుగక మానదు. దీనికి తోడుగ ప్రభుత్వవ్యయమును నూతన సంస్కరణములకు పిమ్మటగాని తగ్గింప వీలు లేదని, ఆర్థికసభ్యుడు తెలుపుట జూడ, శాసనసభల ద్వారా దేశ స్థితిని చక్కబెడుట దుర్లభమనియు, వీని వెలుపలనే ప్రజాశక్తిని విజృంభింప జేసి ఇష్టకామ్యార్థసిద్ధిని బడయుట సుకరమనియు, శాసనసభ్యు లికనయినను గ్రహించి, వేరుమార్గము ద్రొక్కుట శ్రేయస్కరమగును.

12-వ తేది

గాంధీ మహాత్ముడు పంపిన అంత్యలేఖయందు, రాజప్రతినిధిగారితో ఈవిషయము సంతను చర్చించు తలంపు సూచించబడెనని తెలియుచున్నది. ఇంతకు పూర్వము రీడింగు ప్రభువుగారితో వీరి టులనే ఆరు రోజులు చర్చించియుండిరి. పిమ్మట, మహాత్ముని నిర్బంధము జరిగియుండెను. గాంధీ మహాత్ముడు తాను అవలంబింప దలచిన కార్యములను ప్రతిపక్షులకు బహిరంగముగ దెలిపియే, కార్యరంగమున చిగును. రహస్యమార్గము నవలంబించి, ప్రతిపక్షులను మోసగించు తలంపు అతనికి లేదనుట నిశ్చయము. సత్య అహింసాధర్మము ననుసరించియే, సత్యాగ్రహపద్ధతిని నిర్వహించుట కతడు పూనుకొనుటచే, మహాత్ముని శాంతిసంరంభము బహిరంగముగనే జరుగును. రాజప్రతినిధిగారి కిచ్చిన గడువు ముగియగనే 12 వ తేది యుదయమున మహాత్ముడు వాలంటీరులతో గలిసి కాలినడకను వయనమునేయును. ఈ రీతిని మహాత్ముడు పేరు ప్రచారము చేయ నవసరము లేకయే, ప్రజలలో ప్రబోధము గావింప గలుగును. దక్షిణాఫ్రికాలో వీరి ట్టిమార్గమునే అవలంబించి జయము గాంచి యుండిరి. మహాత్ముని అంత్యసంక్షేపమును గూర్చి విచారించుటకు, రాజప్రతినిధిగారు కార్యనిర్వాహక సభ్యులతో కలిసి సంప్రతించి రని, శ్రీప్రెస్సు వార్తలు దెలుపుచున్నవి. రాజప్రతినిధిగారేమని ప్రత్యుత్తరమిచ్చెదరో త్వరలో తెలియగలదు. గాంధీమహాత్ముని శరీరమును బంధించుట సులభసాధ్యమగునని. కాని, మహాత్ముని ఆశయములను బంధించుటకు మాత్రము, సులభసాధ్యముగాదు. అవి మరింతగ విజృంభించి, దేశమందంతటను వ్యాపించుట సహజము. మహాత్ముని నిర్బంధమునకు పిమ్మట రాబోవు శాండుటేబిల్ సమావేశమునందు పాల్గొనుటకు, నాయకులేపక్షమువారయినను సమ్మతింపరను నంది యము గలదు. మహాత్ముని నిర్బంధమునకు పిమ్మట, ఇట్టి యేర్పాటులు విఫలమగునను భీతి వ్యాపించి యున్నటుల తెలియుచున్నది. అందుచే, మహాత్ముని నిర్బంధించుట, లేక శాండుటేబిల్ సమావేశమును విడనాడుట యను ప్రశ్న ప్రభుత్వము నెదుర్కొన గలదు. మహాత్ముని అంత్యసంక్షేపము ఇండియా మంత్రిగారికి గూడ పంపబడినటుల తెలియుచున్నది. అటులగుచో, లేబరు ప్రభుత్వమువారి సమయమున తమ యభిప్రాయమును రాజప్రతినిధిగారికి తెలుప వలసియుండును. హిందూదేశమునకు స్వాతంత్ర్యమిచ్చి సమాధానపరచుట మేలో, లేక నిష్పాధప్రయోగమునకు బూని సమాధానావకాశమును విడనాడుట మేలో, వీరు నిర్ణయింపవలసివచ్చును. దేశమంతయు మహాత్ముని సంకల్పము పట్ల ఉత్సాహము జూపుచున్నటుల వార్తలు దెలుపుచున్నవి. వివిధరాష్ట్రములును వాలంటీరులు చేర్చుటకు అహమ్మహామికను జూపుచున్నవి. మహాత్ముని నిర్బంధముతో సత్యాగ్రహోద్యమము అంతరించదని నమ్మినవచ్చును. 12 వ తేదిన ప్రారంభమగు మహాత్ముని సత్యాగ్రహము, హిందూదేశ పరిస్థితులనే గాక, భావిపరిపరిణామము సంతను నిర్ణయింప గలదు. మానవవ్యవహారములలో బలప్రయోగమునకు స్థానము లేదనియు, ఆత్మబలము

పశుబలముకన్న నెక్కువ పట్టి మనియు, మహాత్ముని మహోద్యమము త్వరలో నిరూపింపగలదు.

బాల్డువినుగారి లొంగుబాటు

బాల్డువినుగారును, నూతన స్వేచ్ఛాసామ్రాజ్య వాణిజ్యపక్ష నాయకులును తుదకు చేతుల గలుపుదురని ముందే సూచించియుంటిమి. బాల్డువినుగారు పరిస్థితులను గుర్తించి, రాధరుమూరు, బీవరుబ్రూకు ప్రభువుగార్లకు లొంగిపోయిరని చెప్పవచ్చును. కారణము విదితమే. నూతన పక్షమువారికి, ధనము గలదు. వీరియాజమాన్యముక్రింద పలుకుబడి గల పత్రికలు ప్రచురింపబడుచున్నవి. ఇట్టివారి ప్రచారమునకు లోప మేముండును? బాల్డువినుగారు మొదట కొంచెము ప్రాతికూల్యము జూపినను, కన్నరెట్టిపు పక్షబలమునిమిత్తము, నూతన పక్షమువారి కార్యక్రమము నామోదింపవలసి వచ్చెను. సామ్రాజ్య విధానముతో ఆంగ్లదేశ విధానమును సమన్వయపరుపవలెనని, బాల్డువినుగారు కోరిరి. రక్షణ పద్ధతిగూర్చి పట్టుదల జూపినను, ఆహారపదార్థములపై పన్నుల విధింపగూడదని బాల్డువినుగారు చాలకాలమునుండియు చాటుచుండిరి. నూతనపక్షమువారు మాత్రము ఆహారపదార్థములపై గూడ పన్ను విధింపవలయుననియే పట్టుదల జూపుచున్నారు. సామ్రాజ్యమునందు స్వేచ్ఛా వాణిజ్యము జరుగవలయు ననియు, సామ్రాజ్యపు వెలుపలివస్తువులపై పన్నుల విధింపవలయు ననియు, వీరు ప్రతిపాదించుచున్నారు. బాల్డువినుగారు నూతనపక్షమువారితో ఆహార పదార్థముల పన్నుల విషయమై చమత్కారమగు రాజీ సూచించిరి. రాబోవు ఎన్నికలలో మాత్రము ఈ ప్రశ్న బైటికిరాదు. ఆహార పదార్థములపై పన్నులను విధించుటకు జనసామాన్య మంగీకరింప దని వీరికి తెలియును. కన్నరెట్టిపు పక్షము రాబోవు ఎన్నికలలో విజయము గాంచుట కందరును కలసి యత్నింపవలయు నని, బాల్డువినుగారు కోరుచున్నారు. ఎన్నికలకు పిమ్మట, ప్రజాభిప్రాయము నీ విషయమై కనుగొనుటకు రిఫరెండము అను పద్ధతి యవలంబింపబడునట. ఇందువలన కన్నరెట్టిపులవిజయము ధ్రువమగును. రిఫరెండము పద్ధతి ఇంగ్లండుకు నూతన మయినను, దీనివలన కన్నరెట్టిపుల స్థానమున కెట్టి ప్రమాదము గలుగదు. షరివాలనాధికారము వహించిన కన్నరెట్టిపు ప్రభుత్వమువారు, ప్రజల నీ విషయమై ప్రోద్బలించుట కనుకూలవాకాశము గలుగును. ఈమార్గమునకు దోడుగ సామ్రాజ్యసమావేశము నేర్పరచి దానియందు నిర్ణయము గావింపవచ్చునని, బాల్డువినుగారు తెలిపిరి. బీవరు బ్రూకు, రాధరు మూరు ప్రభువుగార్లు, బాల్డువినుగారి ఏర్పాటు నామోదించి, వారికి తోడ్పడుటకు సమ్మతి గనుపఱచిరి. కన్నరెట్టిపు పత్రికలు ప్రస్తుతావస్థము గాంచి సంతృప్తి గనుపఱచియుండుట వింతగాదు. కన్నరెట్టిపు నాయకులకును నూతనోత్సాహము గలిగింది. బాల్డువినుగారు లేబరు ప్రభుత్వపు లోపములను గనుపఱచి, వారి పద్ధతులను ఖండించుచున్నారు. నిరుద్యోగమును లేబరు ప్రభుత్వమువారు నివారింపజాల రని వీరు నిందించిరి. బాల్డువినుగారును చర్చిల్ గారును కామన్సుభలో ప్రభుత్వముపై అభిశంసన తీర్మానములను ప్రవేశపెట్టదని తెలియుచున్నది. ఈమారు ఏమాత్రమువకాశము దొరకినను, కన్న

రెట్టిపు పక్షమువారు లేబరు ప్రభుత్వము నోడించుటకు యావచ్చక్షిని వినియోగింపకమానరు.

కెనియాభారతీయులు

గా॥ శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు కెనియా పరిస్థితుల గూర్చి పంపిన రిపోర్టు, నిజసందర్భములను బాగుగ తేటపరచెను. సామాన్యనియోజకవర్గము గూర్చి కెనియా భారతీయులు విశేషముగ పట్టుదల జూపుచున్నటుల, శాస్త్రిగారు గ్రహించిరి. ఇది లభించు వరకు వారు శాసనసభలోగాని, స్థానికసంఘములలోగాని పాల్గొన నిరాకరించిరి. యూరపియనులు సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమువిషయమై పట్టుదల జూపుచు కెనియాకు అధినివేశస్వాతంత్ర్యమును గోరుచున్నారు. ఇందువలన, యూరపియనుల పరిపాలనము వ్యాపించును. భారతీయులును, కెనియావాసులును అడుగున బడియుండురు. కెనియా పూర్తిగ స్వేతభూమి యగును. హిల్లను యంగు కమిషనువారు సామాన్య నియోజకవర్గమును సూచించినను, దీనికి యూరపియనుల సమ్మతి గావలయునని కోరబడెను. యూరపియను లిండు కెంతమాత్ర మంగీకరింప రని వెల్లడి యయ్యెను. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు సమాధానము కుదుర్చుటకు జేసిన ప్రయత్నములు విఫలమయ్యెను. లేబరుపక్షమువారిదివరకు సామాన్యనియోజకవర్గ మాత్రము నంగీకరించి యుండిరి. అయినను, లేబరు ప్రభుత్వమువారి విషయమై తగినపట్టుదల జూపుచున్నటులదోషదు. అందుచే ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తగిన పట్టుదల సూచి, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారి నీ విషయమై ప్రేరేపింపవలయు నని, శాస్త్రిగారు కోరుచున్నారు. సర్ సామ్యాయల్ గారి సూచనలు తూర్పు ఆఫ్రికా సమాఖ్యకు దారిజూపుచున్నవి. ఇవి కొనసాగుచో, భారతీయులు తూర్పు ఆఫ్రికాలోని అన్ని భాగములలోను దురవస్థల సాలయ్యెదరు. భారతీయులకు విద్యాసౌకర్యములును, వైద్య సౌకర్యములును గూడ చాల తక్కువగ నున్నవని శాస్త్రిగారు తెలిపిరి. కెనియా సంపదకంతకును, భారతీయులే కారకు లయినను, వారి సభోగతియందుంచుట జూడ, భారతదేశము స్వాతంత్ర్యము బడసిన గాని, ఇతర దేశములలోని తన తనయులను కాపాడుకొనజాలదని, స్పష్టము గా గలదు. పండిత హృదయనాథకుమార్జూగారు, భారత శాసనసభలో నీ విషయమై ప్రతిపాదించ నున్న తీర్మానమునకు ప్రభుత్వమువారి రెట్టి జవాబిచ్చెదరో, చూడవలయును.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

ఇంటర్మీడియేటు బి. ఏ. డిగ్రీలను

యితర విశ్వవిద్యాలయములు రికగ్నయిజుచేయుట

(ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ ఉజ్జయినిగారి ప్రకటన)

తెజనాప, 25-2-1903—ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమును జూరజ్జోలై విశ్వవిద్యాలయమును ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు ఇంటర్మీడియేటు బి. ఏ. డిగ్రీలను తమ డిగ్రీలతో సమానముగా రికగ్నయిజు చేసివది. లక్ష్మీ విశ్వవిద్యాలయము ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు బి. ఏ. డిగ్రీలను రికగ్నయిజు చేసివది. లక్ష్మీ విశ్వవిద్యాలయము పట్టుకొని భారతదేశములో రికగ్నయిజు కాబడియున్న యే విశ్వవిద్యాలయమునందు యనకు ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షలో సత్ఫలము విద్యార్థులు లక్ష్మీ విశ్వవిద్యాలయములో డిగ్రీకోర్సుకు చేర్చుకోవడుటకు అర్హులయియున్నారు.

నైజాం స్టేట్ రైల్వే లాకౌటు

సికింద్రాబాదు రైల్వే పనివారలనుండి యీ క్రిందివార్త చేరినది:—సికింద్రాబాదు, 2-3-30:—నైజాం గ్యారంటీ డు స్టేటు రైల్వేలో ముఖ్యమంత్రిగారు రూ 10,00,000 (పది లక్షలు) ప్రత్యేక బోనస్ గా పనివాండ్లందరికీ పంచిపెట్టబడుటకు మంజూరు చేసిరి. రైల్వే ఏజెంటు, తన యనుచరుల సలహాపై, తన యిష్టము చొప్పున బోనస్ లను పంచిపెట్టెను. పెద్దయోధ్యోగము లందరికిని 8, 4, 2, మాసముల వేతనము లును, గుమాస్తాలకు తమ ప్రావిడెంటు ఫండులో తమ పేరనున్న మొత్తములో 6 వంతున బహుమాన వేతనమును 31-3-1930 తేది తరువాత తమ పనులలో నుండు పనివార లందరికిని తమ ప్రావిడెంటు ఫండు మొత్తములో 6 వంతున బహుమాన వేతనమును బోనస్ గా పంచిపెట్టబడును. ప్రావిడెంటు ఫండులో తమ ద్రవ్యము లేనట్టి పనివార లెవ్వరికిని గూడ బోనస్ లు పంచిపెట్టలేదు. మొత్తముమీద 17,000 మంది పనివారలలో 5,000 మందికి మాత్రమే బోనస్ లు లభించునని యేజెంటుగారు చెప్పుచున్నారు. కాబట్టి పనివారలు ఆసంతృప్తి చెంది 27-2-30 తేదీన మాడుగుంటలకాలము లో కొంతమేర వ్రేలు పనిచేయుచుండిరి. ఏజెంటు తరపున హెచ్. డబ్ల్యు. జేమీసను గారు పనివాండ్లకడకు బోయి తాము బోనస్ లకు హక్కు పొందలేదనియు, డైరెక్టర్ల బోధనలకు యాజ్ఞప్రకారము బోనస్ లు పంచిపెట్టబడుననియు, తమ విషయముగూర్చి బోధన పునర్విచారణ గావించుటకు యేజెంటు పూచీ పడబోలదనియు, జెప్పెను. ఇట్టి యన్యాయము నకు తాము లోబడమనియు, అయినప్పటికిని తాము సమ్మెకు దిగమనియు పనివారలు చెప్పిరి. పనివారలు తిరిగి పని ప్రారంభింపవలసినదిగా పనివారల తరపున మాట్లాడు పాల్ గాంగోత్ జేమీసనుగారు చెప్పిరి. జేమీసనుగారి సలహా ప్రకారము తాము మధ్యస్థముగా ఉండి తిరిగి పని ప్రారంభింపమనియు, తాము సమ్మెకు దిగమనియు, పనివారలూ ఘోషించిరి. ఆ ప్రకారముగానే మధ్యస్థమున పనివారలు పనులకు బోవుచుండగా తమ కెదురుగానే వర్కుమెపు తలుపులు మూయబడి, అధికారులచే లాకౌటు ప్రకటించబడెను. పనివారలు తాము పనిచేయుటకు లోనప్రవేశించెదమనిరి. కాని వర్కుమెనేజరు తలుపులను తెరచుటకు నిరాకరించెను. బోనస్ పంచిపెట్టబడుటలో ఆన్యాయము జరిగినదని యిదివరకే ఆసంతృప్తి చెందియున్న పనివారలు, లాకౌటువలన మరింత ఆసంతృప్తి చెంది కోపోద్రేకులయి యున్నారు. వీరలకు సానుభూతిఁజెల్పుచు తక్కిన పనివారల గూడ తమ పనిముట్లను విడిచిపెట్టుచున్నారు.

రైల్వే గుమాస్తాలను ఇతర పనివారలను, సాధారణ సమ్మె జరుపుటకు సంసిద్ధులగుచున్నారని వదంతిగానున్నది. పూర్ణా, నైజాం బాదు, బిల్వా, డోర్నకలు, ఖాజీపేట, పనివారలందరూ సమ్మె జరిగియున్నారు. అన్ని ముఖ్యస్టేషనులందును సిగ్నల్ గు సమ్మె జరిగియున్నారు. రైలుబండ్లు సరిగా నడుచుటలేదు. 28-2-30 తేదీన పనివారలనుండి యొకతంతివార్త హోము బోర్డుకు పంపబడినది. కాని అధికారుల లింకును పెట్టుబట్టియున్నారు. 6వ తేదీనకి యెట్టి పరిష్కారము గావించడమనచో సాధారణ సమ్మె జరగవచ్చును.

నాశిక ఆస్పత్రి శుల్క సత్యాగ్రహము

సంఘసంస్కారులను సనాతనులు బహిష్కరించుట నాశిక, మార్చి 5:—దేవాలయములందు సత్యాగ్రహము కొనసాగుచున్నది. పోలీసు సబ్ డివిజన్ కు దేవాలయ ద్వారముల కాపలా గాయచున్నారు. పోలీసు నూపర్నెంటు గారు దేవాలయము చేరువను జేరా వేసికొని కూర్చొని యున్నారు. ఆస్పత్రి శుల్కలను, సంఘసంస్కారులను బహిష్కరించవలెనని సవాతనులు ప్రకటించిరి. వారి నిత్యజీవనమున కవసరమున నస్తువులనుగూడ దొరకకుండుజేసిరి. ఆస్పత్రి శుల్కల యిబ్బందులకు లోనగుచున్నారని వై గ్రామములనుండి వార్తలు తెలియపెట్టినవి. సత్యాగ్రహసంఘ కార్యదర్శి యీ విషయము అధికారులకు ఫిర్యాదుజేసెను. బలరామ దేవాలయపు బ్రాహ్మీయ సోధకరుగారు దేవాలయము తమ కుటుంబమునారి స్వంత ఆస్తికనుక ఆస్పత్రి శుల్కల యెట్టి హక్కులు లేవని ప్రకటించిరి. (ప్రే. పే.)

ఎం. ఆర్. నారాయణస్వామి, సి. టి. ముల్లెనుగార్లు

ఎం. సి. సి. టెన్నిసు పంచాయితీలో పురుషుల డబ్బు లు పోటీయందు విజయము గాంచిరి. (ప్రే. ఫో. బి.)

సింగంపట్టి జమీందారు (ఎం. ఎల్. సి.) గారు తాము పెంచిన స్కాట్లాండు జాతి మక్కలకు జీవకారణ్యసంఘము వారి ప్రదర్శనముకందు ప్రత్యేక బహుకృతిని బడసిరి. (ప్రే. ఫో. బి.)

ఫోర్టు నెంటుజార్జి గెజటు

(4-3-30)

రివిన్యూకాళు

క్రిమాన్ డివిజను మహంతిగారు తూర్పుగోదావరిజిల్లా బ్రెజర్ డిస్ట్రిక్టుకుగాను, ఎం. శ్రీనివాసాచారిగారు కృష్ణా జిల్లా జనరలు డిస్ట్రిక్టుకుగాను, నియమింప బడిరి.

పల్లికుమార్తె కళాళు

జె. ఎం. ప్రెడరిక్టుగారు అసిస్టెంటు ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీరుగా గోదావరి నెంట్రిలండివిజను అమలాపురం సబ్ డివిజనునుండి గోదావరి తూర్పుదివిజను రామచంద్రపురం సబ్ డివిజనుకు బదిలీచేయబడిరి.

ఆర్థికకళాళు

ఏ. వి. రాజగోపాలాచారిగారు లోకలుఫండు అకౌంట్సు డిప్టీ ఎగ్జామినరుగాను, ఎ. గోపాలకృష్ణరావుగారు గుంటూరు సర్కిలకు లోకలుఫండు అకౌంట్సు అసిస్టెంటు ఎగ్జామినరుగాను, నియమింపబడిరి.

సానికస్పష్టపరిపాలనకాళు

బాబు పి. కె. ముఖర్జీగారు గంజాంజిల్లాబోర్డు యింజనీరుగా నియమింపబడిరి.

విశాఖపట్నం మెడికల్ కాలేజీకి రా|| సా|| టి. ఎన్. తిరుమాత్రిగారు ప్రెసిపాలుగాను, ఎన్. పద్మనాభశర్మగారు ఫర్స్ట్ ప్రొఫెసరుగాను, నియమింపబడిరి.

పెనుమచ్చ మార్కెటారాయణ రాజుగారు పశ్చిమగోదావరిజిల్లాలో మొలబడుగా తాడేపల్లిగూడెం తాలూకాబోర్డు చే నెన్నుకొబడిరి.

ఏజన్సీకాంగ్రెసు సంఘము

ది 4-3-30 తేదీ మధ్యాహ్నము 2 గం. లకు జంగారెడ్డి గూడెంలో ఏజన్సీ కాంగ్రెసుసంఘము సమావేశమై ఈదిగువ తీర్మానములు గావించబడినవి:—

(1) ఆఖిలభారత కాంగ్రెసు స్థాయి సంఘసభయొక్క యు ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘముయొక్క యు తీర్మానముల నీసభవారు ఏకగ్రీవముగ ఆమోదించి ఆచరణకు పెట్టుటకు సర్వసిద్ధముగ నున్నారు.

(2) మహాత్మాగాంధీగారియెడను భక్తి శ్రద్ధలు చూపించి వారి ఆజ్ఞ గను శిరసావహించి సాధ్యమైనంతవరకు కాసనోల్లంఘనకు గడంకుటకు ఈ ప్రాంతమున తయారుచేయుదురు.

(3) ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుతీర్మానప్రకారం ఈ ప్రాంతముల రూ 1000 లు ధనమును, 100 మంది మనుష్యులను, తక్కువ కాకుండగ సమకూర్చుటకు ప్రయత్నించెదరు.

(4) పోలవరస్వరాజ్యశ్రమమును ప్రస్తుతము కాసనోల్లంఘనమునకు గడంగు కాంత్రిసైనికల శిబిరముక్రింద మార్చుటకు గాను స్థాపకులగు పునులూరి కోదండరామయ్యగారిని కోరడమైనది.

ఇంకను మరికొన్ని తీర్మానము లామోదించబడినవి.

(ఒక విలేఖరి)

వాతావరణ స్థితి

1930 సం॥ మార్చి నెల 6-వ తేది గురువారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	జనవరి 1-వ తేదీనాటి నర్షము	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు పడియు
గోపాల్ పూర్	96	67	...	3.8	+ 2.8
విశాఖపట్టణము	85	74	...	1.7	+ 0.4
కాకినాడ	101	72	...	0.1	— 0.5
కుచిపట్టణము	95	69	...	0.3	— 0.3
కర్నూలు	102	67	...	0.1	— 0.3
అల్లూరి	99	70	...	0	— 0.3
అనంతపురం	0.1	— 0.3
కడప	102	71	...	0.4	× 0.2
నెల్లూరు	97	70	...	0.7	— 1.1
మద్రాసు	91	71	...	3.3	+ 2.0
కడపూరు
చెల్లూరు	89	66	...	2.2	+ 0.2
సేలము	99	67	...	0.9	+ 0.4
కోయంబత్తూరు	95	66	...	0.8	— 0.6
గుంటూరుపల్లి	95	69	...	2.1	+ 0.3
నాగపట్టణము	85	74	...	17.5	+ 15.2
గుంటుర	92	72	...	3.0	+ 2.0
పొంబిక్	88	75	...	4.4	+ 1.5
పాలంకోట	5.4	× 3.0
తిరువేండ్రము	87	75	...	0.8	— 0.6
కొచ్చిక్	86	78	...	1.1	— 0.5
కాలికట్టు	91	76	...	0.2	— 0.5
మంగళూరు	88	76	...	0.1	0
తిలగునూరు	98	67	...	1.4	+ 0.3
మొర్రకూర	87	60	...	0.1	— 0.3
కొడెకనాథ్	69	51	...	3.9	— 0.5
కూనూర్	74	50	...	5.3	...

పర్యాయము:—కాకినాడలో కొంచెము మబ్బుగా ఉన్నది. గోపాలపురం కాకినాడలో పగటివేడిమి 10 డిగ్రీలు ఎక్కువ. కాకినాడలో 101 డిగ్రీల ఎండగాయున్నది.

డక్కా:—అకశము నిర్మలముగనున్నది. కడపకర్నూలులో పగటివేడిమి చూమూలుగనున్నది. రాత్రివేడిమి తక్కువ. ఈ రెండు స్థలములందు 102 డిగ్రీల ఎండగా నెను.

కర్నాటకము:—కడపూరు కబురు తెలియలేదు. మద్రాసులో నేటియుదయమున సాగమంచుకురిసినది.

ఎ. ఎ. నారాయణయ్యగారు,

సహాయ వాతావరణాస్త్రజ్ఞులు.

విదేశవార్తలు

భారత బాల్యవివాహ నిషేధక చట్టము (శారదాబిల్లు)

కామన్వెల్త్ ప్రశ్న

(రూటరు)

లండన్, మార్చి 5:—ఇండియాలో శారదా బిల్లును ప్రజానురంజకముగ జేయుటకు ప్రభుత్వము వా రేమిచేయుచున్నారని కామన్వెల్త్ ప్రశ్నలో మేజరు గ్రాహం పోలుగారు ప్రశ్నింపగా ఇండియా ఆయా ప్రభుత్వములవారు తీతమప్రదేశములూ దీబిల్లు ఎల్లర కును దెలియునటుల ఏర్పాటులను జేయుచున్నారని యు ప్రజాభిప్రాయమే దీనిని అమలుజరుపుటకు సాధన మనియు చెప్పుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

సిలోనులో బానిసలు

(రూటరు)

లండన్, మార్చి 5:—సిలోనులో పిల్లలను బానిసలుగ తయారుచేయుచున్న వృత్తిని మాన్యుట కెట్టిచర్యను దీనుకొను చున్నారని ప్రభువుల సభలో బింపెల్ట్ ప్రభువదకు, అట్టి సంస్థ ఆ వ్యాపారమే లేవని ప్యాసిఫిక్ ప్రభువు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెను.

మధ్యపరగణాల గవర్నరు

సార్వభౌముని సందర్శించుట

(రూటరు)

లండన్, మార్చి 5:—మధ్యపరగణాల గవర్నరుగ నియమించబడిన సర్ మాంటెగు బట్లరుగారికి సార్వభౌముడు దర్శన మిచ్చెను.

ఇడ్ ఉత్సవము

(రూటరు)

ఆప్టనుమంత్రి జరుపుట

లండన్, మార్చి 5:—ఆప్టనుమంత్రి, ఆప్టను రాయ బారి కార్యాలయమున ఇడ్ ఉత్సవమును సత్పరి. ఆంగ్ల హిందీ ర్స్ జపాను జర్మనీ రాయబారులు హాజరై ప్రభువు మరితర ముసల్యములు ఉత్సవము జాడపచ్చిరి.

ఫ్రెంచి ప్రభుత్వము

పూర్వము టార్జూ ప్రభుత్వవిధానమునే అంగీకరించుట

(రూటరు)

పారిస్, మార్చి 5:—వెనుకటి టార్జూ ప్రభుత్వ విధానమునే అంగీకరించితిమని మంత్రి సభవారు ప్రకటించిరి. ప్రస్తుతము ఆర్థిక పత్రమును సరిచూచుకొనవలెననియు కాంతముగ వ్యవహారము నడుచునటుల ఆర్థికపరిస్థితుల సేర్పాటు చేసికొనవలెననియు పరిశ్రమ నభివృద్ధిజేయుటను ఆలోచింపవలెననియు షుడిరి. ఎట్టి కష్టములన్నను తమ సంకల్పమును సైరవేరుటకు ప్రయత్నించి తీరదనుచిరి.

లండన్ వాకాదత్ సభకు టార్జూ త్రియందు మెన్సిలు పియిటి పూర్వోద్ధాతకుగార్లను ప్రతినిధులుగ నియమించిరి. వరదలచే బాధపడుచున్నవారి సహాయము 80,000,000 ఫ్రాన్కులను ఖర్చుపెట్టవలెనని నిశ్చయించిరి. వాశనమైన కాఖుల యందు అవ్వలను ఆలస్యముగ దీర్చుటకు గడువీయబడును.

శీతలము చేసిన పుడు

బయటకు పోక

పెప్సె

వలన కుదుర్చుకొనుడు

పడినెము, దగ్గు కలిగినపుడు నిర్లక్ష్యముగ ఉండవలదు. బంధువులకు, మిత్రులకు అంటువ్యాధిమాదిరి వ్యాపించుకుంటుండు మార్గమందు చీడులు చూచులయును. సాకర్వముగ నుంచుకొనదగిన పెప్సె టబ్బలను నోటియందుంచి పచ్చరించిన, దీనినుండి ఇటులా రూపిరివలన కడుము తెగిపడి, శ్వాసించుటయందు గల కష్టమును తొలగించి, దగ్గులు, పడినెములు త్వరితముగను, నిశ్చేషముగ తొలగగలవు. జలుబులు, గొంతునొప్పలు, రొమ్ముపడినెము, ఉబ్బసము మొదలైనవాటికి శ్వాసించగలన పెప్సె బిల్లులు అమోఘ మైన గుణము నివ్వగలవు.

మందులమ్ము యందరినొద్దను సీసా 1-2 రు. 1/- కు దొరకును.

ఏజెంట్లు:—మెసర్స్ దాదా అంప కో., చెనాబజార్ రోడ్డు, మద్రాసు.

మీరు శ్వాసించు యావధము, వెంట నుంచుకొనదగిన

వెండిమాదిరి కాగితముచే చుట్టబడిన బిల్లులు.

కోమింటరనువై ఆరోపణలు

(రూటరు)

లండన్, మార్చి 5:—ఇండియాలో నిగ్గుంధములు భయంకరముగ సాగుచున్నవియు, దక్షిణ ఆఫ్రికాలో సీగ్రోలను అణగద్రొక్కు చున్నారనియు, ఈజిప్టును దాస్య మునందుంచు ఒడంబడికను బ్రిటిషువారు చేసుకొను చున్నారనియు కోమింటరను వారు ప్రకటించుచున్నారని కామన్వెల్త్ ప్రశ్నలో ప్రశ్నింపగా వాటిని ప్రభుత్వమువారు పాటింప నక్కరలేదని హెండర్సనుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

బాల్వినుగారి ప్రకటనము

యూనైటెడ్ ఎంపైరువత్తము

బ్రిటిషుపత్రికాభిప్రాయము

(వై నై నై)

రుగ్బీ, మార్చి 5:—యూనైటెడ్ ఎంపైరు పత్తివిధానము బాల్వినుగారి ప్రకటనము ఒకటే అయినది. కన్నర్యటివుల హృదయసీమలందు ఇమిడియున్న విధానమే యూనైటెడ్ ఎంపైరు పత్తిమువారి విధానమని ఒప్పుకొననటుల పరిస్థితులేర్పడినవని డెయిలీ మెయిలుపత్రిక నడుపుచున్నది.

టైముస్ పత్రిక

యూనైటెడ్ ఎంపైరు పత్తిమును ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రముఖ జరిపితిని బాల్వినుగారు రసభీనముగా కాలి ఆశ్చర్యము చేయలేదు. తుదకు నిన్న ఆదిని ప్రకటనయు యూనైటెడ్ ఎంపైరు పత్తిమువారి ఆర్థిక సామ్రాజ్యవిభానమును ఒకటే అయిన దనుచున్నది.

సామ్రాజ్య ఆర్థిక వికృతమును ఏపత్తిమువారును అడ్డు రాక కలసి సాధించవలెనని డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్ పత్రిక వాదించుచున్నది.

ఆహారముమీద పన్నులనువేయరాదను బాల్వినుగారి ప్రకటనమును బాల్వినుగారు రద్దుజేసి రని ఆయనయుపన్యాసమే దెలుపుచున్నదని డెయిలీ హెరాల్డుపత్రిక ప్రకటించుచున్నది.

రాబోవు ఎన్నికలలో ఆహారముమీద పన్నులను విధించు సమన్వయ నియోజకవర్గములో సంకట మేర్పడుతుంటుండు ప్రజాభిప్రాయమును ఈ విషయమై ముందుగా కనుగొనెమని బాల్వినుగారు రనిరి. అందుచే ఆహారములు బహుమిటుటకు అనుసరములేదని మాంచె ప్రభుగార్లమును పత్రిక ప్రకటించుచున్నది.

ప్రజాభిప్రాయమును కనుగొనవలయు విషయము ఇది వరలో ఎన్నడును బ్రిటిషు రాజ్యాంగవిధానములో లేదనియు ఇతర లిబరలు వారాధృతికలు చాటుచున్నవి. ఈ యుపన్యాసమువలన కన్నర్యటివు పత్తిములో చీలిక పూసినదని కన్నర్యటివు పత్రిక లనుచున్నది.

వెస్టిండియను

పంచదార పరిశ్రమ

(వై నై నై)

రుగ్బీ, మార్చి 5:—వాన్సిలరు స్పీడనుగారు పంచదార పరిశ్రమ విషయములు తమ విధానమును దెలుపకున్నారనియు వెస్టిండిను పంచదార విచారణనివేదికను ప్రకటించవలెననియు ప్రభువులసభలో ఎలీబ్యాంకుప్రభు వడిగెను. ఆర్థికమంత్రిగారి రహస్యములను వెలిబుచ్చు పిలువేదనియు ఈవిషయములు ప్రభుత్వ విధానమును గూర్చి ఏమియు జెప్పజాలననియు పంచదారమీద పన్నున్నంతకాలము ప్రత్యేకసాకర్వము నెత్తికేయరనియు పంచదారను తయారుచేయు అధినివేతముల కష్టస్థితిని తానుగూడ చూచుచునే యున్నాడననియు ప్యాసిఫిక్ ప్రభువు ప్రకటించెను. ప్రపంచమందంతటను 2000000 లోపుగ ఎక్కువగా పంచదార తయారుచున్నదనిరి. ప్రిథురెన్నను తీసివేసెదరని వెస్టిండియను చెటుకుతోటలవారు భయపడుట లేదనిరి. ప్రభుత్వమునా కెట్టి నివారణోపాయమును వెదకజాల రనిరి. పంచదార ఖరీదును సరిపుచ్చుటకు ఆర్థికమంత్రికి పిలువేదు. పంచదార ఉత్పత్తిఖర్చులు తగ్గుట కెట్టిసహాయమునైన ప్రభుత్వమువారు నిడమగనున్నారనిరి. ప్రస్తుతము ప్రపంచములో నున్న ధరకు తయారుచేయునటుల ఖర్చులను తగ్గించుటకు పిలువేదనిరి. ప్రభుత్వమునా రేమి చేయదలచిలో నిర్ణయించినగాని వెస్టిండిను పంచదార నివేదికను ప్రకటించుటకు పిలువేదనిరి.

రషియాలో మత్తక్రొర్యము

కామన్వెల్త్ ప్రశ్న

(వై నై నై)

రుగ్బీ, మార్చి 5:—మాస్కో బ్రిటిషు రాయబారి రషియాలో మత్తక్రొర్యమునుగూర్చిగాని తత్సంబంధమైన విషయమే గూర్చిగాని పంపిన నివేదికను ప్రకటించుట క్రొత్త ఆలోచనముగ ఏర్పడిపోవు ననియు దానిని ప్రకటించుటచే ప్రజల యోగము లేదనియు మీదమిక్కిలి చిక్కు లేర్పడునని యు. 1929 ఏప్రిలు 8 తేదీని సోవియటు. ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిన ముఖ్యమైన ఉత్తరవులను ఆంగ్లమున సభవారియెదుట పెట్టెదమని హెండర్సనుగారు రనిరి. తనకిందివలె ఈ విషయమై పూర్తిగా విచారణ సత్పదననిరి.

రషియాలో 11 గురు మత్తప్రచారకులను బండిలగా జేసిన విషయమునుగూర్చి విచారణ సత్పదచున్నార మనిరి.

లాయిడ్ బాల్విగారియందు విశ్వాసము చున్నదని కేన్ మెంటు లిబరలు పత్తిమువారు సమాజేశమై తీర్మానించిరి.

ఆర్థిక పత్రములో నెక్కడ జూచినను మందుగుండువాసనయే

ప్రభుత్వమువారి ఖర్చులను తగ్గించవలసిన యావశ్యకము

ఆర్థిక పత్రమునకు మాలవ్యా, బిర్లా ప్రభుత్వ తీవ్ర వతిఘటన

పన్నులను వృద్ధిచేయుట యెంతమాత్రమును వలనుపడదు

ఘట్టగురి నిస్సారముగా ప్రత్యుత్తరము

భారతశాసనసభలో తీవ్రమగుచర్చ

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ తంతి)

ఢిల్లీ, మార్చి 5:—నేడు గూడ ఆర్థిక పత్రమును గూర్చి చర్చ జరిగెను. బిర్లాగారు చర్చను ప్రారంభించుచు నిట్లు చెప్పిరి. ఈ త్యాగవంతుడవుగా నుండవలసినదనియు నిరుత్సాహ సమితిలో చేరవద్దనియు నన్ను ఉద్బోధించి వస్తరగారు నిరుత్సాహ సమితిలో చేరుట వింతగానున్నది. వారితో గూడ రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములయందలి ఆర్థిక సభ్యులుగూడ నిరుత్సాహ సమితిలో చేరిరి.

ఆర్థిక దురవస్థ

ఆర్థికముగా భారతదేశము మిక్కిలి దుస్థితియందున్నది. ఇది తాత్కాలికముగను కొంత పన్ను అధికముగా విధించి అదుస్థితిని బాపవచ్చును. కాని మన దురవస్థ తాత్కాలికముగాదు. అది మన యెదురుగా పట్టిపోయినది. దీనికంతయు కారణము 18 పెన్సీల మారకపుధర. ప్రస్తుతము భారతదేశములోనున్న వెండి నాణెములను నోట్లను ప్రజలు బంగారు నాణెములుగా మార్చుటయచో రూపాయికి 9 పెన్సీలకంటె అధికముగా తాని వ్యభాలడని ఆర్థికసభ్యు డెరుంగును. క్రొత్త పన్నులపై పూరితవలె నుండునుగాని ద్రవ్యమును సృష్టింపజాలవు. ప్రస్తుతము దేశముయొక్క ఆవశ్యకత హెచ్చుపన్నులు కావు. హెచ్చు ద్రవ్యమును సృష్టించుటయు దేశముయొక్క ఆర్థిక సంవత్సరము వృద్ధిచేయుటయు ప్రస్తుతావసరములు.

ఖర్చులు తగ్గించుటయే ప్రతిక్రియ

ఖర్చులను తగ్గించుట యొక్కటే ప్రతిక్రియ. సివిల్ ఖర్చులు ఆపవలయుగా పెరిగిపోయినవి. వైమానిక యానమును ప్రభుత్వమువారు ప్రారంభించినారు. వార్తా ప్రచారమును (బ్రాడ్ కాస్టింగు) ప్రభుత్వమువారు స్వయముగా చేయదలచినారు. దేశీయత దృష్టిని పెంచుకొందుండగా నిట్టి వ్యయములను చేయుటతగదు. ఇప్పుడు సభ్యులకి నివేదించబడిన ఆర్థిక పత్రములో ఖర్చులను తగ్గించుటగాని సంపదభివృద్ధికరములగు నూపనలుగాని మందునకై నను గానరావు. విరోధా మహాసంగ్రామమునకు పూర్వమున్న సివికంటె యిప్పుడు భారతదేశముయొక్క సివి అభ్యాన్నముగా నున్నది.

బంగారము వెండి దాచుకొనుట

జట్టలను చక్కెరను ఉపయోగించుట యిదివరకు వలెనే యున్నది. హెచ్చుకాలేదు. బంగారము వెండిలోగూడ తలచికటింటికి 5 చొప్పున వినియోగింపబడుచున్నది. ఇది హెచ్చుని చెప్పటకు కీలులేదు. భారతదేశములో బంగారముగాని, వెండిగాని దాపరమునకై గొనిరాబడుచున్నవి. దాచుకొనుటకు ఇతరసదుపాయములు లేకపోవుటవలన రెండవది తటస్థించుచున్నది. ఆంగ్ల దేశములో నాణెముల చలామణి 380 మిలియనులను, బ్యాంకులలో దాచుకొనట 2000 మిలియనులను నైయుండగా భారతదేశములో చలామణి 500 కోట్లు, దాచుకొనద్రవ్యము 200 కోట్లునైయున్నది. మారకపుధరను స్థిరముగా నుంచుటకు ప్రభుత్వమువారు 140 కోట్ల రూపాయలను గంగలో కలుపుచున్నారు. మనకు ఆర్థికస్వాతంత్ర్యమున్నగాని హెచ్చుబంగారమును కొనుటవలన లాభములేదు. అన్నిటికిని కారణము 18 పెన్సీల మారకపుధరయే. ఈధరను ప్రభుత్వమువారు మార్చుట గణక ఖర్చులను చాలవట్టుకు వృద్ధిచేయుకొంటే ప్రతిక్రియ.

ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు

జాతీయవాదులు ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు విధానము నెన్నిటికిని ఆమోదించరనియు, ప్రభుత్వమువారిని తీవ్రముగా ప్రతిఘటించెదరనియు ప్రభుత్వమువారి యంగవలెనె.

లాంబుగారు

బర్మాదేశము పక్షమున మూలాదుమతోళ్ల మీద పన్ను తగ్గించనందుకు లాంబుగారు చొరలించిరి. బియ్యముమీద పన్ను తగ్గించినందుకు సంరసము చలిబుచ్చుచు ఆర్థికస్థితిగతులు బాగు

గా నున్నప్పుడు ఈతగ్గంపు సేరముచేతురని వారుకోరిరి. కిరసనా యిలుమిద పన్నును వృద్ధిచేయుటను నిరసించి, యిట్లుచేయుట వలన విదేశముల నూనెపై గుండుల లాభము కలుగునని వారుచెప్పిరి.

రామకృష్ణారెడ్డిగారు

పైనికవ్యయమును తీవ్రముగా ఖండించుచు ఆఖర్చు శాసన సభవారు నియమింపదగ్గదిగా నుండవలెనని రామకృష్ణారెడ్డిగారు చెప్పిరి. చక్కెరమీద పన్ను విధించుటకు సంరసము చలిబుచ్చుచు క్రొత్తపన్నులనున్నటిని వారు తీవ్రముగా ఖండించిరి. నూటికి 5 చొప్పున పన్నును వృద్ధిచేయుటకు పూర్వము టారిఫ్ బోర్డువారు సమస్యను విచారించి బాగుండెడిదని వారుచెప్పిరి. జాతీయ తేమమును వృద్ధిచేయుకాఖలలో ప్రభుత్వమువారియేయే చేయనందులకు వారుచింతించిరి.

కే. సి. రాయ

భారతదేశముయొక్క ఆర్థికస్థితిగతులను స్పష్టముగా, సరసముగా వివరించినందులకు కే. సి. రాయగారు వస్తరగారిని అభినందించిరి. వారి వివరణ సర్వతరుషోత్తమ వాదు, బిర్లా, చెట్టిగారల జ్యోత్యము వలన సత్యమని తేలినదని వారు చెప్పిరి. దేశముయొక్క దుస్థితి యిప్పటితో అంతమొందుగాకయని వారుకోరుచు వచ్చే సంవత్సరము నుభిసదముగాను, సంవత్సరముగా నుండుగాకయని వారు కోరిరి. సివిల్ ఖర్చులలో చాల తగ్గించుట వీలు లేకపోయినను కొంతయైనను తగ్గించ వలెనని వారు చెప్పిరి. బ్రాడ్ కాస్టింగును ప్రభుత్వమువారు ప్రారంభించుట కిది యదనుగాదనియు, విద్యాశాఖలో ఎమిగ్రేషన్ కాళా సహాయ కార్యదర్శిని నియమించుట గూడ మంచిది కాదనియు వారనిరి. పైనిక వ్యయమును వారు తీవ్రముగా ఖండించి 1890 సంవత్సరములో 20 కోట్లుగా నుండి వ్యయము యిప్పుడు 55కోట్లయినదని వారు చెప్పిరి. 30 కోట్లను పెంచుట మిక్కిలి అన్యాయమని వారనిరి.

బ్రెస్లెన్ తీర్మానమును అమలులో నుంచవలసినదని వారు వస్తరగారినికోరిరి. అట్లుచేసినగాని మందుసంపత్తిరమగు సిక్కు లేర్పడవు. రాజకీయములను గురించి ముచ్చటించుచు ఆర్థిక పత్రములో ప్రతిక్రియ చేయవలెనను ఉద్దేశమును స్పష్టముగా నున్నదని వారనిరి. ఇతర దేశములలోవలెనే భారత దేశమునందు గూడ ఆకాంతి ప్రబలియున్నదనియు ఈ ఆకాంతికి కొంతవరకు ప్రభుత్వమువారే కారకులనియు వారు చెప్పిరి. పబ్లిక్ సేఫ్టీ బిల్లు హంగరీ బ్రెస్లెన్ బిల్లు యిత్యాది బిల్లులను చేజి ప్రభుత్వమువారు ప్రజలను అసంతృప్తులుగా చేయుచున్నారు. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు సహాయము చేయవలెనని క్రొత్త పన్నులను విధించుట ను రాయగారు తీవ్రముగా ఖండించి ముందు యే ప్రభుత్వవిధానము యేర్పరపబడునో తెలియదనియు, అప్పటికి గాను యిప్పుడు జాగ్రత్తపడుట మంచిదికాదనియు చెప్పిరి.

సర్ కాన్స్టేబుల్ జహంగీరు

కాన్స్టేబుల్ చెప్పిరి:—అలాగింది, ఆలస్యముజేసి, వితర్కించి ఆఖరుకు ప్రభుత్వమువారు విదేశవస్త్రములపై పన్నులను విధించుటకు సంకల్పించిరి. కాని ఈపన్నులతోకలిపి ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సును వారు యేర్పాటుచేసిరి. ఈవిధానమును భారతీయులవ్యవహారము అంగీకరింపజాలదు. అధినివేశ రాజ్యములే అంగీకరింపవచ్చును మనమెల్లంగీకరింతుము. ఈపద్ధతి దేశతేమకరమని ప్రభుత్వమువారు నమస్కారు కాని యెట్లాచొచ్చినను యిది దేశతేమకరముగాదు. భారతదేశము యొక్క ఆదాయ వ్యయ పట్టిక నా మోడ్డించుటకు ఆరు వేల మైళ్ల దూరముననున్న వారిఆజ్ఞలకు ఆర్థిక సభ్యుడు నిరీక్షింపవలసినదని. మన దేశతేమమునకు కావలసిన పద్ధతిని మన ప్రభుత్వమువారు నెలంబింపవలసినది గాని యితరుల యిష్టప్రకారము చేయుట పాడిగాదు. ఇతర దేశముల తేమమునకై మనదేశతేమము నాహుతిచేయుట మిక్కిలి ఘోరము.

మూంజిగారు పైనికవ్యయమును ఖండించుట కేవలము పైనిక వ్యయమునుగూర్చి మాత్రమే ముచ్చటించుచు పైనిక వ్యయము చాలవరకు తగ్గినగాని భారతీయులకు తృప్తియొండవని మూంజిగారు చెప్పిరి. భారత ప్రభుత్వమువారి పైనిక పద్ధతి జాతీయ తేమమునకు సాయపడుటలేదు. ఈ విధానము వలన భారతదేశ మెప్పుడును అన్య దేశములపై నాధారపడవలసి వచ్చును. స్వార్థమును విచారించినను జాతీయసేనను నిర్మించవలసిన యావశ్యకత మొందుగా గలదు. అధినివేశ రాజ్యములన్నియు తమ జాతీయసేనలపై ఆర్థికముగా ద్రవ్యమును ఖర్చుపెట్టుచున్నవిగాని భారత ప్రభుత్వము వారు రిలక్షుల ద్రవ్యమును మాత్రమే ఖర్చుపెట్టదలచిరి. జాతీయ సేన నిర్మింపబడుటకై తుపాకులను కాల్పుట సేర్వ పాఠశాలలను హెచ్చుగా స్థాపింపవలెనని మూంజిగారు చెప్పిరి.

జయదీప్

ఆర్థిక పత్రమును ఖండించుచు జయదీప్ గారిట్లుచెప్పిరి:—ఒక్క పైసకుపైసను తయారుచేయలేని ప్రభుత్వము యెంత నిరుపయోగమైనదో చెప్ప నవసరములేదు. నిర్బంధ ప్రారంభ విధ్యకై భారత ప్రభుత్వమువారు కోటి రూపాయల చిచ్చి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు తక్కినది యివ్వవలెను. నెకండరి విద్యావిధానము యిప్పుడున్నట్లుండరాదు. కొంతకాలము సామాన్య విద్యను వినియోగించి, కొంతకాలము వృత్తివిద్యకై వినియోగించవలెను. ఈవిధ్యభారత ప్రభుత్వవశమున నుండవలెను. భారతవిద్యార్థులకు సలహానిచ్చుసంఘమును రద్దుచేయవలెను. పట్టకు సర్వీసుకమిషను హోండిపాట్టుమెంటు వారి లెల్లయేను గువలెనున్నది. దానిని రద్దుచేయవలెను.

పండిత మాలవ్యా

ఆర్థిక పత్రమును తీవ్రముగా ఖండించుచు పండిత మదనమోహన్ మాలవ్యాగారు ఇట్లు చెప్పిరి:—ఈ సంవత్సరము ఆర్థికపత్రములో నూచింపబడిన ఖర్చులే ప్రభుత్వవిధానమును తీవ్రముగా ఖండించగలవు. మనము చేరుగా వానిని ఖండించవలసిన పనిలేదు. దేశము యొక్క ఆవశ్యకతలను పరిగణింపకుండ ఖర్చులు అమితముగా పెరిగి పోవుచున్నది. యుద్ధసమయముననున్నట్లే మనదేశపు పన్నులు యంతకాలము హెచ్చుగా నుండెను. ఈపన్నులకు ఈసంవత్సరము 5 కోట్లు చేర్చబడెను. ఈపన్నుల సెంతతగ్గించిన భరత దేశముయొక్క తేమమున కంతమంచిది. భారతదేశముయొక్క ఆపదలన్నియు, దురవస్థలన్నియు, నిరుత్సాహములన్నియు, 18 పెన్సీల మారకపుధర వలన కలిగినవి. వెండిపై పన్ను విధించుట వలన గూడ దేశమునకు చాలవస్త్రములకు, వస్త్రములపై నూటికి 5 వంతులు హెచ్చుపన్నులను విధించుటవలన జపానువారిని పోటీచేయకుండా నెడలగొట్టుట కుదేశంపబడినది. రాబడి పన్నులను హెచ్చించుట వలన ఈ 50/0 పన్నువలన భారత పారిశ్రామిక లకు లాభమేమియు నుండదు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారిపక్షమున ఆర్థిక సభ్యుడు మాటలాడెను. తన నూచనలకు వ్యతిరేకముగా శాసనసభ ప్రవర్తించినచో అంగ్లేయుల యభిప్రాయము మనకు వ్యతిరేకముగా జరుగునని వస్తరగారు చెప్పిరి. ఇట్లు మనలను బలవంతపెట్టి ఒప్పించుట న్యాయముగా యని నేను వారి నడుగు చున్నాను. అధినివేశ ప్రతిపత్తి తత్ఫలమే యుపసంకుటనుగూర్చి ప్రభుత్వమువారు తమ యభిప్రాయమును చెప్పలేదు. మీ ఒత్తిడికి మేము లొంగినచో, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారి నూచనలను మేము పెడచెవిని పెట్టుచో తప్పు భారత ప్రభుత్వమువారిపై యుండును. ఖర్చులను తగ్గించుటయు, దేశముయొక్క అవసరములనుబట్టి పన్నులను యేర్పరచుటయు మిక్కిలి అవసరము.

యమ్. ఆర్. జయకర్

ఆర్థికపత్రమును ప్రతిఘటించుచు యమ్. ఆర్. జయకర్ గారిట్లు చెప్పిరి:—వెద్యుడు రోగినిదానమును కనుగొనినట్లు వస్తరగారు మన స్థితిగతులను పరిశీలించి యింక పన్నులను తగ్గించుటకు వీలులేదని కనుగొనిరి. పైనికవ్యయము 55 కోట్లగుండుగా అందులో 80 లక్షలు తగ్గించినామని వారు చెప్పుచున్నారు. ఇది యెంత పరిహాసార్పదమో చెప్ప నవసరములేదు. బ్రెస్లెన్ అనువారు భారతదేశమునకు వచ్చి చూచి భారతదేశములో ప్రతి చోట మందుగుండు కంపుకోట్లుచున్నదని యభిప్రాయ మిచ్చెను. అటులే ఈసభవారికి నివేదించబడిన ఆర్థిక పత్రముంతయు మందుగుండు వయముగానున్నది. పన్నులను తగ్గించవలసిన యవసర మెంతయో కలదు మనము ప్రభుత్వమువారియెడల సౌభ్రాతృత్వమును ప్రకటింపవలెనని ప్రభుత్వము వారు కోరుచున్నారు. వారు అట్లు మెలంగుచున్నారా? భారతదేశము నుండి పెన్నులను మింగుచు అంగ్లేయులు తమకు వ్యతిరేకముగు ప్రచారము నెట్లు చేయుచున్నారో చూడుడు. సర్ సెసిల్ వాల్టె అను అలహాబాదు న్యాయవాది మనకు వ్యతిరేక ప్రచారము నెట్లు చేయుచున్నాడో చూడుడు. వైద్యోగ్యగముల విషయమై వ్రాయుచు అంగ్లేయులు లేకపోవుట వలన అంగ్లేయులు భా

గతదేశమునుండి వెడలిపోవలసి వచ్చుననియు, వారితో పురుషులను వెడలిపోక తప్పదనియు, అంతటితో అంగ పరిపాలన అంతమునని వారు వ్రాసిరి.

గిడ్డిగారు:-వాల్మీకి యభిప్రాయములతో సేకభవించుమని గిడ్డిగారు ఐరోపియనుల పక్షమున చెప్పిరి.

జయకర్:-ఖర్చులను తగ్గించుట యొక్కటే ప్రస్తుత సితిగతులలో చేయదగినది.

సర్ జులఫికర్ ఆలీఖాన్

సర్ జులఫికర్ ఆలీఖాన్ గారిట్లు చెప్పిరి:-

ఆర్థిక పత్రము సమయమునకు అనుకూలము గా లేదు.

ఆర్థిక పత్రమును గూర్చున్న వారివలె మనమున్నాము. ఆ పత్రము మెప్పుడుబట్టిన నప్పుడు బద్దలై మనలను ధ్వంసముచేయ నచ్చును. ఈ సితిగతులను యింకను క్లిష్టము చేయు అపకూతులను మనము అగ్నిలో వేయరాదు. ఇన్ కంట్రాక్టును వృద్ధి చేయుటను సేను తీవ్రముగా ఖండించు చున్నాను. వైనికన్యాయమును గూడ చాలవరకు తగ్గించు నవసరము కలదు. భారత దేశమునకు యేవర రాష్ట్రములను భయము లేకమాత్రమునులేదు. నాగరిక ప్రభుత్వమునకు గర్హ ప్రజల సంపదయే. అంగ ప్రభుత్వములో నది చేపూరినదా? దేశములో వివిధజాతులతేమమును సమన్వయము చేసి ప్రభుత్వము వారిని వికాసము త్వముతో ప్రతిభుటించవలెనని కోరుచున్నాను.

మన్మథగారి ప్రత్యుత్తరము

చర్చకు ప్రత్యుత్తరమొసంగుచు మన్మథగారు గంటసేపు ముచ్చటించిరి. వారిట్లు చెప్పిరి:-వెండిమీద పన్ను వెండిపరుకులను వెండితీగలను గలిగించునట్లును మణుఖంగారు చెప్పిరి. ఈ విషయమును సేను విచారించి త్వరలో నా నిర్ణయమును దెలియబరతును. లండనులో వడ్డీకుండు వచ్చునట్లు మునుపూర్వము కౌంతధనము మన చేతిలో నుండవలెను. మనము ఈ డబ్బు నిలువచేసిన తరువాత వడ్డీ ధర యింకను తగ్గిపోయినది.

పురుషోత్తమదాసు:-కొద్దికాలపు సెక్యూరిటీలు వాయిదా వల్లిన దాక అట్టే పెట్టినదాగూడ నట్లు మన్మథగారు.

మన్మథ:-నట్లుముండదు. ఆ విషయమును సేనుకాదనుట లేదు. కాన వాయిదా వల్లకముందు యింకొక విషయముగా వానిని వినియోగించుట లాభదాయకముగా నుండవచ్చును. వడ్డీలో నట్లు మన్మథదానిని పూర్వపుటకు తగిన డబ్బును అట్టి పెట్టుట అవసరమని సేను తలంపును. లేనిదో రిసర్వయొక్క ధరలు పడిపోవును.

పురుషోత్తమదాసుగారు అడ్డుపెట్టగా సన్మథగారిట్లు చెప్పిరి. మేము చేసినది పుస్తకములో యెక్కించుట మాత్రమే. అట్లు చేయవలెనని భారత కార్యదర్శి కోరెను. అవలంబింపబడిన పద్ధతి సరియైనది అవసరమైనది. ఆర్థిక సితిగతులనుగూర్చి మన్మథగారిట్లు చెప్పిరి.

లోటుబాటులను కప్పిపుచ్చుట వీలయ్యెడిదే. కాని సేను అట్లు చేయజాలను. ఆర్థిక సితిగతులు నాకు నిరుత్సాహము గలిగించుటలేదు. ఆదాయమునకును ఖర్చుకును చాల తేడావచ్చిన మాట నిజమే. కాని మనకు రావలసిన పన్నులు చూచుకొక పోవుటవలన యిట్లు తలపించినది. ఈ లోటును పూర్తిచేయుటకు ముఖ్యముగా రాబోవు సంవత్సరమునకు మాత్రమే పన్నులు వృద్ధిచేయవలెనని కోరుచున్నాను.

ఇకముందు ఖర్చుకంటె ఆదాయము హెచ్చైనదో నయ్యది రాష్ట్రములకు పంచి పెట్టబడును. హెచ్చుపన్ను విధించిన ఐటముల నన్నిటియందును మనకు తిరిగివచ్చు లాభము చాల కలదు. ఒక్కరాబడిపన్ను విషయము మాత్రమిట్లు కాదు. వెండిమీద పన్ను సమర్థింపదగినదే. వెండి యుద్ధసమయములో నున్న ధరకు పెరిగిన తప్ప దానిని తీసివేయవలసిన అవసరము కనబడదు. వెండి సామానుల మీదను, వెండి తీగ మీదను పన్ను విధించవలెనని మన్మథగారిట్లు చెప్పిరి. సేను విచారించెదను.

వస్త్రములవైపున

వస్త్రములపై పన్నులను ఖండించుచు నడికత్తిమీద నిమాలవ్యాగారు చెప్పిరి. అదిసత్యముగాదు. నూటికి 15 వంతులకంటె హెచ్చుపన్ను వేయవలెనని సంగతిసందర్భముల వలన తలలేదు.

ఖర్చులను తగ్గించుట

ఖర్చులను తగ్గించుటకు నియమింపబడిన ఉద్యోగి ఈ విషయము బాగుగా విచారించును.

ప్రస్తుత ప్రభుత్వవిధానమును పోషించుఖర్చులనురాజ్యాంగ నిధానము మారువరకు తగ్గించుటవీలులేదు. వైనికన్యాయము గూడ తగ్గించుటకు వీలు లేదు. 80 లక్షలు తగ్గించుట జయకర్ చెప్పినట్లు స్వల్ప విషయము కాదు. దేశమునకు సంపదభి పృథ్వికరమగు ఆర్థిక పద్ధతియవసరమని సేనును తలచుచున్నాను. ఆర్థికసలహాసంఘము సేనుగృహ ఇలెనని చెట్టిగ రిమోచనను సేనుచూచించుచున్నాను. ప్రస్తుతము ఈవిషయమై అధికారులకును, అనధికారులకును సమావేశము జరుగుటకు అనధికారుల యభిప్రాయములు అధికారులకు తెలియుటకు సానకాళములు లేకున్నది. ప్రభుత్వములో ప్రతిపక్ష్యులకును దేశతేమమే పరమావధిగాని యన్యముకాదని సేను స్పష్టము చేయుచున్నాను.

పానికవార్తలు

కలకత్తా, మార్చి 5:-“చాలర్ పత్రి”యను బంగళాభాష గ్రంథము రాజద్రోహపూరితమని గణింపబడుట గావించబడెను. అప్పుడేసిన ముద్రణాలయమును వెదకి చాలగ్రంథములను తీసికొనిరి. (క్రీ.పె)

శ్రీనమధనంప్రదాయభజనసభ:-శ్రీ సమధరామ దాస్ స్వామిలవారి 18వ వార్షికోత్సవము సందర్భమున రాబోవు 8వ తేదీని సాయంకాలము 6 గం. ఎస్. కే. పి. డి. సరమున ఇంతకుపూర్వము ప్రకటింపబడినటులు అవరంజికన్య గారి సంగీతప్రదర్శనమునకు బయలుగా రానుచుండ కన్యగారి సంగీతప్రదర్శనము జరుగును.

రాకపోకలు:-సర్ పెర్సెస్ బార్బరుగారు నేటి ఉదయమున కాలికట్టునుండి మద్రాసు వచ్చిరి. గిగరిగారు రైల్వేబోర్డు స్పెషలు ఆఫీసరు నిన్న రాత్రి కలకత్తాకు వెళ్లిరి.

హెచ్. సి. రావుగారు ఆకాంటెంటు జరనలు నిన్న రాత్రి ఉదకముండలమునకు వెళ్లిరి.

చెట్ పట్ రైల్వే ప్రమాదము విచారణ:-గతసోమవారము రాత్రి చెట్ పట్ ప్రేమ సమాపమున రైల్వే వంతెనమీద రైల్వే ప్రమాదము జరిగి మువ్వకు త్రొట్టు ఒకపురు ముగ్గురు మరణించినవిషయమున రాబోవు 11 వ తేదీని విచారణ జరుపబడును. వీరలు బండిక్రింద పడినవిషయ మింకను తెలియలేదు.

మద్రాసునందలి మరణసంఖ్య:-కడచిన మార్చి 1 వ తేదీకి అంతమున వారముందు సంవత్సరము సగటున మద్రాసునందు వెయ్యింటికి 38.0 మరణములు సంభవించెను. ఇంతకు ముందువారమున వెయ్యింటికి 42.2 మరణములు సంభవించెను. స్కాట్లకు 25 మందికి తగినెను. వారిలో 12 మంది చనిపోయిరి. ఎంటెక్ల జ్వరమువలన 1, మలేరియావలన 6, ఇతరజ్వరముల వలన 37 మరణములు సంభవించెను.

ఎం.ఇ.టి. మరియు, ఎస్. సి. నివాండ్ సంఘము:-వై సంఘము యజమాన్యమున రేపు 7 వ తేదీని సాయంకాలము 5-80 గం. నెం 1/2 పూనమల్లి హైరోడ్డునందు జాక్వెట్ వగారు కార్మిక విచారణ సభసభ్యులు ఒక ఉచిత పరసాలయము రాత్రి పాఠశాల ప్రారంభోత్సవము గావించెదరు. సర్. యం. కృష్ణకామయ్యగారు మద్రాసు ప్రభుత్వ లామెంబరు అధ్యక్షత వహించెదరు.

మహిళాసమావేశ దినోత్సవము:-మద్రాసు మహిళామణులు బహిరంగసభ రాబోవు 8 వ తేదీని సాయంకాలము 4-45 గం. సెనెటు భవనమున జరుగును. ఇటీవల బాంబాయిలో జరిగిన విద్యావిషయమునకును సంఘ సంస్కరణములకు సంబంధించిన అభిలభారత మహిళా సమావేశము గా వించిన తీర్మానముల విషయమై ఆసమావేశమునకు మద్రాసు నుండి ప్రతినిధులుగా వెల్లిన స్త్రీలు, తమిళము, ఉరుదు, ఆంగ్లముభాషలయందు రుపన్యసిం చెదరు. ఈ వారముందు మద్రాసుకు వచ్చేడు ప్రముఖ వారీకులు కూడ ఉపన్యసిం చెదరు.

ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వే యూనియను అధ్యక్షుడు హోము బోర్డు కార్యదర్శిని సందర్శించుట

ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వే యూనియను అధ్యక్షులగు శ్రీ యంత వి. వి. గిగరిగారు 8-3-80 వ తేదీన హోము బోర్డు కార్యదర్శి యను బ్రిగేడియరు జనరలు సర్ ఛార్లెస్ మార్షియనుగారిని సందర్శించి, యూనియనుకు అధికారులకును ఇకముం దేర్పడవలసిన సబంధము గూర్చియు, గత డిసెంబరులో యూనియను చే అధికారుల యెదుట తెట్టబడిన కోర్కెల గూర్చియు, చర్చించిరి. యూనియను కోర్కెలకు ప్రత్యుత్తరములు త్వరలోనే యొసగబడునని తెలియుచున్నది. పనివారల, కూలిరేట్లయందును పనివరతులయందును చాల మార్పులు ఆలోచింపబడుచున్నవి. పనివారల కష్టములనుగూర్చి యూనియనులో గలిసి విచారించుటకుగాను ప్రత్యేకోద్యోగి యొకడు నియమింపబడును. ఈయద్యోగి నియమింపబడుట గూర్చి యూనియనుయొక్క అభిప్రాయము ఆనేక వరతులమీదను ఆధారపడియుండును. అనగా ఆతని యధికారము, ఏజంటులోను ఉద్యోగులతోను అతనికిగల సంబంధము మొదలకు వరతులమీదను ఆధారపడి యుండును. రికగ్నయిజా కాబడుటకు వరతులకూడ త్వరలోనే తెలియజేయబడును.

రైల్వే ఉద్యోగి బర్తరఫ్ చేయబడుట

దేశీయుని రెండవతరగతిబుడిలో కొట్టినందుకు

బాంబాయి, మార్చి 4:- జీవరాజు నెన్సిగారు విల్లో రియా పె రి మి న ను నుండి మా తుంగ వరకు రెండవతరగతిబండిలో పోవుచుండగ ఒక ఆంగ్ల ఇండియను అవమానించి కొట్టెను. జీవరాజుగారివక్ర కండరు అందుకో వారంజిన నోటీసునకు ప్రత్యుత్తరముగ జి. వి. పి. రైల్వేవాచ్ అండువార్డుకాఖ నూపర్మెంటువద్దనుండి లేఖ వచ్చెను. అందు మెకుడెర్మాంటు అనువాని రైల్వే ఉద్యోగమునుండి తొలగించినట్లు తెలిపిరి. ఈ డెర్మాంటు అను ఆంగ్ల ఇండియను త్రాగియుండి ఆరోజున జీవరాజుగారి బండిలో ప్రయాణముజేయుచు, ఆతని ఖద్దరుబోజూచి కోపించుకొని, “గాంధీ వెగవ, నువ్వే వైస్రాయిబండిమీద బాంబువేసితివి” అని తిట్టి కొట్టెను జి. వి. పి. ఉద్యోగి యని ఎరింగి నెన్సిగారు క్రిమినలుకేసు పెట్టుకుండ అధికారులకు వ్రాసిరి. వారాతని బర్తరఫ్ జేసి నెన్సిగారికి తెలియజేసిరి. (క్రీ.పె)

వివాహమును రద్దుచేయు కేసు

సిన్హాప్రభుని కుమార్తె, గోస్వామిగార్లపై కలకత్తా, మార్చి 5:-మునిసిపలు మేజిస్ట్రేటు ఎస్. ఎస్. గుప్తగారు తనభార్యయగు రొమిలాను వై (శ్రీ శ్రీ) సిన్హాప్రభుని కుమార్తె) టి. సి. గోస్వామిగారితోగలిసి చెడురీతి ప్రవర్తించినందున వివాహము రద్దుచేయగోరుచు తెచ్చినకేసు సేను విచారణకు వచ్చెను. ఆడ్యుకేటు జనరలు కేసు ప్రారంభించుచు గోస్వామి, రొమిలాగార్లకు యెట్లు సఖ్యుక యేర్పడెనో తెప్పిరి. కేసు వాయిదా బడెను. (క్రీ.పె).

సహకారవాదుల ప్రచారము

నగర సహకార పంచాయితీవార్డు తరగతుల యజమాన్యమున శ్రీయుత జి. సుందరరామయ్యగార్. వి. ఏ. గారు “మితన్యాయము” గూర్చి మాజికులాంతర సహాయముతో అరసడి వివాదాకర్ సహకార సంఘభవనమున ఉపన్యసిం చిరి. సుమారు 100మంది సభకు విచ్చేసిరి. వీరు మాజికులాంతర మూలముగా సహకార ఉద్యమము యెట్లు ప్రజల ఆర్థిక వైతికాభివృద్ధులకు సహాయకారిగా నుండునదియు హద్దపిశాచమును బారదోలిన ప్రజలెట్లు సుభిక్షముగ నుండగలుగుదురో యువ విషయములను అయ్యంగార్ గారు కథలమూలమున విశదపరచిరి. శ్రీయుతులు లోకనాథమొదలియార్ బాలసినగరు గార్లు “మద్యపానమువలన కలుగుచెడుగులను” గూర్చి సామాన్యజనులకు మనుసున నాటునటులు ఉపన్యసిం చిరి.

ఆంధ్రదేశ రైలుప్రయాణీకుల సంఘము, బెడవాడ.

- (మీటింగు నోటీసు)
- ఈసంఘ కార్యనిర్వాహకవర్గసభ ఈ 9-3-1980 తేదీన ఉదయం ఘం 11 లకు చాగల్లు ఆనందని కేతనంలో జరుపబడును.
- చర్చనీయాంశములు
1. రైల్వేలో నియమితసంఖ్యకన్న నెక్కువ ఎక్కుట.
 2. శ్రీ హరిరావుగారి కేసులు.
 3. కార్యకర్త ప్రవేశపెట్టు ఇతరవిషయములు.

శాసనసభల ఎన్నికలు

నాగపూరు మార్చి 5:-ద్వారకప్రసాదు మిస్తాగారు ఖాలీచేసిన ఆసెంబ్లీసభ్యత్వస్థానమునకు ఖంజుబహదూరు లాలుగారు (హతీయపక్షము) ఎన్నికొనబడిరి. కంకోజగారు, డి.హె.క్రాటికపక్షమువారు 6000 వోట్లు తక్కువవచ్చుటచే ఓడిపోయిరి.

పచ్చయ్యప్పకళాశాల పాఠశాలయొక్క సారస్వత సంఘవార్షికోత్సవము:-పచ్చయ్యప్ప కళాశాల పాఠశాలయొక్క సారస్వతసంఘపు వార్షికోత్సవమును బహుమతు లొసగుటయై రేపు సాయంకాలము 4-30 గం. పచ్చయ్యప్ప హాలునందు జరుగును. రా. సా. టి. యస్. సుబ్రహ్మణ్య ఆయ్యర్, బి. ఏ. యల్. టి. గారు సహకార ఉద్యమము, పాఠశాలలు అనువిషయమునుగూర్చి సంఘముయొక్క ప్రారంభోపన్యాసము నొసగెదరు. రా. సా. టి. కే. హనుమంతరావు యం. ఏ. యల్. టి. గారు అధ్యక్షతనహించుటకు దయతో అంగీకరించుచున్నార.

వ్యవసాయ

భావన

(స్వకీయవిలేఖరి)

అంటివందు

1-8-30 తారీఖున శ్రీమంత భట్టిప్రోలు సూర్యప్రకాశ భావనాధిపతి, గుంటూరు పురపాలకాధ్యక్షులైన శ్రీమంత వడింపల్లి వరసింహారావుగారికి ఒకతోటలందు కావించియుండిరి. పలువురు పెద్దలు గుంటూరునుండియు మద్రాసునుండియు వచ్చి యుండిరి. ఆల్బానోరముల అనంతరం ములగు శివానందముగారు వారి పీఠాగారముతో సభికులను సంతోష పెట్టిరి. రాళ్ల బండి చంద్రమాలిగారు "టోప్సు"ను చెప్పియుండిరి. శ్రీమంతనడింపల్లి వరసింహారావుగారు తగుప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

బహిరంగసభ

ఆనాటి సాయంత్రం 6 గంటలకు శ్రీభావనారాయణ స్వామివారి ఆలయమునకు ఎదురుగా ఒక బహిరంగ సభ జరిగెను. శ్రీయుతులు నడింపల్లి వరసింహారావుగారు ప్రస్తుతరాజకీయ స్థితిని గూర్చియు పన్యసించిరి. వారితో బాటు గుర్తపల్లి పున్నయ్యకాశ్రీగారును, మరల బాలసుబ్రహ్మణ్య గుప్తగారును వుపన్యసించిరి. సభ రెండుగంటల వరకాలము పట్టెను. సభవారు నిశ్చయముగ వరసింహారావుపంతులుగారి వుపన్యాసము వినియుండిరి.

శ్రీ కృష్ణ రాయబారనాటకము

పై నాటకము 1-8-30 తేదీ నాటి రాత్రి భావనలో ప్రదర్శింపబడినది. ప్రఖ్యాతి వహించిన శ్రీయుతులు పెల్లం కొండ నుబ్బారావు, మాధవపెద్ది వెంకటరామయ్య, పులిపాటి వెంకటేశ్వర్లు, చలివేటి శ్రీమన్నారాయణగార్లు నటకులుగా నుండిరి. పెల్లంకొండ నుబ్బారావుగారు శ్రీ కృష్ణుని పాత్ర ధరించి సభయొక్క సన్నుతికి పాత్రులైరి. వెంకటరామయ్యగారి కాళలము ప్రశంసించబడెను.

మచిలీపట్నము

(స్వకీయవిలేఖరి)

7 గురు ముద్దాయిల స్టేటుమెంటు

ఫిబ్రవరి 27:— తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుకమిటీవారును, బందరు, గుడివాడ, పట్టణ కాంగ్రెసుకమిటీసభ్యులును ఫిబ్రవరి 8 వ తేదీన గవర్నరుగారికి ఆహ్వానసంఘమును నొక సంఘము పేర ప్రజలపక్షమున యేర్పాటుచేయబడిన కృత్రిమ స్వాగతముయొడల పురజల అనంగీకారమును నూచించుటకై వల్లకెండాలును ప్రదర్శింపబడినదిగ నిర్ణయించిరి. గవర్నరుగారికి స్వాగతముసంగ తగిన యేర్పాట్లు గావించుటకై మృగిసి పలు ఆఫీసరులను గవర్నరి 28 వ తేదీన ఉపాధ్యక్షపర్వబడిన సభకు ఒక డజనుమంద పర్యటనను వాజులకాదిరు. ఆ మిడింగు నకు వాజులకాదిలో పాల్గొన పెద్ద తిరుగు పరు. వాజులకాది వనారెల్లరు గవర్నరు మొదలగాని, లేక స్వకీయ విలేఖరిగాని కాంగ్రెసు పక్ష, మరల ముగ్గురు గవర్నరు పక్షమున ధర్మా శక్తి యేదోనినొక కృత్రిమ బంధితై యున్నది. వెండునుబట్టి గవర్నరుగారి కృత్రిమమును మరల ప్రజల అంగీకరింపలేదని సత్యం నునునది గవర్నరుగారికి స్వాగతముసంకు ప్రయత్నమున పుర ప్రజల కెంతమాత్రము సానుభూతి లేదని వానిశ్చితవిశ్వాసము. రాబర్టుసన్ స్పీచరు 1 వ ఫిబ్రవరి 7, 8 తేదీలలో జరిగిన బహిరంగసభలలో గవర్నరుగారికి స్వాగతమును ప్రయత్నము యెడల అనంగీకారమును ప్రకటింపబడి, ఆట్టి ప్రయత్నము ఖండింపబడినది. ఆసభలలో ప్రతిపక్షాభిప్రాయమును ప్రకటించిన వారు గాని, ప్రతిపక్షాల యి కొటించిన వారును యొక్కరయినలేరు. గవర్నరుగారి సందర్శనదినమున అన్ని సాఫలు మూసివేయబడి పూర్తిగ పారభాషము జరుపబడియుండుటే యిందులకు నిదర్శనము. ఈ పురమున గానింపబడిన ప్రతిపక్షప్రదర్శనము, సర్వ ప్రాణిగారియొడ గాని, లేక బియాక్రిస్టు స్టాన్లేసతిగారి యెడగాని యెట్టిద్యేవ.

ముచే గాని, లేక గవర్నరుగారిని అవమానపరచు నుద్దేశముతో గాని యెంతమాత్రము యేర్పాటు చేయబడలేదు. ఫిబ్రవరి 6, 7 వ తేదీలలో పంచిపెట్టబడిన కరపత్రములందు గూడ, పురములో కొంతమంది స్వాగతఫలాపేక్షపరులచే యేర్పాటుచేయబడిన స్వాగతముయొక్క కృత్రిమమును, బూటకమును వెల్లడిచేయుటకును, ప్రస్తుత ప్రభుత్వపద్ధతియొడ ప్రజల యసంతృప్తిని ప్రకటించుటకును యని బాహాళముగ తెలియజేయబడినది.

ఈ ప్రాతిపదికలను చూచి ప్రదర్శనములను గానింప చేసిన కొంతమంది విమర్శకులతో ఫిబ్రవరి 8 వ తేదీ ఉదయము 7 1/2 గంటలకు ఒక ఉత్సవముగా బయలుదేరితిమి. చల్ల బజారువద్దకేగి, అట కొద్దు కిర్రుప్కల నిలువబడి నల్ల కెండాలును ప్రదర్శింపగోరి బయలుదేరితిమి. నేను రాబర్టు సన్ స్పీచరువరకు వెళ్లినదికి పూమారు 8 గంటలప్పుడు ఎల్లారి రామారావు, కొడాలి ఆంజనేయులుగార్లుకు నోటిను లు బారీచేసిరి. అందు జిల్లా పోలీసు నూపర్నెంటుగారినుండి లైసెన్సు లేనిదే ఉత్సవము బయలుదేరతీయరాదని చెబుప బడినది. మేముచ్చటినుండి, బయలుదేరినచోటికి తిరిగి వెళ్లి పోతిమి. పోలీసు నూపర్నెంటుగారు బెజవాడలో గవర్నరుగారి పరివారముతో సన్నిహితులు, గవర్నరుగారితో బందరు వరకునియు, అంతేగాని మేము పై సెన్సును దరఖాస్తుచేసి, పొంది ఉత్సవమును సాగింప సకాలములో రాదని చెబుకుకొంది టిమి. పిమ్మట నేను వ్యక్తి పరముగ బయలుదేరి, చల్ల బజారులో పిల్లల ప్రదర్శనను నిలుబడి స్వాగతముయొడ ప్రజలనుంగీకారమును ప్రదర్శింపగోరి, మేము తిరిగివచ్చిన కట్టడములో పలనుండి బయటికి పిధిమిడికి వచ్చుచుంటిని. నేను పిధి గేటు వద్దకు వచ్చుసరి కొక పోలీసు సబుఇన్స్పెక్టరు ప్రత్యక్షమై, యెవరెవరిట్లు బయలుదేరగోరినో, వారిపేర్ల జాబితా నిమ్మని కొరెను, నేనట్లు చెబుప నిరాకరించి, మేము యొకరితరువాత నొకరము బయలుదేరుదుమని చెప్పితిని. నేను నాపేరుచెప్పి, అరెస్టుకాబడితిని. నాతరువాత కొందరు తమపేర్లనుచెప్పి, అరెస్టుకాబడిరి. నేను కాంగ్రెసువాడిని. కాంగ్రెసు సిద్ధాంతములకు సత్యము, దౌర్జన్యరాహిత్యములకు కట్టుబడియున్నాను. కావున కాంతికి ధిగ మొనర్చుట నాయుద్దేశ మెంతమాత్రము కాదు. కాంతియుతమైవట్టియు, న్యాయమైనట్టియు చర్యలలో తప్ప, తదితర మైనవాటియందు నాకెంతమాత్రము సంబంధముండియుండలేదని నిశ్చయముగ చెబుచున్నాను. పోలీసు ఆధికారులు మమ్ము పుత్సవమునుండి విడదీసిపోమ్ముని యెచ్చటను చెప్పియుండలేదు. జరిగిన యథార్థమిది. కావున నామీద గావించబడిన నేరారోపణలు సరియైనవి గావనియు, మేము దోషులము కామనియు చెబుచున్నాను.

యమ్. వెంకటరావు.

తల్లాప్రగడ రామారావు.

గొట్టిపాటి బ్రహ్మయ్య

బి. వి. శేషయ్య.

అన్నే వెంకటరత్నం.

వ. రామారావు.

కొడాలి ఆంజనేయులు.

* * * * *

సత్యసాధనివై కేసు

బందరు, మార్చి 4 :— సత్యసాధని పత్రికపై నల్ల కెండాలుకేసులో యుద్దాయి: పిడిమన్నపై కేసున కంపెట్టు ఆఫ్ కోర్టు కేసులో గత 1-వ తేదీ వాయిదావారు రెస్పొండెంటుల ప్రకాశపతి నార్థునూడు స్టేటుమెంటు దాఖలుచేసుకొనుటకు 4-వ తేదీ వాయిదా చేయబడినది.

డిప్యూటీ కలెక్టరు మార్పు

బందరు పోస్ట్ కార్పొరేషన్ కలెక్టరు జి. శేషు గారు పదమర గోదావరిజిల్లా హుజూరు తిరస్తాదారుగా నియమింపబడిరి చెలియుచున్నది. ఇంతవరకు పీరు విచారింపుచున్న నల్ల కెండాలుకేసు వరకు ప్రొత్త డిప్యూటీ కలెక్టరుగారిచే పునర్విచారణ గావించబడినది విశేషమగుచున్నది.

మద్రాసు తిరపున సమములు చేయబడిన సాక్షులలో జిల్లాకలెక్టరు, శిలు జగన్నాథ రావువాయుడు ప్రభుత్వ సాక్ష్యము వదులకొనబడినది.

కృష్ణాక్షబ్బు ఎన్నికలు

నిన్న జరిగిన యెన్నికలలో శిలం జగన్నాథరావు వాయుడు ప్రెసిడెంటుగను లాడంగి వెంకట కృష్ణారావు, పిల్లారిశెట్టి నుబ్బారావుగార్లు కార్మిదర్లుగను యెన్నుకొనబడిరి.

మదరాసు ధాన్యముల ధరలు

(6-3-30)

పచ్చిబియ్యము (బస్తా 1-కి పా 164)	రు. అ. పై.
నెల్లూరుపచ్చిబియ్యము పాతవి	158 14 0 9
,, (కొత్తవి)	158 14 0 9
తెనాలి (కొత్తవి)	164 11 8 9
,, (పాతవి)	164 18 0 9

ఉన్నడుబియ్యము

నగర (కొత్తవి)	12 4 0
,, (పాతవి)	18 0 0
మినక్	10 12 9

నూకలు

రంగూన్ ఆఫీసు రకము:—

ఎ 1 (బి 1-కి పా 202)	14 12 9
ఎ 2	18 4 9
ఎ 3	11 4 9
బి 1	18 8 9
బి 2	12 4 9
బి 3	10 12 9
బి 4	9 0 9
సి 1	12 4 9
సి 2	10 8 9
సి 3	8 12 9

బజారు రకము నెం. 1, 2, 3, 4.

(బి 1-కి పా 202) 8 0 9 మొ 12 12 9 మొ

నెగూన్ నెం. 1 (బి 1-కి పా 218) 18 12 9

పుట్టుబియ్యము

తెలుపు (42 పళ్లు గలవి)	11 12 9
నలుపు	14 0 9

గోధుమలు

కండ్యా (208 పామలు)	20 0 9
--------------------	--------

రాగులు

బొంబాయి (70 పళ్లు గలవి)	8 4 9
దశవగిరి (65 ")	8 12 9

కాయధాన్యములు

కెనకపప్పు:—

రంగూన్ (బి 1-కి పా 192)	17 0 9
కరాచి (" 205)	స్తాపలేదు
తెంగాలు కెనకలు:—	
పంజాబు (" 205)	17 4 9
బిహారు (" ")	15 10 9

పెసలు:—

రంగూన్ (" 195)	14 4 9
కంభంమెట్టు (" 208)	15 0 9
సింగపూరు (" 200)	14 8 9
బటూణి గింజలు (ఆర " 205)	17 8 9
,, (" 164)	14 12 9
,, (కలకత్త 205)	17 0 9

ఉలనలు:—

తిరుపత్తూరు (52 పళ్లు గలవి)	8 4 9
కట్టక్ (45 ")	6 8 9

కంది పప్పు:—

కాన్పూరు (బి 1-కి పా 205)	20 0 9
కలకత్త	19 12 9

మినములు:—

యెల్లూరు (" 218)	15 8 9
గుల్బర్గా	17 4 9
బయారా	18 0 9
విక్రాబాద్	15 12 9

కేసరి పప్పు:—

(మినక్) నెం. 1 (" 205)	16 0 9
,, 2 (" ")	15 8 9
,, 3 (" ")	15 0 9
చిక్కుడు గింజలు (" 192)	11 8 9

అలవండులు (బావా):—

(పెద్దపైజా) (" 195)	15 12 9
రంగూన్ (" 190)	15 0 9

వోట్లు యివ్వవద్దు శాంతిసైన్యములో చేరండి

—కాకినాడలో బహిరంగసభ

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాకినాడ, మార్చి 4 :—నిన్న సాయంకాలము మశీదు వద్ద గొప్ప బహిరంగసభ జరిగెను. కాంగ్రెసు తీర్మానములు ప్రజాభిప్రాయము నిమిత్తమును 6-3 తేదీని జరుగు కాసనసభ ఎన్నికలలో వోటుచేయరాదని చెప్పుటకును యీ సభజరిగెను. డాక్టరు పుష్పలూరి గోపాలకృష్ణగారు సభాభ్యుత్థులుగా నుండిరి. జాతీయకీర్తనములతో సభ ప్రారంభింపబడెను.

శ్రీయుత దువ్వూరి సుబ్రహ్మణ్యముగారు ఉపన్యసింపచుచు శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తిగారు ఎచ్చేసరికి కాంగ్రెసు తీర్మానములను కాకినాడ పౌరులు శిరసావహించిరిని ఆయనకు తెలిసేటట్లు చేయుట ధర్మము. కాంగ్రెసుయెడలను ఆయనయెడలను భక్తిగౌరవముల జూపినవారగుదురు. ఎన్నివేలరూపాయలైన శ్రీ సాంబమూర్తిగారు తెలుసుండిరాగానే లేకలరు. కాని ఆయనవచ్చేసరికి యిన్ని వందలమంది శాంతిసైన్యములో ఉన్నామని ఆయనకు బలము చూపించవలసిన బాధ్యత గుర్తించండి. అందరూ శాంతిసైన్యములో చేరవలయుతేనే శ్రీ సాంబమూర్తిగారియందు విశ్వాసమును చూపించి గౌరవించినవారగుదుము. కావున ముమ్మందుగా రాజ్తో శాంతిసమరమునకై కాకినాడవారు ఎందరూ శాంతిసైన్యములో చేరుదురా అని అందరూ ఎదురుచూచుచున్నారు. సాంబమూర్తిగారి పట్టణములో కాసనసభ ఎన్నికలు జరుగుతున్నప్పుడు ఆ ఎన్నికలు కాంగ్రెసు తీర్మానప్రకారముగా పూర్తిగా బహిష్కరింతురా లేదా అని లోకము చూచుచుండును. సాంబమూర్తిగారి అభిప్రాయములు తెలిసికొన్నవారెవరును, కాంగ్రెసుయొక్క గౌరవమును అధికముచేయవలెనన్నవారెవరును, యీ ఎన్నికలజోలికి పోరనియు, వోటుచేయుటకు వెళ్లరనియు నమ్ముచున్నాను. ఏ కాంగ్రెసు వ్యూహము చేప్పినమాటలు మరచిపోయి కాంగ్రెసు ఆదేశము నిర్వహించవలసినదని హెచ్చరించిరి.

శ్రీ గోదగొంతుల బ్రహ్మాండంగారు పిమ్మట ఉపన్యసింపచు నిర్మాణకార్యక్రమము, విదేశీవస్త్ర బహిష్కారము, ఉప్పుపన్ను విధానము దానినిగురించి కాసనోల్లంఘనము పెట్టుట తెలిపిరి. శాంతిసైన్యములో వెంటనేచేరి సీతానగరములోని సత్యాగ్రహ ఆశ్రమమునకు పోవలసినదని హెచ్చరించిరి.

డాక్టరు గోపాలకృష్ణగారు మహాపన్యాసమును గావించిరి. శాంతిసైన్యము సమకూర్చుట ముఖ్యవిషయమనియు, మహాత్ముడు తలపెట్టిన కార్యమునకు అందరూ తయారుకావలెననియు, వోట్లు యివ్వక పోలింగుసలములకు వెళ్లకుండ ఉండి శ్రీ సాంబమూర్తిగారికి స్వాగత మియ్యవలెననియు, అప్పుడే స్వాగతమున కర్థమందుననియు, ఎన్ని తక్కువ వోట్లతో ఒక అభ్యర్థి కాన్సిలులోనికి వెళ్లె అంతతక్కువ ప్రజాప్రాతినిధ్యము కలిగియుండెనని చెప్పవచ్చుననియు, నిజమైన ప్రజాప్రతినిధి కాజాలడనియు, హెచ్చరించిరి.

ఆదిభట్ల నారాయణదాసుగారు

రచించిన గ్రంథములలో, బ్రస్తుతము విజయ నగరములో వారియొద్ద వెలకుదొరకు పుస్తకములు కావ్యములు

కావ్యములు	రు.	అ.	పై
(1) బాటసారి	0	4	0
(2) సారంగధర వాటకము	1	0	0
(8) తారకము (సంస్కృతము)	0	5	0
(4) కృతములు	0	8	0
(5) నవరసతరంగిణి (Beauties of Shakespear and Kahdas)	10	0	0
(6) నూలుగంటి (Telugu to 100 Aesop's Fables)	0	6	0
(7) ఋగ్వేదమంత్రములు (దర్శనముగా స్వరతాళములతో నేర్పర్చబడి తెలియబడినది)	1	0	0
(8) విష్ణు సూక్తముల కచ్చ తెనుగు	0	8	0
(9) భగవద్గీత కచ్చ తెనుగు	0	8	0
హరికథలు			
(1) యథార్థ రామాయణము	2	8	0
(2) హరికథామృతము (సంస్కృతము)	1	4	0

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు రూ. 1-0-0 పై ప్రతిప్రశ్నకు రూ. 0-4-0, ప్రశ్న వ్రాయు కాలమును తెలుపవలెను. వి. పి. 0-4-0 అవును.

గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరుత్తణి. P. O.

ఒక గిన్నెడు "ఓవల్ టైను"ను త్రాగిన
మనస్సు కుదుటబడును.

వ్యాపారము, లేక యితర వ్యవహారములవల్ల మనస్సు చీకాకు పడి, శ్రమ యని తోచినచెట్టనే ఒక గిన్నెడు ఓవల్ టైనును త్రాగిన, మెదడునకు నూతన ఉత్తేజమును గలిగించును. ఓవల్ టైన్ నానవేసిన బార్ల గింజలు, మంచిమీగడ గలిగినపాలు, కోకోపదార్థములనుండి తయారైనది. మనస్సును తదేకధ్యానమునం దుంచుటకు, ఓవల్ టైన్ సాయపడును. అలసటను తీర్చును. ఆరోగ్యమును చేహార్చును.

ఓవల్ టైన్ ట్రానిక్ ఆహారము. శరీరమునకు బలమును, పోషక శక్తిని, జీర్ణశక్తిని గలిగించును. రాత్రియందు పుచ్చుకొనిన సుఖనిద్ర నొందించును. పగలంతయు ఉత్తేజము గలిగి పనిచేయుట కవకాశమును గలిగించును.

ఓవల్ టైన్ తయారొనర్చుట కొకనిమిషముమాడ పట్టదు. మంచి పాలులేక కండెన్సెడ్ మిల్క్ ఉపయోగించవచ్చును.

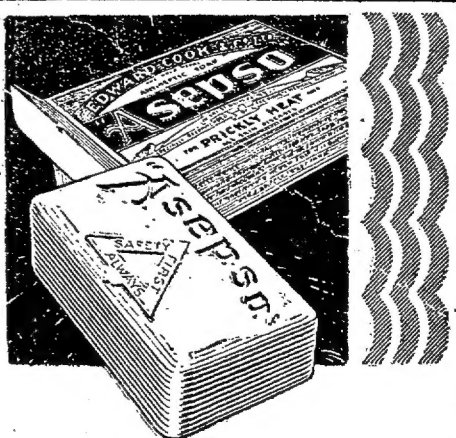

తయారగునప్పుడు ఓవల్ టైను చేతులతో నంటబడదు.

OVALTINE

మెదడునకు, నరములకు, శరీరమునకు పుష్టినిచ్చున
కెమిస్టు లందరివద్దను దొరకును

అది
ఎప్పుడును
మంటను
బాధను
తొలగించుటలో
తప్పియుండలేదు

మంటలు, పోట్లు గలగజేయు వేడి, ఎగ్జిమా, దీనివలన కలుగు పోట్లు—ఎసెప్టో, బౌషధగుణము గలిగిన టూయిలెట్ పబ్బు, సర్వవిధములైన చర్మవ్యాధులను తొలగించును. ఎసెప్టో చర్మమును కుద్రపరచి, నూతన, ఆరోగ్యము నివ్వగలదు. ఎసెప్టోపబ్బును వాడి మీ చర్మమును ఆరోగ్యమున నుంచుకొనుము.

Asepto

సకలవిధములైన చర్మ వ్యాధులకు

EDWARD COOK & CO. LTD.,

కర్షణ అభివృద్ధి

ఆభివృద్ధి తంతుకార సంఘమువారి నివేదిక

ఆభివృద్ధి తంతుకారసంఘ కార్యదర్శి యాక్రింది నివేదికను ప్రచురణార్థము పంపుచున్నారు.

సైనుసంఘ బహిష్కారోద్యమమువలనను 1928 సం॥ జరిగిన కలకత్తా కాంగ్రెసువలనను దేశీయ రాజకీయ పరిస్థితులవలన చాలవరకు మార్పుకొంది కర్షణ అభివృద్ధికి అనుకూలముగ పరిణమించెను. ఈ అనుకూల పరిస్థితులు కర్షణ అభివృద్ధికి తగిన ప్రోద్బలము నొసపటయందు సహాయకారిగ నుండెను. సంఘముయొక్క ఆర్థిక సంవత్సరముందు 1929 సం॥ సెప్టెంబరు మాసమునకు అంతమువత్సరమున కర్షణ ఉత్పత్తి వెనుక సంవత్సరము కంటెను 30% అధికమయ్యెను. కర్షణ అమ్మకము 50% అధికమయ్యెను. 1929 సం॥ అక్టోబరు నుండి, డిసెంబరు వరకు సంఖ్యలను బట్టిచూడ యీ వెన్చరము కర్షణ ఉత్పత్తి వ్యాపారములు ఎక్కువననని ఊహించుటకు అవకాశముకలదు.

1928 సం॥ అక్టోబరు, నుండి, డిసెంబరు మాసములలో కర్షణ ఉత్పత్తి, అమ్మకపు, లెక్కలతో 1929 సం॥ యిడేమాస, ములందరి లెక్కలతో పోల్చిచూడ కర్షణ వ్యాపారము చాలా అభివృద్ధి గాంచినదని తెలియుచున్నది.

రాష్ట్రము.	సరిఖ్యా వివరములు			
	ఉత్పత్తి.	ఉత్పత్తి.	అమ్మకము.	అమ్మకము.
	1929 సం.	1928 సం.	1929 సం.	1928 సం.
ఆంధ్ర	1,21,844	60,568	1,51,185	75,844
బీహార్	89,778	44,046	80,972	80,196
బెంగాల్	1,02,997	1,02,244	2,20,009	2,19,686
బొంబాయి			82,414	56,341
బర్మా			7441	5758
డల్హౌసీ	37,060	18,670	27,716	17,825
గుజరాత్	5559	5174	51,189	29,632
కర్నాటక	19,305	21,379	85,505	48,258
మహారాష్ట్రము	15,585	9923	84,679	59,143
పంజాబు	46,269	15,571	48,518	25,256
రాజస్థాన్	53,155	17,683	39,908	21,880
సింధు			18,509	
తమిళనాడు	3,70,696	2,66,968	2,91,275	2,39,258
సంయుక్త రాష్ట్రము	73,621	18,881	1,40,931	39,808
ఉత్తర్-ప్రదేశ్	20,069	8450	26,471	27,746
మొత్తము రూ॥	9,55,883	5,90,152	1,356,622	9,47,078

స్వల్ప ధరకు మోటారు

---నుఖిముగ నడుచును!

బాగుగ ఇంజిన్ నడచినయెడల, కష్టము తగ్గటయే గాక, మంచి పద్ధతిలో నుండుటకు ఖర్చుగూడ తగ్గును. ఇంజిన్ బాగుగ నడవవలయునన్న, మంచిరకము అనగా బాగుగ వడపోసిన వేక్ ఫీల్డ్ కాస్ట్రోల్ మోటారు ఆయిల్ నే ఉపయోగింపవలయును. కాస్ట్రోల్ చాలకాలము పనిచేయుటయేగాక, బాగుగ జాటునట్లుచేసి, ఇంజిన్ యొక్క-వకాలము బాగుగ నుండగలదు. మరియు ప్రపంచమంతటను గొప్పగొప్ప మోటారు అనుభవదారు లందరును మోటారునూనె లన్నిటిలో శ్రేష్టమైనదని చెప్పియున్నారు.

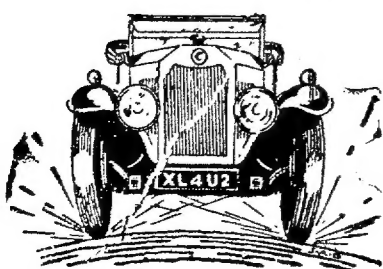

వేక్ ఫీల్డ్ కాస్ట్రోల్ మోటారు ఆయిల్

హిందూదేశమందు మోటారునూనె లమ్మువా రందరివద్దను, సామాన్య మోటారునూనెల ధరలకే దొరకగలదు. కొను నపుడు ఎరువులేక ఆకుపచ్చరంగు గల డబ్బాలోని దానినే యడుగుడు. దీనికి ప్రత్యామ్నాయము లేదు.

సి. సి. వేక్ ఫీల్డ్ అండ్ కంపెనీ, లిమిటెడ్.,

బొంబాయి, కలకత్తా, ఢిల్లీ, మద్రాసు, రంగూన్ మొదలైనస్థలములు.

హిందూదేశమునకు నూతనమైనట్టియు శ్రేష్ఠమైనట్టియు ఫిల్ములు

అమెరికాదేశపు నేర్పరి మనదేశమునకు బ్రావల్
టాక్స్ ను తయారుచేయున్నారు

ముమ్మూరు ప్రపంచమునంతయు చుట్టినట్టి ప్రఖ్యాత
పురుషుడగు మిస్టర్ జేమ్స్ ఫిల్ముపాటిక్ కదలునట్టి పొమ్మ
లను తయారుచేయుటలో మిక్కిలి నిపుణుడై నేను మన హిం
దూదేశమునూడ చూడవచ్చి ఆగ్రా, ఢిల్లీ, మరయితర చరి
త్రాత్మకమగు స్థలములందును చిత్రముల పరికించి మిగుల ఆశ్చ
ర్యము నొందెను.

వీరు, నేడు బొంబాయియందును, చుట్టుపట్టణముల
లోను నుండు దృశ్యములను ఫిల్ముకొరకై తీసికొనుచున్నారు.
వీరు మనదేశముల దినపర్వాలను, దానికి తగిన రంగును యీ
దృశ్యములను మిళితము చేయుటకై ప్రయత్నములు చేయు
చున్నారు.

జనరల్ మోటారు కార్పొరేషన్ హిందూదేశ ఫిల్ము
దృశ్యములందు చేర్చబడెను

వీరు మోటారులో, బిస్కెట్, బ్యాంక్, టిల్లు మో
టార్, పాస్ పోస్ట్, లాస్టే, బిస్కెట్ లో బస్సులును,
ఫోటో తీసికొనియున్నారు. కొలదికాలముక్రింద వీరిచే తయారు
గాబడుచున్న గొప్ప ఫిల్ము "ది లెజెండ్ ఆఫ్ ది కే" నందు జనరల్
మోటార్స్ వారి కారుల నుపయోగింపబడి నమృతమైనవని
చెప్పియున్నారు.

వీరు చిన్నకథలను తయారు చేయుటలో మిగుల నేర్ప
రులు. అట్టివాటిలో "టావోట్-టావోట్" ప్రపంచమందుండు
అద్భుతమైన ప్రయాణదృశ్యములు కలిగియున్నవి.

ఒకే పర్యాయము వేలకొలది అడుగుల దూరము గల
ఒకయోగించబడి, వినవగి, చూచుట కింపైన దృశ్యములు
ప్రపంచ మంతటిలో శ్రేష్ఠమైనవి మాత్రమే చేర్చబడియున్న
వి. ఈఫిల్ములు తయారు చేయబడి ఆర్. సి. ఏ. ఫోటోఫో
నూపై ధ్వని విడుదల చేసి, మాటలాడుట యవసరమైనవనయ
మందు తానే న్యాయముగా మాటలాడుచుండును.

మిస్టర్ ఫిల్ము పాటిక్ గారు మాటలాడు సమయమందు
వెనుక చక్రవర్తినితప్పని యుండగలరు. ఫీనిని పాడునట్టివారు
విక్టర్ బ్రావెర్టాక్ ఆర్ కెస్పెర్, నాథానియల్ సిక్ కెట్
అను అమెరికాసంగీతవిద్వాంసుని ఉత్తమ ప్రకారము వా
యించబడును.

ప్రపంచములో మిగత సగభాగము ఎట్లు నివ
సించుచున్నది?

వీరు ప్రయాణ అనుభవములను తెలిపిన దేవునగా, ప్ర
పంచములోని రెండవ సగభాగమునకు మొదటి సగభాగ మేమి
చేయుచున్నదను విషయమునూడ తెలియదు. కాబట్టి యీవిష
యములను బండ్లములకు తెలుపుటకే నేను దేశాటనముచేయు
చున్నానని చెప్పెను.

నాగరికప్రపంచము యందు 80 కోట్ల ప్రజల ౯వ
యములు ఒకరి కొకరు తెలిసికొనుటకై ప్రతివారమందు ఫిల్ము
ప్రదర్శన మిచ్చుచున్నాము.

సినిమా ప్రదర్శనములకు వెడలు ప్రతివారము ఈ "ట్రా
వెర్టాక్స్" ను చూచియానందించుటకై వీరు గొప్పకంపెనీ
వారితో, హిందూదేశమున ప్రదర్శించుటకుగాను తగిన యేర్పాట్లు
చేయుచున్నారు.

ఫిల్ము పాటిక్ గారో మిస్టర్ బర్నె డాన్, కెమిరా
మనిషి, మిస్. రూత్ తామస్ అను అమెరికాదేశపు గొప్ప
నాయకి పాత్ర ధరించు నిపుణురాలిని స్త్రీయు, దాల్చిగారు
యిదివరలో పెరల్ బైట్, కెమిరా మిగిలిన నంది హోటీ
వుడ్ లో గొప్పగొప్పకు సంపాదించియున్నారు.

వీరు అనుచరులతో సహా బొంబాయి విడిచి జావాకు
కల్లి యచటినుండి ప్రపంచయాత్ర యన, యన్. కొల బస్ పై
బ్రవసి 25 తేదీని ప్రయాణమై యుండిరి.

“శారదానవలలు”

10 వేలు ఉచితము-కడుగువృద్ధిచేయుచు,
యానల 20 వ తేదీలోగా అదా స్తాంపు పంపువారికే
ఎ. సాంబమూర్తి, చికాకోల్, గంజాంజిల్లా

నల్లజెండాలుకేసు (స్వకీయవిలేఖరి)

వడ్లమూడి నత్తనారాయణ, బొబ్బా ఆదినారాయణ
మూర్తి, బొబ్బా రంగారావుగార్ల స్టేటుమెంటు
ఫిబ్రవరి 27:—బందరు డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటు కోర్టు
వారి సముఖమునకు

C. C. 5/30.

నల్లూరి రామా రావువస్తై రాలు-ముద్దాయిలు 8, 9,
10 ముద్దాయిలతరపున దాఖలుచేసిన స్టేటుమెంటు

కృష్ణజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘమువారున్న బందరు గుడి
వాడ పట్టణ కాంగ్రెసుసంఘమువారున్న గవర్నరుగారిరాకను
బహిష్కరించవలసినదనిన్ని, ప్రభుత్వవిధానము నెడల ప్రజల
యసమ్మతిని తెలుపగలదులకు నల్ల జెండాలు ప్రదర్శనము చేయ
వలసినదిగా తీర్మానములుచేసి కరపత్రముల పంపియున్నారు.
గవర్నరుగారి పన్నానం నిమిత్తం జనవరి 28 వ తేదీని ముగిసి
పత్ అఫీసులో జరిగినసభ ప్రభుత్వసంబంధములు ఆరుగురితో
ప్రారంభించబడి గడియకాలములో పదిమందితో ముగియుటను
బట్టియు ప్రభుత్వమునెడ ప్రజలకు గల సానుభూతి వెల్లడి అగు
చున్నది. ఇట్టికృత్రిమసన్మానము నిజస్థితి బయలుపర్చుటకై
కాంగ్రెసువారు కాంతియుతమైన నల్ల జెండాలు ప్రదర్శనము
ఏర్పడినది. వర్తకులు యావచ్చుండి గవర్నరుగారి రాకకు
వారి ఆసమ్మతిని తెలుపుటకే తమకొట్టకు మూసివేసిరి. ఈనెల
6, 7 తేదీలను బందరుపురమున జరిగిన బహిరంగసభలలో గవ
ర్నరుగారి రాకను బహిష్కరించ గలందులకు యేకగ్రీవముగ
అంగీకరించబడినది. కాంగ్రెసువారు కొందరు 8 వ తేదీని
చరఖాసంఘమునుండి నల్ల జెండాలుతో ఊరేగింపు బయలుదేరి
ఉదయం 8 గంటలకు చల్ల బజారుకు పోవురోడ్డు, యిరుప్రక్క
లను నిలబడి గవర్నరుగారు వచ్చునపుడు నల్ల జెండాలును ప్రద
ర్శించి "దిరిగి వెళ్లండి" అని కేకులవేయుటకు యేర్పాటు
చేసియున్నారు. సదరు యేర్పాటుప్రకారం 8 వ తేదీ
ఉదయం కొందరు నల్ల జెండాలు వూరేగింపుతో బజారుకు
వచ్చుసరికి పోలీసువారు ఊరేగింపును ఆపినందున, తిరిగి చరఖా
సంఘమువద్దకు వచ్చివారు:

చరఖాసంఘము ఆవరణలో నున్న మేము నల్ల జెండాలు
తో ఒక్కొక్కరము నేటుబడుటకు వచ్చుసరికి మాదేరును
వ్రాసికొని పోలీసు సబ్ యిన్ స్పెక్టరు మమ్మలను అరెస్టుచేసి
వారు, పోలీసు Act. Sec. 30 క్రింద నోటీసు మాకు తెలి
యదు, ఎట్టి అక్రమసంఘము యెచ్చటను యెన్నడును యేర్పడి
యుండలేదు. సబ్ యిన్ స్పెక్టరు యెప్పుడును మమ్మలనుగాని
మరి యెవరినిగాని వెళ్లిపొండ్లని చెప్పలేదు. దౌర్జన్యరాహిత్య
ము కాంగ్రెసుయొక్క సిద్ధాంతము, కాంగ్రెసువాదులు కాంతి
యుతము కావట్టి యెట్టిచర్యలను పాల్గొనరు. ఇతరులు తమయే
డల దౌర్జన్యము చూపినను తిరస్కారము చూపరు. అట్టివిష
యములో నెమ్మదికి భంగము కలిగించు నుద్దేశముకాని, నెమ్మ
దికి భంగము కలుగునందర్భవముగాని ఉండుటకు యెట్టి అవకా
శమును లేదు.

గవర్నరుగారినిగాని వారి సతినీగాని అగౌరవపరుచు
నుద్దేశము ఏకోశమందును లేదు. ప్రభుత్వవిధానమునెడ గల
అసంతృప్తిని కాంతియుతముగా వెల్లడిపరుచుటయే యుద్దేశము.
పోలీసు Act. 30 Sec. ప్రకారం నోటీసు యెచ్చటను ప్ర
చురించలేదు. బజారులోను ఆకెళ్లవారిమేడలను అంటించిన
ట్లు మాకు తెలియదు. యెవరిని తెలియుటకు సావకాశమున్న
లేదు. నోటీసు అక్రమమున్ను, అకాస్త్రియమున్ను అయి
వున్నది. మేము నేరస్తులము కాము.

మద్రాసు అందుసదరక మరాటా రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది)

నోటీసు
మణేగార్ చౌత్ ట్రీ
తవల్ క్రాసింగ్

మణేగార్ చౌత్ ట్రీ వడ్లమున్ను రైల్వే తవల్ క్రాసింగ్
గ్లైడ్ రోడ్డు రాకపోకల వ్యాపారమంతయు 10-3-30 తేదీ
రొక్క గొలి 10 మొదలు 11-3-30 తేదీ ఉదయం గొలి 5 ల
వరకు ఆపుచేయుచుండును.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1930 నం! మార్చి నెల 6 వ తేది గురువారము

1. హాన్యములు			
విశుద్ధములైనవి			
పసుపు తెనాలిది	,,	ప 45 రెబరు	12 8 0 13 4
నల్లూరిది	,,	డిబ్ 42	13 8 0 14 0
శిల్లి	,,	డిబ్ 46	16 0 0 17 0
రాసులు	రా. 184	బస్తా 1-8	8 0 0 8 12
శువులు	,,	,,	19 0 0 20 0
2. ధాన్యము పవ్వులు			
రెండులు బస్తా 1-8 ర 205	,,	2 12 0	14 0 0
సెనగలు	,,	డిబ్	16 0 0 17 0 0
సెనలు	,,	డిబ్	14 0 0 16 0 0
పినుములు	,,	డిబ్	17 8 0 18 0 0
ఉలవలు	,,	195	7 4 0 8 0 0
3. నూనెపప్పులు			
శువులనూనె కా 1-8	,,	110 0 0	118 0 0
నయ్యలు కా 1-8	,,	14 0 0	19 0 0
వీరు సెనగపప్పు కా 1-8	,,	40 0 0	41-0-0
వీరు సెనగనూనె గాడు కా 1-8	,,	95	మి.కా.నూనె 98
అనుదము కా 1-8	,,	96 0 0	100 0 0
4. చిల్లరపప్పులు			
చానువకుపు కా 1-8	,,	100 0 0	108 0 0
కురవకుపు	,,	60 0 0	65 0 0
మిరపకాయలు (గుంటూరుది) కా 1-8	,,	98 0 0	108 0 0
సనియాల	,,	కా 1-8	28 0 0 38 4 0
గుంటూరుపొయకట్టు నీలియంగు ముసుగు 1-8	,,	క 40	45
తెల్లము కా 1-8	,,	క 28 0 0	49 0 0
అస్కాచక్కెర బస్తా 1-8	,,	26 0 0	26 8 0
నింకపండు కా 1-8	,,	28 0 0	28 0 0
5. ఇనుము			
చక్రారకం కా 1-8	,,	30 0 0	31 0 0
చిరం	,,	24 0 0	30 0 0
లెపుండు	,,	24 0 0	30 0 0
6. మూల			
నెం 20 కెన్సి సెనాయికా	,,	క 7 12 0	
నెం 6 ,, కటారి	,,	4 9 0	
నెం 26 ,, లాక	,,	5 10 0	
నెం 40 బాబ్బరు 10 బా	,,	9 8 0	
నెం 20 కెన్సి రెబరేడి	,,	6 4 0	
నెం 40 గానీ	,,	8 7 0	
నెం 4 రెన్సి సీడి	,,	4 8 0	
46 బాండ్	,,	4 15 0	
7. రోహములు			
వెండి 100 కులం 1-8	,,	58 12 0	56 4 0
బెంబారు గులం 1-8	,,	21 18 0	22 0 0
పిరవ 1-8	,,	18 12 9	
ఇత్తడి బా 1-8	,,	241 0 0	248-0-0
రంగి బా 1-8	,,	828-0-0	830-0-0
8. రంగులు			
అది మేలు నిర్మితులందు - రిజిస్ట్రేషన్ నింపామార్కు			
రేపా 1-డిగ్రీలు 200 కి	,,	క 47 0 0	
,,	,,	10 0	
,,	14 రెబరు	1 10 0	
,,	28 రెబరు	1 9 0	
,,	56 రెబరు	1 8 0	
,,	1 అందరు	1 8 0	
కన్సి-టుప్టుస్కా-వోలెడ్ అనగా (బర్ని-రెబ్బ)	,,	3 4 0	
కాంగ్ 8 8	,,	1 0 0	
కెడ 4	,,	1 2 0	

అశ్వన

రిజువేనేటరు

ఎక్కువబలమును, శక్తిని, జీవము నివ్వగలదు. నరములను, శరీరమును, మెదడును వృద్ధిచేయును. విద్యాపరీణులకును, వ్యాయామం చేయువారికిని యావశ్యకమైనది.

ప్రాక్ యుంచువారలు:—
ఎస్. దేశాయ్ గౌన్డర్ అండ్ కో.,
41, బందరువీధి, మద్రాసు.
అశ్విన అండ్ కో.,
174, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.
నాథన్ అండ్ కో.,
కొచ్చిక్.

Bengal Chemical & Pharmaceutical Works, Ltd.
Calcutta.

శ్రీమదాంధ్రలింగపురాణము

లింగపురాణమున కాండీకరణము విద్యాకో, ములుగు చంద్రమౌళిశాస్త్రిచే వ్రాయబడినది.
పద్యములు హృద్యములు. కథాంశములు ముక్తికాంక్షా స్థాధనోపానములు. రసములు సహృదయరంజకములు. అభిప్రాయములు వ్యాసమనోనుకరణములు శైలి సులభము. గ్రంథము పండితపాఠ్యమనోహరము. పండితులు సదభిప్రాయముల నిచ్చియున్నారు.
మంచికాగితములు. 292 పుటలు. కొలదిప్రతులుమాత్రమే కలవు. పూర్వభాగము. రు 1-4-0.
వ్యాపారస్థులకు మంచికాగితము ఇవ్వబడును.
ములుగు చంద్రమౌళిశాస్త్రి,
శెవారి, నామరకేట.-అని వ్రాయవలయును.

ఆంధ్రదినపత్రిక

ఆంధ్ర దినపత్రిక	పాఠశాలవానికి	చెన్నపట్నమువానికి
సంవత్సరమునకు	24 0 0	20 0 0
ఆరుమాసములకు	12 0 0	10 0 0
మూడుమాసములకు	6 4 0	5 4 0
మాసమునకు	2 2 0	1 12 0

వారపత్రిక

వారపత్రికకు సంవత్సర చందా రు. 4 0 0
వారపత్రిక సంవత్సరమునకు తక్కువ చందాకు పంపబడదు.
మేనేజరు, "ఆంధ్రపత్రిక"

AMRUTANJANA

Price Annas 10 only.
AMRUTANJAN DEPOT
MADRAS & BOMBAY.

శ్రీకృష్ణభారతము

అది పర్వము మొదలుకొని స్త్రీపర్వమువఱకు 5 సంపుటములు. సంపుటము 1-కి రు. 8-0-0. ఆయిదు సంపుటములును ఒకేసారి కొనువారికి రు. 18-0-0. పోస్టేజీవేలు. 85 పలయువారు:— లలితా ముద్రాశాల, రాజమండ్రి.

చంద్రా నర్సరీతోటలు- నేలం జంక్షన్

3 సం॥ అంటుమాడిచెట్లు, ఇతర ఫల అంటుచెట్లు వఱకు రు 7½. సిమె, స్వదేశ తర్కారీ పూలవిత్తులు; 24 దినములు సెట్ రు 2½, 12 దినములు 1½. "శామంతి పూలు" మదరాస్ పడి 8 కి రు 1. క్యాటలాగ్ ఇవ్వాలి.
Chandra Nursery, P. O. Salem Junction.

పల్లెటూరు గ్రంథమండలి,

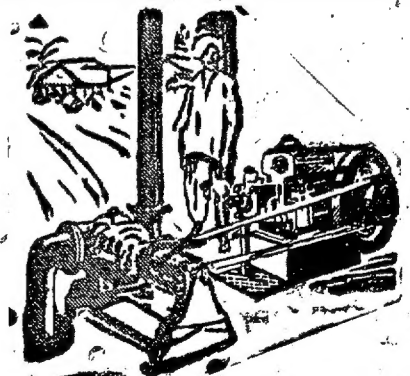
రాజమండ్రి

అద్వితీయమగు జాతీయ గ్రంథములు వెలువడుచుండును. సంవత్సర చందా పోస్టేజీతో సహా 2-8-0 ఇదివరలో వెలువడినవి వినియోగ సావర్కరు. 0-10-0 మహారాణి ఝాన్సీ లక్ష్మీబాయి అ. 10 మేజిని జీవితము అ. 10 ఇతర పుస్తకములు కూడ కలవు. కేటాలగు కోరినవారికి పంపబడును.
112-1 ముదిగంటి జగ్గన్న శాస్త్రి.

నవీన

46-1

వాల్ కార్డు
డీజెల్

హారిజాంటల్, 4 స్ట్రోకుల కోల్డు ప్లాంకింగు భారత దేశమునకు ప్రత్యేకముగా నిర్మించబడినది. చమురు ఖర్చు తక్కువ, అత్యధికమగు నమ్మిక గలది. పంపించు అన్ని పరిశ్రమములకు ఆదర్శనీయమైన ఇంజను.
7½ హెచ్. పి. నుండి 80 హెచ్. పి. వరకు అనేక సైజులలో తయారుచేయబడినవి. మిగత వివరములకు ఈ దిగువవినియోగమునకు వ్రాయవలెను.

వాల్ కార్డు బ్రదర్స్, ఎంజనీర్లు,

అర్మీనియన్ బీధి, మద్రాస్.
ప్రదర్శనము గల స్థానములు.

బెంగళూరు మధుర బెజనాడ కోయంబత్తూరు

Before the MONSOON arrives

మాన్ సూన్ రాకకు పూర్వము, వేడివల్ల మీ జీవశక్తి అంతయు కరిగిపోయినవిమ్మట, మీ శారీరకశక్తిని బలపరచు కొనుటకు మంచిసమయము. అప్పుడు యితరవ్యాధులెవ్వయు కలుగకుండుటకు, బలమును చేకూర్చుటకు వలయు పదార్థము లన్నియు చేరియున్న Waterbury's compound కు నేమిపుడు. ఇందు జాతుక్రొవ్వ తేమియు నుండవు. యంత్రసాహాయముననే తయారుగును. చేతులతో సంబంధము. అన్ని జాతులవారును, వివిధవర్ణముల వారు నేమిందుటకెట్టి ఆశ్చర్యములేదు. వైద్యశిఖా మణులచే గత 25 వత్సరములనుండి ప్రశంసాపాత్రకు లోనగుచున్నది.

WATERBURY CHEMICAL Co.,
PHARMACEUTICAL CHEMISTS
Des Moines Iowa (U.S.A.)
బహుళులను, స్థానికులను కెమిస్ట్రీవద్దను క్రయమునకు దొరకును 5-68-2

WATERBURY'S COMPOUND
ఉష్ణ, ప్రదేశముల కేర్పాటైన దగుటవల్ల ఎండలోజలలో కూడ చెడకుండు నుండ గలదు. వంటిగుణమును యివ్వగలదు.

